

Serie nouă
APRILIE 2021

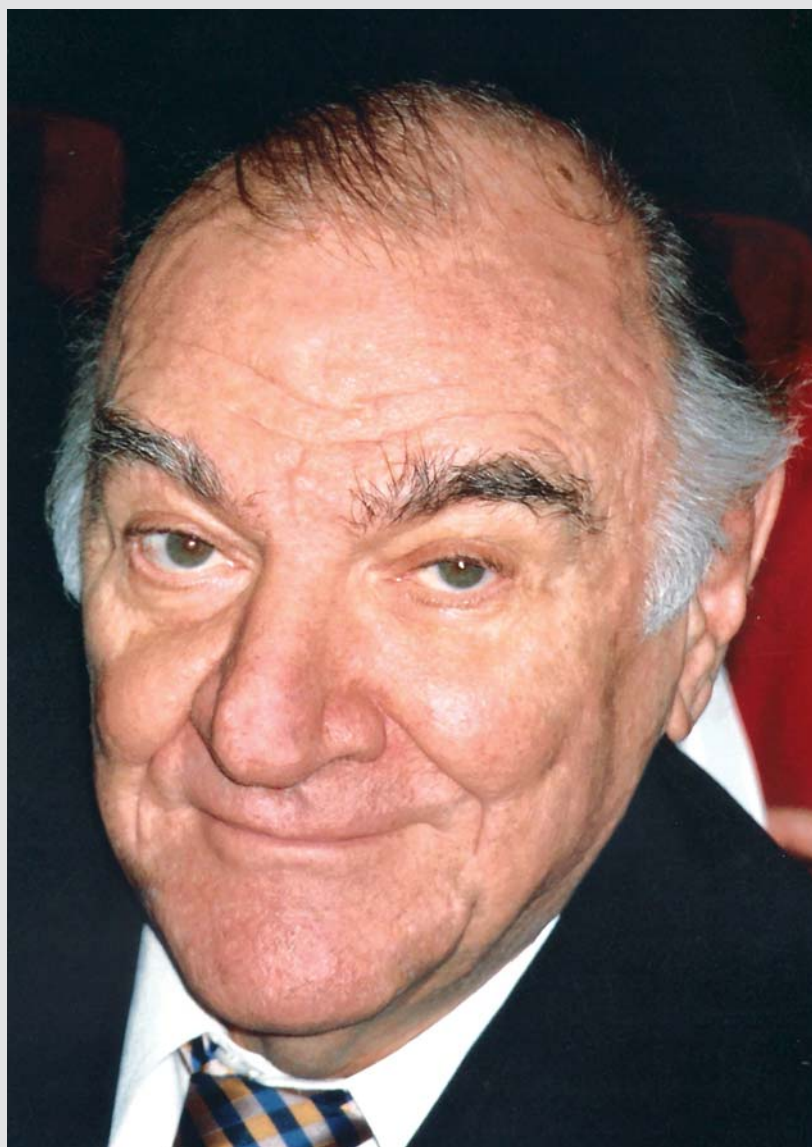
4

(CCXXXVII)

48 pagini
ISSN
1220-742X

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din s u m a r:

- ✓ Premiile UCMR pe anul 2020
- ✓ Avanspremieră la Festivalul Internațional “George Enescu”
- ✓ *Sunetul formelor*
- ✓ Istoria șlagărului: “Să nu uităm trandafirii” de Florin Bogardo
- ✓ Premiile Grammy 2021
- ✓ Protocoalele succesului (1)

În imagine:
Valentin GHEORGHIU
Marele Premiu UCMR pe 2020

Fir-ar-monica să fie!...

...au decretat comuniștii în anii de după război. Și firarmonică se făcu, astfel mun'cipiul alegându-se cu o orchestră simfonică de stat... Cu nostalgie, unii visează și azi la acele elaborate scheme în care e suficient să cunoști pe cineva, undeva, la Partid – și gata, se rezolvă orice problemă, iar soluția este implementată, "din respect pentru valori", pe termen... nedeterminat.

Zilele trecute a fost mare agitație sindicală prin mediile de socializare, unde nu puțini muzicieni s-au solidarizat și au înfierat cu mânie Atacul împotriva culturii, Asasinatul muzical care se pregătește pe malurile Mureșului. Că aveau sau nu aveau treabă cu subiectul, că s-au interesat sau nu despre ce este vorba, că erau pe acasă ori pe alte meleaguri (unde lucrurile sunt organizate cu totul altfel decât aici... adică mai pe linia reformelor, care ar putea acum să lovească în "ai noștri"), zeci de vajnici apărători ai vieții spirituale ardeleni au răsărit de peste tot și au condamnat cu indignare așa-zisa desființare a unei instituții de cultură. Printre argumentele supreme: în anii Democrației Populare orchestra asta avea n salariați, corul avea și el n salariați, iar în anul de grație douăzeci-douăzecișunu ar putea să ajungă să aibă... n minus x. Păi nu se interesează și domn' primar cum era pe vremea Tătucului, când împreună cu lumina de la Răsărit veneau și statele cu salariile pentru oamenii muncii din firarmonici? Plătite, fără discuții, de la buget, că doar nu dădeau din buzunarul propriu... Și pe-atunci țara era săracă, dar tot își permitea... Păi cum, la ce împrumuturi externe se iau astăzi, nu sunt bani pentru Artă?!...

La doar câteva luni după ce mulți dintre acești apărători ai culturii țipau ca din gură de șarpe că... "Ciurma roșie" ne va înghiți dacă nu stârpim acel partid stalinist al cărui nume era pronunțat sacadat de întâi-stătătorii aleși de popor, tot ei privesc acum cu nostalgie la decretele Puterii Populare roșii, care înființa firarmonici și opere de stat.

Dar când vine vorba despre interesele noastre personale, democrația, cererea și oferta, competiția, calitatea, concurența... nu trebuie luate în seamă. Bune sunt rămășițele vremurilor când instituțiile noastre erau copiate la indigo după cele imaginat de Kremlin – sigur, atunci când unora le iese ceva din asta... Și cum să nu iasă, când salariații întreprinderilor culturale sunt angajați (nu mai spun cum, asta e o altă discuție) cu contracte valabile de la absolență până la pensionare, cu salarii care au dreptul doar să crească (și, ce bine, au tot crescut). Așa că, orice s-ar spune, săriți! Ne omoară Firarmonica! Să ieșim în stradă sau pe Facebook să apărăm Cultura! Corupția ucide! Demisia!

Din ce s-au luat, totuși? Există o intenție la nivelul autorităților locale de a se face o analiză și o reformă a unei instituții despre care afirmă că ar fi statică și ineficientă, și care de la înființare nu a mai avut nicio transformare sistemică, nicio schimbare de paradigmă.

Vrem o țară ca afară, vrem să ne modernizăm, vrem să o rupem cu trecutul comunist sau PEE-SEE-DEE-ist dar, desigur, fără să se schimbe nimica – dacă asta ne-ar deranja cumva. Cum ar fi să adoptăm (temporar sau experimental) sistemul de funcționare a instituțiilor de concert sau de spectacol ale aliatului strategic? Odată cu armamentul SH să importăm și principiile de performanță din teatru, din filarmonicii sau opere? Să nu mai facem angajări pe aceleași criterii ca în fabrici și uzine, ci să alegem, în fiecare stagiune, pe cei mai buni – care ar aveau curajul și pregătirea necesare să participe la un concurs liber, deschis, corect, bazat pe per-

formanță și competitivitate artistică? Să-i angajăm doar pe cei care se clasează pe primele locuri; pentru proiecte interesante, inovatoare, spectaculoase. Și să-i plătim regește, dacă sunt atât de buni încât pot să atragă publicul și să impulsioneze vânzările de bilete.

Dar nu, asta cauzează... Ar însemna că artiștii ar trebui să mai și studieze, să se pregătească, să se mențină în formă, să evolueze, să facă față concurenței celor tineri sau a străinilor. Da, vrem libera circulație a valorilor – dar numai cu sens unic: ai noștri să fie angajați în Occident, dar cei de acolo să nu cuteze să se angajeze la noi, căci nu vorbesc limba noastră sfântă strămoșească atunci când cântă la flaut sau când dansează pe scenă...

Cum ar fi să ni se ceară ca în sezonul estival, în timpul vacanțelor noastre la turci, să mai dăm și concerte (pentru că atunci s-ar vinde mai multe bilete, căci sunt și turiști în oraș)?! Or, Doamne-fereste, să se dea concerte și în weekend-uri – taman când sunt nunțile și botezurile... Sau să fie nevoie de mai mult de 1 concert pe săptămână (plasat strategic la mijlocul acesteia, la ore calculate după mersul tramvaielor, astfel încât salariații să ajungă devreme acasă – poate mai văd un meci, sau mai beau o bere cu colegii)... Ne-ar călca în picioare demnitatea și tradiția dacă ar fi să înceapă concertele la ora 20, ca în Occident – oră care permite și celor care muncesc în economia reală să-și încheie activitățile, să meargă acasă și să se pregătească să iasă în oraș, la teatru ori la filarmonică... Nu, așa ceva nu se poate! Sindicaliștii din instituțiile de spectacole să nu se lase intimidați și să nu cedeze drepturile câștigate de înaintași!

Subordonate Ministerului sau autorităților locale/județene, instituțiile din România ar face bine să asigure, în veacul vecilor, rente viagere pentru cei care au apucat să ajungă salariați ai acestora. Ei să aibă toate drepturile, în timp ce angajatorul sau beneficiarii actului de cultură să aibă dreptul să aplaude. Așa că deschideți repede tabletele primite de copii de la același domn' primar și băgați un comentariu furibund. Și semnați liste de susținere a Culturii.

Mihai COSMA

PS Acesta este un pamflet. Orice asemănare cu situații sau persoane reale este pur întâmplătoare.

DIN SUMAR

Premiile UCMR pe anul 2020.....2-10

Festivalul Internațional "G. Enescu".....10-11

Muzici de (tip) Brâncuși.....14-16

Premiile Grammy.....32-34

Protocoalele succesului (I).....42-44

Premiile de creație pe 2020

MARELE PREMIU AL UCMR:
VALENTIN GHEORGHIU

SECȚIA DE MUZICĂ JAZZ-POP

- categoria *Muzică de jazz sau muzică instrumentală*:

Petrică Andrei - Romanian Phrygian Concept

- categoria *Melodie sau grupaj de melodii*:

Mircea Drăgan - Doar noi doi

SECȚIA DE MUZICĂ VOCALĂ

- categoria *Miniatură corală*:

Sebastian Androne-Nakanishi - The Pilgrim Soul

SECȚIA DE MUZICĂ INSTRUMENTALĂ ȘI MULTIMEDIA

- *Lucrări simfonice*:

Gabriel Almași - Thems/ Anthems pentru orchestră

- *Lucrări camerale*:

Irinel Anghel - Where to go When pentru flaut și pian

- *Lucrări multimedia*:

Sorin Lerescu - Voices II, op.83 pentru MIDI controller

SUBSECȚIA DE FANFARĂ

Octavian Luncan - Cetate străbună

SECȚIA DE MUZICOLOGIE

- *Sistematică*:

Leonard Dumitriu - Libertatea creatoare nestăvilită. Dmitri Șostakovici și opera Lady Macbeth din districtul Mtsensk, Editura Muzicală, București, 2020, 339 pagini;

- *Istoriografie*:

Valentina Sandu-Dediu și Nicolae Gheorghită, editori ai volumelor *Noi istorii ale muzicilor românești*.

- *Publicistică*:

Costin Popa - Întâlnire cu opera. Interviuri

PREMIUL FILIALEI CLUJ

Adrian Pop - Trei lieduri „Iubiri uitate”, versuri Paul Celan

Valentin Gheorghiu, Ucenic al muzicii

Norela-Liviana Costea: *Maestre Valentin Gheorghiu, recent vi s-a acordat Marele Premiu al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România. Povestiți-ne mai multe despre primii pași pe care i-ați făcut în tărâmul compoziției. Care au fost primele opusuri, la ce vârstă le-ați creat și pentru ce instrument au fost ele compuse?*

Valentin Gheorghiu: Am fost foarte onorat și țin să mulțumesc Președintelui Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, Adrian Iorgulescu și membrilor Consiliului, care s-au gândit să îmi acorde Marele Premiu al anului 2020 pentru activitatea mea componistică și interpretativă.

Primele încercări componistice datează de la vârsta de cinci ani. Astfel, atunci când ne-a audiat, pe mine și pe fratele meu (Ștefan), maestrul George Enescu mi-a cerut

să îi cânt chiar din aceste „compoziții”. Au urmat multe alte încercări de-a lungul timpului, pe care nu le-am considerat valabile (sonate, triouri etc.). Prima lucrare „cu număr de opus” a fost un *Coral pentru orgă în re minor* (1946-1947),

apoi *Coral și Fugă în do major pentru orgă*, pe care maestrul Mihail Jora – profesorul iubit care m-a învățat și îndrumat toată viața – l-a apreciat și mi-a spus atunci că pot să mă înscriu în Societatea Compozitorilor din România.

N.L.C.: *Vă amintiți când v-ați interpretat pentru prima dată propria compoziție? Despre ce lucrare a fost vorba, și cum a fost ea primită de public?*

V.G.: În anul 1949 am terminat *Simfonia I*, pe care am dirijat-o la Filarmonica din București în anul 1951, fiind apreciată de public și de criticul muzical Emanoil Ciomac într-o cronică din ziarul „Adevărul”. Îmi amintesc și de un alt concert în cadrul Festivalului Internațional de la Praga (1953), unde am interpretat *Trioul în la major pentru pian, vioară și violoncel*, alături

foarte apreciați în țară și în străinătate. Așteptăm ca și tinerii compozitori să-i urmeze măștrilor lor.

N.L.C.: *Ce credeți că nu ar trebui să îi lipsească sub nicio formă unui tânăr compozitor, pentru a fi cât mai sigur de reușita afirmării sale în conștiința muzicală? Dar unui tânăr interpret?*

V.G.: Un tânăr compozitor, ca și un tânăr interpret de altfel, pentru a putea reuși trebuie să aibă în primul rând talent, dar și cunoștințe temeinice și o vastă cultură muzicală; și puțin noroc...

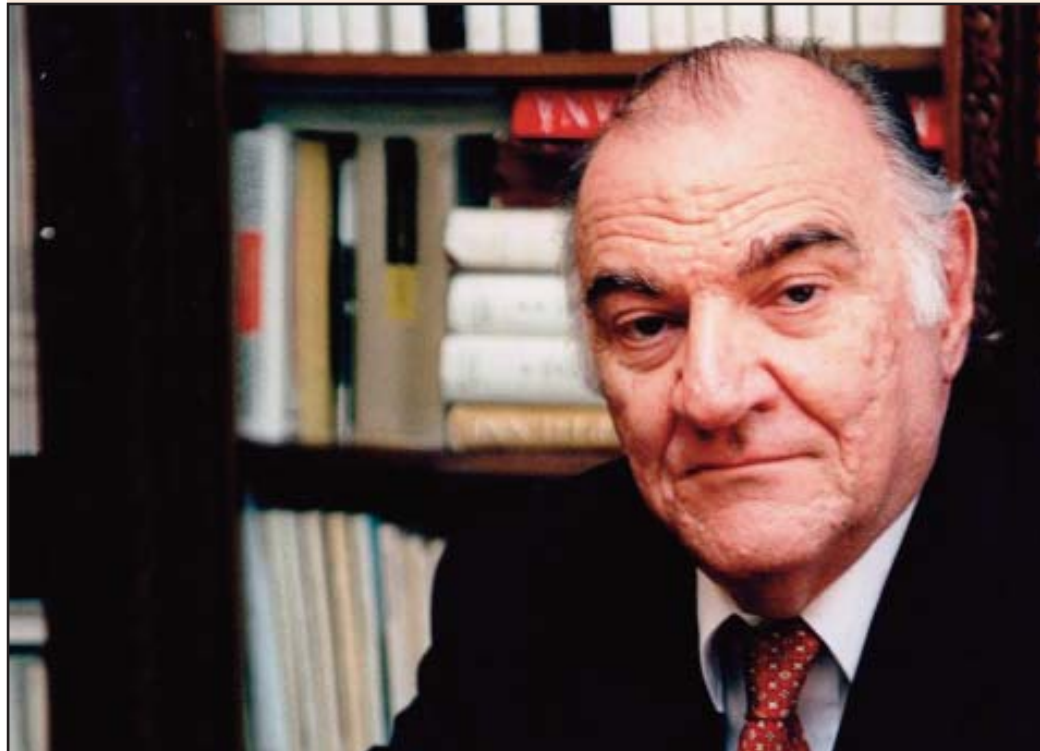
N.L.C.: *Credeți că un compozitor trebuie negreșit să fie și interpret pentru a realiza lucrări cu șanse mai mari de a fi bine primite de public?*

V.G.: Este necesar ca un tânăr compozitor să cunoască posibilitățile tehnice ale fiecărui instrument pentru a putea compune, dar fără a fi neapărat și solist.

N.L.C.: *Dacă întreaga dumneavoastră operă ar fi unită sub un motto, care ar fi acela?*

V.G.: Ucenic al muzicii...

N.L.C.: *Și... sub ce deviză ar putea fi agregată filosofia dumneavoastră interpretativă?*

de Ștefan Gheorghiu și Radu Aldulescu, fiind invitați apoi să înregistrăm lucrarea la casa de discuri „Supraphon”. Acest trio a fost integrat ulterior și în repertoriul de la „Mozarteum” din cadrul Festivalului Internațional de la Salzburg.

N.L.C.: *Ce lucrare vă este cel mai aproape de suflet?*

V.G.: Dacă vă referiți la lucrările mele, „Concertul pentru pian și orchestră”.

N.L.C.: *Ați compus lucrări cu anumite ocazii speciale din viața dumneavoastră, sau muzica și-a avut glasul propriu, independent de evenimentele mondene?*

V.G.: Nu am compus lucrări cu anumite ocazii speciale, iar evenimentele mondene nu m-au interesat...

N.L.C.: *De-a lungul ultimelor decenii, curentele componistice au trecut prin destule schimbări. S-au văzut acestea și în lucrările domniei voastre, sau considerați că v-ați păstrat un stil unitar, în mare măsură?*

V.G.: Este normal, chiar necesar să evolueze curentele componistice, și cred că este benefic ca acest lucru să fie remarcat și în compozițiile mele.

N.L.C.: *Cum vedeți peisajul componistic autohton contemporan? Primește acesta destulă atenție de la publicul român și internațional?*

V.G.: Avem multe personalități, compozitori de o reală valoare națională și internațională, care sunt

V.G.: Să respecti cu sfințenie partitura – mesajul, conținutul profund al compoziției, adăugând propria sensibilitate creativă.

N.L.C.: *Vă mulțumesc pentru timpul acordat!*

Norela-Liviana COSTEA

Actualitatea Muzicală vă prezintă lista integrală a lucrărilor compuse de Valentin Gheorghiu:

1. Coral în re minor; 2. Coral, improvizație și fugă pentru orgă; 3. Coral, improvizație și fugă pentru orgă și orchestră; 4. Ave Maria pentru voce și orgă; 5. Coral gregorian pentru cor mixt și orgă; 6. Simfonia I în re minor; 7. Burlescă pentru pian și vioară; 8. Cvartet de coarde în fa major (lucrare distinsă cu Mențiunea I la Premiul de Compoziție „George Enescu” – 1946, jurizat de George Enescu); 9. Trio în la major pentru pian, vioară și violoncel; 10. Sonata pentru pian și violoncel în si minor; 11. Sonata pentru pian în mi major; 12. Simfonia a II-a în re minor; 13. 5 lieduri pe versuri de Tudor Arghezi; 14. 5 lieduri pe versuri de Tudor Arghezi; 15. Balada Măștrilor pe versuri de Tudor Arghezi; 16. Suita Imagini din copilărie pentru orchestră (două părți din această suită sunt transcrise pentru pian la patru mâini, pian și violoncel și pentru pian și vioară); 17. Concertul pentru pian și orchestră în la major – distins cu Premiul Academiei Române în 1961; 18. Eminesciana pentru cor mixt și pian (2016 și finisat în anul 2020).

Premiile U.C.M.R.

Anul acesta festivitatea de decernare a Premiilor Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România nu a avut loc, din motive lesne de înțeles. Am stat de vorbă cu cei care au supervizat premiile pentru creație pe anul 2020, domnii George Natsis (Secția de Muzică Jazz-Pop), Dan Buciu (Secția de Muzică Vocală) și Dan Dediu (Secția de Muzică Vocală și Multimedia).

Teodora Constantinescu: *Ce criterii ați avut în vedere atunci când ați ales lucrările câștigătoare?*

George Natsis

George Natsis: Principalul criteriu este, bineînțeles, calitatea. Avem în vedere creativitatea, originalitatea, orchestrația (acolo unde există) și producția audio, acolo unde e cazul. La acestea se adaugă criteriile impuse de Regulamentul privind acordarea premiilor. Mă refer la faptul că nu poți participa decât o dată la 3 ani la aceeași categorie, iar piesele trebuie să fie avizate de Biroul secției în anul pentru care participă.

„Putem spune că de la unii colegi avem așteptări mari, iar de la alții așteptări... mai mici.”

T.C.: *Urmăriți vreun tipar anume atunci când alegeți lucrarea câștigătoare? Ce așteptări aveți atunci când primiți lucrările participante?*

Petrică Andrei

G.N.: Nu prevalează un tipar componistic, încercăm să fim cât mai obiectivi. Totuși urmărim ca piesele să se înscrie stilistic în categoria la care concurează. Suntem optimiști și ne dorim să auzim lucrări cât mai bune. Cunoscându-i pe majoritatea colegilor noștri, putem spune că de la unii avem așteptări mari, iar de la alții așteptări... mai mici. Asta însă nu înseamnă că nu ne dorim surprize... cât mai plăcute.

T.C.: *La secția dumneavoastră au fost premiate lucrările „Romanian Phrygian Concept” de Petrică Andrei (Muzică de jazz sau muzică instrumentală) și „Doar noi doi” de Mircea Drăgan (Melodie sau grupaj de melodii). Ce particularități au acestea?*

G.N.: Cred că cel mai bine ar fi să-i las pe autori să-și descrie pe scurt lucrările.

Petrică Andrei: „Romanian Phrygian Concept este o lucrare concepută pe forma de blues, în măsura de 5/4, folosind structura modului frigian, dar și pe cea a modului major melodic cu treapta a doua coborâtă. Această îngemănare modală oferă improvizatorului multe variante de a-și construi solo-ul.”

Mircea Drăgan: „Lucrarea face parte din proiectul de muzică instrumentală „Pianotronic”, un proiect caruia i-am dedicat ultimii 20 de ani. Tema principală este una accesibilă publicului larg, ea apărând la pian, cât și la alte instrumente electronice. Aranjamentul muzical este unul în

Mircea Drăgan

maniera disco, amintind de o frumoasă perioadă, dar și de ritmul trepidant al vieții actuale. Titlul *Doar noi doi* este inspirat de atmosfera caldă pe care o am în căminul meu, alături de doamna mea.”

T.C.: *Ce au avut în plus acestea față de celelalte lucrări participante?*

G.N.: Având în vedere faptul că anul acesta nu au existat autopropuneri pentru premiile Uniunii, întâi au fost selecționate piesele care au primit punctaj maxim la sesiunile de achiziții de anul trecut. Apoi au fost alese, prin vot, piesele câștigătoare.

T.C.: *Cum credeți că ar fi primite aceste lucrări de către publicul larg?*

G.N.: Lucrarea lui Petrică Andrei este o lucrare de jazz, se adresează cunoscătorilor de jazz. Lucrarea lui Mircea Drăgan este o piesă mai comercială compusă în stilul anilor '80, în mod normal se adresează celor care apreciază muzica din acea perioadă. Poate cineva va spune că nu e în „trend”. MTV are la ora aceasta un canal dedicat anilor '80 și alt canal dedicat anilor '90. Asta ar trebui să spună ceva despre „trend-uri”.

„Degeaba avem compozitori capabili de a scrie melodii valoroase, muzică de calitate, dacă ei nu sunt difuzați pe posturile de radio-TV.”

T.C.: *Reflectă vreuna dintre aceste lucrări impasul în care ne aflăm de un an de zile?*

G.N.: Nicidecum! Muzicienii sunt dornici să compună, artiștii sunt dornici să performeze la cel mai înalt nivel. Singurul lucru care reflectă impasul la care faceți referire este lipsa spectacolelor. De aceea anul acesta nu am avut nici o lucrare la categoria „spectacol”.

T.C.: *Se pretează aceste piese difuzării la radio sau, de ce nu, într-o emisiune TV?*

G.N.: Acest lucru ține de politica posturilor de radio sau TV. Acestea difuzează ce se vinde, criteriul valorii artistice nu există. Degeaba avem compozitori capabili de a scrie melodii valoroase, muzică de calitate, dacă ei nu sunt difuzați pe posturile de radio-TV. În schimb, dacă, să zicem, manelele se vând bine, atunci sunt difuzate, indiferent de calitatea artistică uneori îndoielnică sau de agramatisme

Dan Buciu

foto: Mihai Cosma

din texte. Din păcate, analfabetismul prezent în multe emisiuni TV este prezent și sub formă de analfabetism muzical, difuzat în prime time. Este o consecință firească atunci când muzica încetează să fie artă, pentru a deveni „marfă”.

Teodora Constantinescu: *Domnule Dan Buciu, dumneavoastră ați coordonat acordarea premiilor Secției de muzică vocală. Ce criterii ați avut în vedere atunci când ați ales lucrarea câștigătoare de anul acesta – „The Pilgrim Soul” de Sebastian Androne-Nakanishi (miniatură corală)?*

Dan Buciu: Există întotdeauna un singur criteriu - cel al valorii muzicale a unei lucrări. Eventuale alte criterii

(sigur, mai pot fi și acestea) sunt absolut secundare, colaterale.

T.C.: *Compozitorul Sebastian Androne-Nakanishi a mai ajuns în atenția dumneavoastră în anul 2015, fiind premiat pentru lucrarea corală amplă „Fearful Darkness” pentru 12 voci mixte pe un text de Regina Maria a României. Cum v-a surprins anul acesta?*

D.B.: Pe mine personal, compozitorul Sebastian Androne-Nakanishi - al cărui traseu evolutiv l-am putut urmări încă din perioada în care era elev al Liceului de Muzică din Brașov - practic nu mă mai poate surprinde

Sebastian Androne-Nakanishi

deoarece talentul său muzical este cu totul ieșit din comun, astfel că din condeiul lui nu pot rezulta decât opusuri de excepție, uneori capodopere. Sigur, este o opinie strict personală!

„Dura lex sed lex!”

T.C.: *Ce a avut în plus lucrarea câștigătoare din acest an față de celelalte prezentate?*

D.B.: Din cauza condițiilor dramatice impuse de cele întâmplate în 2020, lucrarea lui Sebastian Androne-Nakanishi a fost singura care a corespuns cerințelor Regulamentului! Din păcate, din pricina blocajelor severe din activitatea muzicală a anului 2020, nu am putut găsi o lucrare corală amplă sau un grupaj de lieduri care să fi întrunit criteriile de eligibilitate pentru cel de-al doilea premiu al secției vocale, la care a trebuit să renunțăm de această dată, deși ar fi existat candidaturi îndreptățite valoric, dar... Dura lex sed lex!

„... este o muzică ultrarafinată, dar și ultrasensibilă, un adevărat haiku muzical care te desprinde pentru câteva minute de terestru și te poartă, într-un mod aforistic, în <<altă parte>>.”

T.C.: *Cum credeți că ar fi primită această lucrare de către publicul larg?*

D.B.: Depinde de public! Dacă ne raportăm la cei care agreează doar „tocitul” repertoriu coral tradițional autohton, cu „Sârbe în căruță” și „La fântâni”... Dacă publicul este însă deschis mental, sunt convins că va recepționa pozitiv această muzică ultrarafinată, dar și ultrasensibilă, un adevărat haiku muzical care te desprinde pentru câteva minute de terestru și te poartă, într-un mod aforistic, în „altă parte”.

T.C.: Cât de solicitantă din punct de vedere vocal este această lucrare pentru un ansamblu coral?

D.B.: Foarte solicitantă! Nu foarte dificilă strict tehnic – lucrarea cere voci capabile de orice nuanțe (dar în special cele foarte scăzute), de timbrări rafinate și de evidențierea unor sonorități deosebite, mereu schimbătoare și totuși purtând pecetea omogenității, care însă nu nivelează.

T.C.: Credeți că ansamblurile vocale profesioniste o vor include în repertoriul lor?

D.B.: Puțin probabil, din păcate. Lucrarea este destinată unui grup cameral coral. Nu știu dacă ar fi abordabilă de altcineva decât de „Madrigal - Marin Constantin”. Poate se va gândi dirijoarea Anna Ungureanu la ea.

Teodora Constantinescu: Domnule Dan Dediu, a mai existat în istoria decernării premiilor U.C.M.R. o ediție fără festivitate de premiere?

Dan Dediu: Nu am cunoștință de așa ceva. Dar vremurile pe care le trăim sunt excepționale, deci și obiceiurile se mai schimbă.

Dan Dediu

T.C.: Ce criterii ați avut în vedere atunci când ați ales lucrările câștigătoare de anul acesta?

D.D.: Excelența valorică, în principal. Lucrările câștigătoare sunt alese de membrii Biroului secției prin vot secret, dintre piesele achiziționate de către U.C.M.R. în anul respectiv și care au primit punctajele cele mai mari în sesiunile de achiziție. Există cele trei categorii – simfonic, cameral, electronic-multimedia - și alegem câte o lucrare pentru fiecare categorie.

„Mulți dintre membrii secției au luat premii din nou după trei ani, ceea ce dovedește o activitate susținută a acestora și o permanentă reinventare de sine.”

T.C.: Lucrările premiate anul acesta sunt „Themes/Anthemes” pentru orchestră de Gabriel Almași (lucrare simfonică), „Where to go When” pentru flaut și pian de Irinel Anghel (lucrare camerală) și „Voices II, op. 83” pentru Midi controller de Sorin Lerescu (lucrare multimedia). Ce particularități au aceste lucrări?

D.D.: Toate sunt lucrări excelente. Themes/Anthemes pentru orchestră de coarde de Gabriel Almași utilizează ca

temă generatoare a materialului sonor melograma TIMIȘOARA, pe care o tratează asemenea unui cantus firmus și o înfățișează în contexte sonore extrem de interesante, originale ca sonoritate (cum ar fi textura din mijlocul piesei) și susținute componistic într-un mod convingător. Citatul din Ceaikovski este în mod abil integrat în țesătura cromatică a piesei, iar secțiunile componente sunt articulate cu un simț temporal infailibil.

Where to go When pentru flaut și pian de Irinel Anghel este o miniatură scrisă într-un elan creativ de extracție onirică, ce prezintă șase instantanee ideatice (1. Knock-Knock! 2. Open Sesame! 3. Damn you, Tchaikowsky! 4. Tail Chasing 5. Hanon-metal 6. Can you hear me?) într-o cheie

Irinel Anghel

Premiul pentru sistematică

comico-ludică, mixând cu siguranță tehnică improvizația controlată cu teatrul instrumental, aluzia stilistică cu virtuozitatea instrumentală. Infuzie de adrenalină sonoră, concentrat expresiv și reflecție amară, critică, ironică și chiar sardonică asupra realităților pandemice ale actualității, lucrarea se distinge printr-un eclectism stilistic asumat, prin energie și dinamism, precum și printr-o remarcabilă stăpânire a paletelor timbrale și a articulării formale.

În *Voices II op. 83* pentru Midi controller de Sorin Lerescu se remarcă apetența autorului pentru timbrurile calofile, prefabricate sintetic. Muzica se articulează în mod echilibrat, iar atmosfera cvasi-paradisacă pe care o zugrăvește transportă auditorul într-un tărâm ireal, aflat la granița dintre sonoritățile muzicii New-age-iste și ale celei

Sorin Lerescu

ambiental-minimaliste. Astfel, consonantismul armonic și hedonismul sonor sunt două însușiri ale acestui flux muzical proaspăt și bine controlat temporal de către compozitor.

„... o activitate susținută... și o permanentă reinventare de sine.”

T.C.: Cum credeți că ar fi primite aceste lucrări de către publicul larg?

D.D.: Din câte știu, unele dintre piese deja au fost cântate și apreciate de un public specific.

T.C.: Sorin Lerescu se află la cel de-al doilea premiu consecutiv, în anul 2017 fiind premiat pentru o lucrare simfonică – „Modalis IV” for flute and flute ensemble. Prin ce anume reușește să se mențină în atenția dumneavoastră?

D.D.: Mulți dintre membrii secției au luat premii din nou după trei ani, ceea ce dovedește o activitate susținută a acestora și o permanentă reinventare de sine.

T.C.: Nu sunteți la prima întâlnire profesională cu autorul lucrării multimedia câștigătoare. Considerați că această perioadă marcată de pandemia de coronavirus și-a pus amprenta în vreun fel pe stilul său componistic?

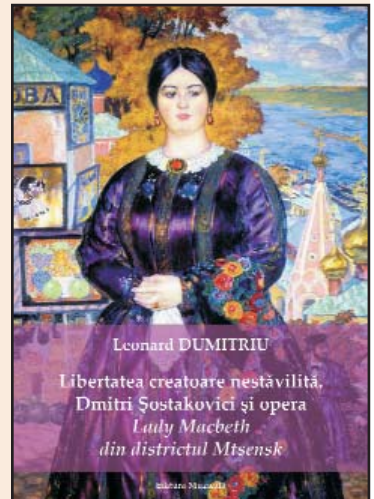
D.D.: Cred că pandemia i-a marcat pe mulți compozitori și cu siguranță și-a pus amprenta pe stilul lor componistic. Nici Sorin Lerescu nu face excepție.

Interviuri de **Teodora CONSTANTINESCU**

Anul acesta premiile pentru muzicologie au recompensat nu doar pe membrii secției, dar și pe un compozitor, o personalitate ale cărei valențe de cercetător sunt bine-cunoscute și se manifestă de mai multă vreme. **Leonard Dumitriu** este dirijor, profesor, compozitor și, iată, muzicolog, lansând anul trecut o carte substanțială despre una dintre creațiile-reper ale muzicii de operă din secolul XX, *Lady Macbeth din districtul Mțensk* de Dmitri Șostakovici.

Cercetătorul ieșean a publicat la Editura Muzicală în 2020 volumul premiat în această primăvară, sub titlul „Libertatea creatoare nestăvilită. Dmitri Șostakovici și opera

Lady Macbeth din districtul Mtsensk”, un volum de mari dimensiuni (340 pag. format de manual școlar), cu un conținut bogat și complex. Mai întâi este contextualizată compunerea și lansarea operei, prin referiri la climatul politic, social și cultural al acelor ani. Înainte de a trece la analiza propriu-zisă a partiturii, autorul oferă date și despre cartea care a stat la baza libretului și despre pânzele lui Boris Kustodiev, care au constituit și ele sursă de inspirație. Așa cum afirmă Leonard Dumitriu încă din Introducere, Șostakovici este un compozitor despre care s-au scris multe tomuri și multe studii, inclusiv în limbi de circulație internațională, nu doar în limba rusă. Dar, în limba română literatura de specialitate este mai săracă, așa că actualul demers este cu adevărat bine-venit, mai ales că astfel autorul semnează cea de-a doua sa analiză a unei opere șostakoviciene, după studiul asupra operei *Nasul*.

Prin urmare, ținând cont de calitatea analizelor muzicologice, de universul cunoașterii dezvăluit de autor,

Leonard Dumitriu

Biroul Secției de Muzicologie și Critică muzicală a decis, în unanimitate, acordarea Premiului pentru sistematică domnului prof.univ.dr. Leonard Dumitriu, de la Universitatea de Arte "George Enescu" din Iași. Îl felicităm! (M. C.)

Premiul pentru istoriografie

În 2020, cu ocazia Centenarului Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, a apărut cartea "Noi istorii ale muzicilor românești", coordonat de

Valentina Sandu-Dediu și Nicolae Gheorghiuță. După cum rezultă și din titlu, este o propunere nouă pe linia istoriografiei muzicii naționale, realizată de un colectiv de prestigioși muzicologi, marea lor majoritate profesori la Universitatea Națională de Muzică București. Cartea, în 2

Valentina Sandu-Dediu

volum, acoperă o perioadă întinsă de timp, prezentând, succint, aspecte din etapa medievală, din cea romantică și apoi din perimetrul modern și contemporan.

Demersul scrierii acestui volum și rezultatul final s-a bucurat de aprecierea Președintelui U.C.M.R., dl. Adrian Iorgulescu, cel care a și propus secției să aibă în vedere, la analiza candidaturilor pentru premii, și acest volum – chiar dacă printre coordonatori se află chiar șeful secției iar printre semnatori se numără majoritatea membrilor Biroului acesteia. Tocmai de aceea, pentru a nu se pune problema unui conflict de interese, propunerea a fost formulată de o persoană din afara Biroului, fiind o

propunere pe deplin justificată, ținând cont de importanța acestei cărți și de ecourile sale, volumele fiind foarte căutate și având o adresabilitate largă, în special în zona universitară.

Premiul recompensează munca de coordonatori a celor doi muzicologi sus-menționați, care au ales colectivul de redacție, care au stabilit tematica, au echilibrat și corelat dimensiunile capitolelor, au urmărit un stil de prezentare unitar și modern, au ales o articulare mai aproape de esențial decât de exhaustiv. Totodată au oferit cititorilor o varietate de abordări, prin personalitatea fiecărui contributor, de la doctoranzi la specialiști renumiți, de la critici și istoriografi la compozitori și analiști, care au scrutat fenomenul muzicii românești în toată complexitatea sa, de la zona muzicii bisericești la cea a muzicii militare, de la viața muzicală la portrete ale celor mai reprezentativi compozitori.

Nicolae Gheorghiuță

Este o carte care, preluând desigur date din bibliografia existentă (evident, în primul rând din Hronicul muzicii românești de Octavian Lazăr Cosma), își propune să aducă în prim plan o altă generație de cercetători într-ale istoriei muzicii, cu stilul și cu viziunea împrăștiată a unor condeie din secolul XXI, care beneficiază de o perspectivă mult mai largă asupra fenomenului decât se putea avea în era dinaintea apariției internetului și dinaintea lărgirii posibilităților de comunicare și de cercetare la distanță.

Prin urmare, Premiul secției de muzicologie și critică muzicală pentru istoriografie pe anul 2020 a fost acordat muzicologilor Valentina Sandu-Dediu și Nicolae Gheorghiuță, pentru volumele "Noi istorii ale muzicilor românești", în calitate de coordonatori ai acestui proiect. Iată și tematica celor 2 volume: De la vechi manuscrite până la perioada modernă a muzicii românești, respectiv Ideologii, instituții și direcții componistice în muzica românească din secolele XX-XXI.

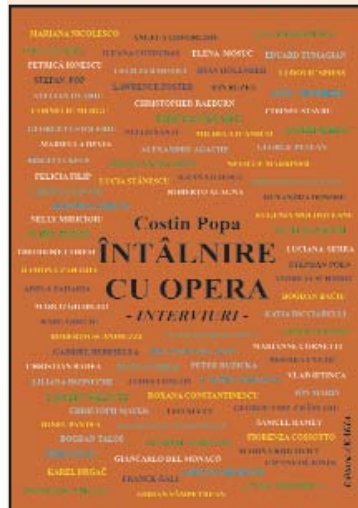
Cei 14 semnatori ai capitolelor sunt Nicolae Gheorghiuță, Vlad Văidean, Costin Moisil, Valentina Sandu-Dediu, Haiganuş Preda-Schimek, Florinela Popa, Antigona Rădulescu, Alice Tacu, Mihai Cosma, Irina Boga, Speranța Rădulescu, Alex Vasiliu, Andrei Tudor și Dan Dediu. (C. MIHAI)

Premiul pentru publicistică

Mihai Cosma: *Stimate domnule Costin Popa, deși sunteți de nu foarte mulți ani membru al UCMR, iată că deja ați marcat primirea celui dintâi premiu din partea breslei...*

Costin Popa: Prestigiosul Premiu pentru Publicistică al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor (Secția de Muzicologie) pe anul 2020 pe care l-a obținut volumul de interviuri „Întâlnire cu opera” a fost extrem de onorant pentru mine, încununare plenară a activității de până acum.

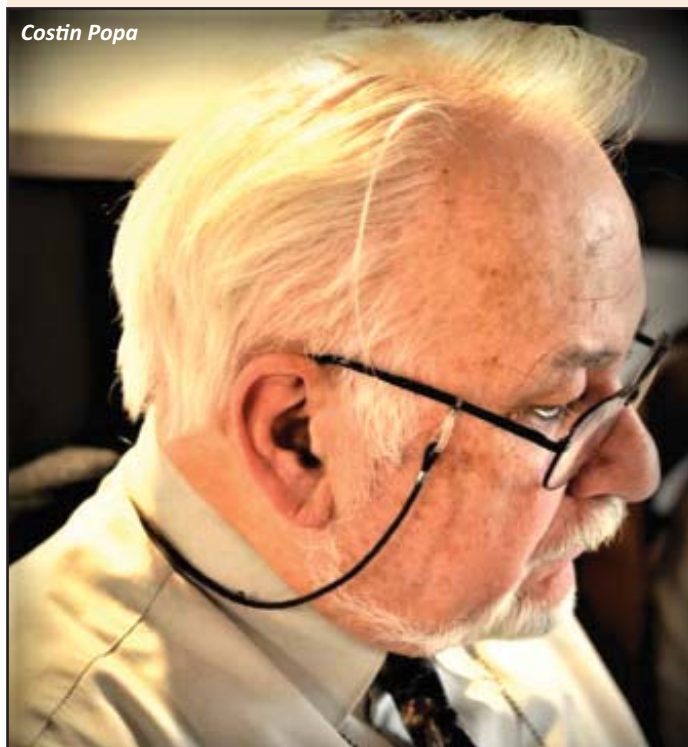
M. C.: *Într-adevăr, chiar volumul în cauză, care nu este o carte nouă, ci o antologie de texte publicate în trecut, exprimă exact acest lucru: calitatea activității dumneavoastră publicistice de-a lungul anilor.*

C. P.: Ideea unei cărți de dialoguri realizate pe parcursul a aproape 30 de ani s-a născut în timpul lucrului la „Dicționarul critic (și sentimental) de artiști lirici” (în curs de apariție), rememorând cele zece volume anterioare, conținând cronici, interviuri, recenzii. Am selectat convorbirile cu importanți cântăreți, dirijori, regizori, maeștri de balet, compozitori, instrumentiști, manageri, critici muzicali, scriitori, însumând 155 de interviuri cu

100 de personalități din țară și străinătate, apreciind temele de discuții ca actuale, chiar dacă pandemia de coronavirus a demolat multe din proiectele prefigurate în ultimii ani.

În plus, reunirea a pus în evidență firul roșu care m-a călăuzit în abordarea dialogurilor, reprezentat prin evidențierea elementelor de estetică vocală reflectate în interpretare, prin raporturile adecvate între timbralități și roluri, prin viziunile dramaturgice contrapuse montărilor

de largă diversitate conceptuală întâlnite în trendurile regizorale moderne. Discuțiile au fost libere, deschise și sincere, cei intervievați au expus interesante și inedite elemente legate de toate acestea, alături de specificarea parcurgerilor evolutive ale carierelor, a colaborărilor cu parteneri celebri, de ideile actuale ale managementului teatrelor lirice, au expus analize estetice ale înregistrărilor istorice, utile în educația tinerilor.

Prin diversitatea acestui mod de abordare, cele 600 de pagini au înfățișat un univers liric definitoriu pentru interlocutori, pe care melomanii, profesioniștii, debutanții în cariere îl pot găsi de maxim interes. (Mihai Cosma)

Premiul SUBSECȚIEI DE FANFARĂ

Lucrarea muzicianului **Octavian Luncan** are puterea de a-și lăsa o vibrantă amprentă asupra caracterului moral al sufletului, reușește să iasă din tiparele sonorității clasice a muzicii de fanfară. Se impune prin simple, dar surprinzătoare combinații ritmico-melodice, acestea

punând în valoare în cel mai fericit mod capacitățile interpretative ale orchestrei de suflători.

Printr-o orchestrație aerisită, dar care, în același timp, pune în evidență cu măiestrie idei muzicale originale, creația „Cetate Străbună” întregește portretul acestui compozitor îndrăgostit iremediabil de sonoritățile orchestrei de suflători. (Aurel Buga)

Premiul FILIALEI CLUJ a UCMR

Adrian Pop: „IUBIRI UITATE”
(VERGESSENE LIEBEN)

din vremurile bucureștene ale lui Paul Celan
(aus Paul Celans Bucharester Zeiten)

Trei lieduri pentru bariton și pian pe versuri în limba română de Paul Celan

Cei doi ani petrecuți de Paul Celan la București (1945-1947) au reprezentat o perioadă formativă importantă

pentru viitorul poet german. Aici a trăit, cum era și firesc, iubiri tinerești trecătoare, al căror parfum aproape uitat rămâne distilat în câteva poezii scrise în limba română (limba tinerelor fete ce i-au fost dragi atunci).

Cele trei lieduri folosesc în mod selectiv versuri din două poezii definitivate de către Celan - „Poem pentru umbra Marianeii” și „Tristețe” - și a unui fragment dintr-un poem neterminat, dominate de sentimente contradictorii - iubire, îndoială, melancolie, pierdere tragică, amintire distantă. Limbaj poetic metaforic, la granița unui simbolism ermetic cu nuanțe suprarealiste, prilejuiește imagini muzicale în care modalismul cromatic apropiat de atonalism se îmbină liber cu cântul de factură tonomodală și cu vorbirea declamată. (Adrian POP)

Adrian Pop

Festivalul Internațional „George Enescu” - Ediție aniversară

Pe 9 martie a avut loc conferința de presă care a anunțat programul celei de a 25-a ediții a Festivalului Internațional „George Enescu”. La evenimentul desfășurat online au participat actori-cheie implicați în organizarea festivalului, în aceste condiții speciale.

Conferința a fost deschisă de ministrul culturii, Bogdan Gheorghiu. Acesta a menționat faptul că cei mai buni artiști din lume și din țară se reunesc în fiecare an sub umbrela acestui eveniment emblematic pentru lumea muzicală, dar și faptul că muzicienii și-au continuat activitatea chiar în ciuda pandemiei.

După cum se cunoaște deja, anul trecut s-a oferit acces gratuit online pentru publicul doritor a fi prezent la desfășurarea Concursului. Anul acesta, accesul la festival va depinde de gradul de vaccinare a populației. Cu precădere, anul acesta va fi nevoie de o colaborare inter-instituțională între diferite ministere și alte instituții de stat. Guvernul a alocat aproximativ 52 de milioane de lei pentru organizarea Festivalului.

Responsabilul campaniei de vaccinare, Lt. Col. medic dr. Valeriu Gheorghiuță, a subliniat faptul că Festivalul definește tradiția românească, la care avem nevoie să ne întoarcem. Din nefericire această pandemie a limitat multe evenimente, dar de aceasta data avem o soluție prin care putem reveni la normalitate - vaccinarea. La momentul conferinței de presă erau peste 1.200.000 de persoane vaccinate, dorința autorităților fiind ca în cel mai scurt timp să fie protejată populația generală. În privința organizării

festivalului, conducerea va avea tot suportul pentru a se putea participa în condiții de siguranță la concerte.

Consilierul prezidențial Sergiu Nistor a împărtășit mesajul transmis de președintele României cu prilejul acordării înaltului patronaj. S-a apreciat în mod deosebit devotamentul de care au dat dovadă organizatorii, iar acesta rămâne cel mai bun omagiu adus lui George Enescu... Viața, opera și muzica lui sunt cu atât mai relevante în momentele acestea, în care ne amintim cum Enescu le cânta soldaților pe front. Prin muzica lui România a contribuit atât de mult la istoria muzicii, încât este de

Mihai Constantinescu

datoria generațiilor care îi urmează să îl onoreze prin acest Festival și Concurs.

Printr-un material înregistrat, la eveniment a fost prezent și directorul artistic al Festivalului, Vladimir Jurowski. El a menționat dubla aniversare – a festivalului dar și împlinirea a 140 de ani de la nașterea lui Enescu. Acesta este și motivul pentru care organizatorii au încercat să construiască un program cât mai special. A specificat totuși că programul nu a putut fi finalizat, de vreme ce suntem tot în condiții de criză sanitară. Astfel, se prezintă momentan doar o schiță. Festivalul este așteptat nu doar în România, ci în toată lumea, căci în aceste vremuri lumea are nevoie de cultură, de muzică, de artă.

S-a lansat apoi un apel către toți cei implicați, de la factorii decizionali până la spectatorii care, dacă nu cumpără bilete (pentru sala de concert sau pentru online), le vor răpi artiștilor scopul de a exista. Se va cere în continuare flexibilitate și respectarea unor măsuri sanitare, mai ales că nu se va putea primi public la întreaga capacitate a sălilor.

Programul este foarte variat, factorul comun fiind muzica lui Enescu. În această ediție se prezintă aproape toate compozițiile muzicianului român. De asemenea se vor cânta și premiere naționale și vor avea loc colaborări ale muzicienilor români cu percuționiști sau cântăreți din Berlin și din Rusia. Acest festival prezintă o diversitate mare de orchestre din toată Europa dar și orchestre britanice. O altă noutate va fi muzica secolului al XXI-lea, care va avea în prim plan artiști de prim rang ce aduc

lucrări în premieră mondială, nu doar cu creații clasice, cum au mai fost prezenți anterior. Acesta este un semn important că muzica contemporană câștigă teren în atenția publicului. Un alt aspect important este producția operelor, cu multe premiere naționale, și incluzând *Strigoii* de G. Enescu. Schimbările de ultim moment sunt inevitabile, dar sperăm că publicul se va putea bucura de concertele din program atât în sală cât și în format online.

Intervenția directorului ARTEXIM (organizatorul Festivalului), Mihai Constantinescu s-a referit în primul rând la participările autohtone: orchestrele și corurile din București, Iași, Sibiu, Timișoara, alături de artiști cunoscuți la nivel internațional. Există mai multe propuneri de colaborare și cu alte teatre muzicale din capitală, dar care încă nu s-au concretizat. A fost important să se găsească modalități de a organiza concertele având totuși clauze asiguratorii pentru a acoperi eventualele anulări/ amânări din program, mai ales având în vedere că ediția din acest an aduce pe scenele Festivalului aproximativ 3700 de artiști.

A fost menționat și concursul din luna mai, care va reprezenta un preambul, o repetiție generală care ne va putea oferi mai multe informații despre cum se va putea desfășura Festivalul.

Multe orchestre au dorit să participe la această ediție jubiliară. Fiecare dintre ele prezintă lucrări de Enescu, și acest lucru bucură, deoarece de 30 de ani, de când Festivalul s-a desfășurat fără întrerupere, lucrările enesciene au început să fie din ce în ce mai cântate, iar Enescu și muzica sa au început să își recâștige locul în istoria muzicii universale.

Este important ca artiștii să fie vaccinați, de asemenea publicul, într-o măsură cât mai mare, pentru ca

Vladimir Jurowski

Foto: Simon Jay Pritch

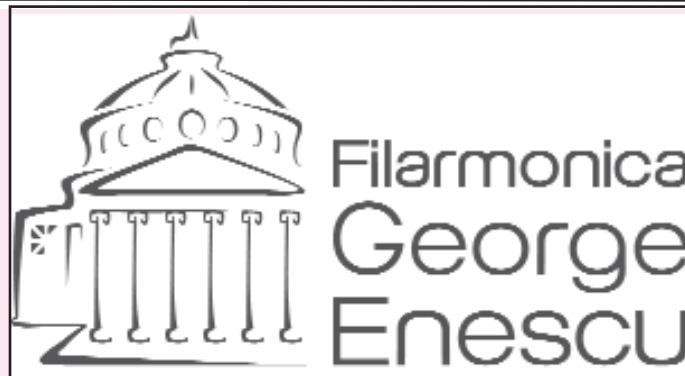
acesul în săli să se desfășoare cu un procent cât mai mare de persoane prezente în sală.

În ce privește accesul la concerte, directorul Eveniment, Claudiu Popa, a anunțat că în luna iunie se vor vinde bilete în sistem loterie. Tragerea la sorți se va efectua printr-o platformă „random”. S-a ales această campanie pentru a oferi șanse egale celor care doresc să fie prezenți în sala de concert.

Norela-Liviana COSTEA

Concert de Mărțișor – SoNoRo

De-a lungul timpului, raportat la scara istoriei sau a cotidianului, anumite evenimente sau mai bine zis conținutul lor par a se repeta, la fel ca și împrejurările în care au avut loc. Tot astfel s-a întâmplat și cu *Festivalul SoNoRo* din acest an, la care organizatorii nu au dorit să renunțe în pofida precarității condițiilor de desfășurare – garantând continuitatea unei deja tradiții care se întinde pe aproape 15 ani - având de această dată concursul Filarmonicii George Enescu, una din puținele instituții culturale ale Capitalei care a mai deschis porțile unui public, limitat ca număr, desigur. De această dată formația alcătuită din violonista Mihaela Martin, violistul Răzvan Popovici (inițiatorul, directorul și "sufletul" acestui festival) alături de pianista Mara Dobrescu au evoluat într-un program foarte bine gândit, care a cuprins lucrări de o certă întindere scrise de Max Bruch, Robert Schumann, P.I. Ceaikovski, Fritz Kreisler și Dmitri Șostakovici, alături de câteva alte piese mai mici care au respectat intenția interpreților de a crea o anumită atmosferă, cu parfum schumann-ian, după cum a precizat Răzvan Popovici, care a agrementat desfășurarea cu mici precizări asupra conținutului concertului. Revenind la ideea de simetrie, un

plină ascensiune a curentelor moderne, lucrarea scrisă în 1910 păstrează stilul romantic târziu, încărcat de un profund lirism, intens, pasionat în același timp, care cere artiștilor o perfectă colaborare. *Andante*, *Allegro con moto* (pe arcuri melodice de mare respirație care calmează ideea de *Allegro*), *Nachtgesang* (nocturnă) - *Andante con moto* și *Allegro vivace ma non troppo*, au excelat într-o redare care a subliniat lirismul melodic, armoniile romantice, formele articulate, toate pline de eleganță și expresivitate. Fără a respecta ordinea în care ele au fost prezentate ne îndreptăm spre lucrarea lui Robert Schumann, magistral surprinsă și interpretată de renumita violonistă Mihaela Martin, *Trei Romanțe op.9 4 (Drei Romanzen)*, care pentru vioară

Filarmonica George Enescu
Ateneul român
Duminică, 7 martie 2021
ora 19.00

CONCERT DE MĂRȚIȘOR

MIHAELA MARTIN - vioară
RĂZVAN POPOVICI - violă
MARA DOBRESCU - pian

Parteneri: SONORO FESTIVAL UniCredit Bank

În program, lucrări de: Max Bruch, Franz Liszt, Piotr Ilici Ceaikovski, Lili Boulanger, Josef Suk, Robert Schumann, Fritz Kreisler
Robert Schumann, Dmitri Șostakovici

eveniment dedicat tot Mărțișorului avusese loc la Sala Radio, anul trecut, în 2020, exact cu puțin înainte de a se închide sălile de concert, iar anul acesta, din păcate "mâine" se va întâmpla la fel! Dar cu înțelepciunea dobândită, publicul s-a bucurat "azi" de o muzică excelentă într-o interpretare de cea mai bună calitate. Concertul s-a deschis cu o selecție din ciclul celor *Opt piese pentru clarinet, violă și pian, op.83* de Max Bruch, în transcripție pentru vioară, violă și pian, optându-se pentru numerele 1,2, 6, și 7, tocmai pentru unitatea sonoră a întregii serii. Firește, punctele de contrast au existat dar fără a tulbura ambianța de liniște propice meditației pe care interpreții și-au propus-o. Deși în

reprezintă tot o transcripție, ele fiind concepute original pentru oboi. Înlănțuirea *Nicht schnell - Einfach, innig* și *Nicht schnell* sunt tot atâtea ipostaze ale unei gândiri orientate în acel moment al vieții compozitorului spre meditație, spre un presimțit final. Despre violonistica Mihaelei Martin nu putem decât să ne alăturăm cu mult entuziasm criticii internaționale care o omagiază cu superlative la fiecare apariție scenică, eleganță, stil, bun gust, totul impecabil, aureolat de acea maturitate și înțelepciune conferite de o extraordinară și îndelungată activitate concertistică. În același spirit au apărut *Melodia* de Ceaikovski și *Nocturna pentru vioară și pian* de Lili Boulanger, ultima scrisă în 1911,

influențată de stilul lui Debussy (cu mici referiri la *Preludiul la După amiaza unui faun*), dar care cuprinde și aluzii wagneriene (*Tristan*); o miniatură superbă, mai puțin cunoscută în țara noastră. Pianista Mara Dobrescu s-a dovedit a fi un partener în adevăratul sens al colaborării, o adevărată muziciană, cu sonoritate susținută, colorată, care a creat un background activ, însoțind ca tovarăș egal celelalte instrumente, mai ales în lucrările schumann-iene unde pianul este bogat și deosebit de activ.

Răzvan Popovici, "moderatorul" serii, și-a rezervat (adjudecat) un timp considerabil destinat continuării seratei în atmosfera propusă, începând cu *Intermezzo* din *Sonata F-A-E*, criptograma pentru *Frei aber einsam*, lucrare scrisă colaborativ de către Albert Dietrich (discipol al lui Schumann, *Allegro* pentru prima mișcare), Robert Schumann însuși (*Intermezzo* pentru partea a II-a) și Johannes Brahms (celebrul *Scherzo* pentru partea a III-a), cu toții reuniți sub motto -ul amintit. Ulterior integrat în proiectul celei de-a treia sonate pentru vioară și pian, *Intermezzo* s-a bucurat de transcripții precum cele pentru violă sau pentru flaut. Timbrul cald al alto-ului, frazele lungi susținute cu măiestrie au indus acea liniște blândă a căldurii căminului atât de dragă compozitorului. Pe aceeași linie hiper lirică au evoluat și *Cântec de dragoste* aparținând lui Josef Suk și nu în ultimul rând o altă miniatură mai puțin cunoscută scrisă de Franz Liszt: *Die Zelle in Nonnenwerth* (Chilia din Nonnenwerth, o insulă legată de multe evenimente fericite din viața anterioară intrării lui Liszt în viața religioasă). Este o lucrare plină de mister, cu

lucrări: *Preludiu* – din muzica filmului *Tăunul*, *Gavota* și *Elegia* – din muzica de scenă pentru *Comedia Umană* (1934), ulterior incluse și în *Suita de balet nr.3* (1951), *Vals* din ciclul *Piese ușoare pentru pian*, *Polka* - Dansul lăptăresei și al tractoristului din baletul comedie *The Limpid Stream* (1935) *Fluviu Limpede*. Mult umor, antren, o muzică cu expresie aparte, în interpretarea acestor minunați artiști cărora Filarmonica le-a pus cu generozitate la dispoziție sala și publicul. Un Mărțișor cu totul excepțional.

Corina BURA

Concert simfonic la Ateneu

Publicul de pretutindeni participă cu entuziasm și în acest an la manifestările muzicale din seria *Beethoven 250*, care, din cauza situației speciale cauzate de pandemie, nu s-au putut desfășura la datele programate inițial. În 9 și 10 martie 2021, pe scena Ateneului Român a fost organizat un **Concert Beethoven**, în care, în compania Filarmonicii bucureștene au evoluat dirijorul **Cristian Măcelaru** și pianistul **Daniel Ciobanu**, muzicieni apreciați în țară și în străinătate. Programul a fost alcătuit din două capodopere scrise de Titanul de la Bonn: *Concertul nr. 4, în Sol major, pentru pian și orchestră, op. 58* și *Simfonia nr. 3, în Mi bemol major, "Eroica", op.55*.

Concertul nr. 4 de Beethoven ocupă un loc aparte în creația de gen a compozitorului, precum și în repertoriul interpreților. Lucrarea originală – care prin bogăția expresivă și complexitatea semnificațiilor, constituie o adevărată provocare pentru pianiști – cunoaște versiuni diverse, care evidențiază maturitatea și calitatea artei interpretative a acestora. Pentru mulți dintre noi, varianta realizată de maestrul Radu Lupu rămâne un adevărat etalon. Îndepărtându-se de tradiție, compozitorul încredințează pianului deschiderea acțiunii în prima mișcare. Autorul pare a fi preocupat să creeze o simfonie cu instrument solist; din acest punct de vedere, Beethoven poate fi considerat un precursor al lucrărilor concertente monumentale brahmsiene. Pianul este integrat organic în dramaturgia lucrării, dezvăluind valențe expresive și timbrale inedite. Viziunea interpretativă a artiștilor de pe scena Ateneului Român a respectat tradiția

beethoveniană; aceștia au întruchipat cu fantezie și dăruire atmosfera plină de poezie și interiorizare, precum și momentele pline de strălucire și exuberanță din prima mișcare *Allegro moderato*. Aflați într-o excelentă colaborare artistică, solistul, dirijorul și orchestra au realizat cu măiestrie o versiune plină de prospețime, de rafinament și culoare. Mișcarea a II-a, *Andante con moto*, remarcabilă prin concentrarea expresivă și caracterul introspectiv, a fost redată cu subtilitate, cu bun gust și sensibilitate. Finalul concertului, *Rondo. Vivace* a pus în valoare arta pianistică complexă și temperamentul viguros al pianistului **Daniel Ciobanu**. Sub atenta coordonare a dirijorului **Cristian Măcelaru**, solistul și orchestra au creat imagini muzicale cuceritoare, caracterizate prin strălucire, elan și exuberanță; am apreciat prestația pianistică antrenantă, sinceră și spontană.

Cristian Măcelaru

armonii stranii, asupra cărora merită meditat, și doar pentru faptul că autorul i-a acordat o importanță cu totul specială făcându-i adaptări pentru mai multe instrumente. A urmat o altă transcripție, cea a piesei *La Gitana* de Fritz Kreisler, căreia, tot așa, timbrul violei i-a atenuat anumite accente, aceasta fiind de fapt inspirată de un cântec din secolul al XVIII-lea de esență arabo-spaniolă, în care predomină coloraturile, nostalgia, cu toate trăsăturile spațiului geografic amintit. Astfel s-a relevat și latura virtuoză a interpretului alături de o șlefuire rafinată a frazei și a agogicii echilibrate. Seara s-a încheiat într-o atmosferă de mai bună dispoziție, cu cele *Cinci piese pentru 2 violi* (vioară, violă în cazul nostru) și *pian* scrise de Șostakovici, în aranjamentul lui Levon Atovmyan, opusul fiind alcătuit din mici piese a căror versiuni originale le regăsim în alte

În partea a doua a programului am ascultat *Simfonia nr. 3, în Mi bemul major, "Eroica" op. 55*, creație monumentală, care a evidențiat plenar măiestria și experiența dirijorului **Cristian Măcelaru**, precum și valoarea incontestabilă a muzicienilor din orchestră. Interpretarea entuziasmantă s-a situat la cote artistice foarte înalte. Muzicienii au reușit să contureze convingător și emoționant discursul simfonic ce îngemănează original idiomul dramatic, idiomul liric, idiomul narativ și idiomul reflexiv. Am admirat maniera în care a fost redat motivul impetuos

tristește copleșitoare. Am admirat și cu această ocazie capacitatea dirijorului Cristian Măcelaru de a întruchipa sentimente general-umane puternice și de a transmite emoții autentice. Mișcarea a treia, *Scherzo. Allegro assai*, a reinstaurat optimismul, vitalitatea și efervescența. Prestația artistică s-a remarcat prin fantezie, vervă și energie debordantă. Aspectul triumfal a fost marcat în secțiunea *Trio* prin prezența unor ecouri de fanfară (foarte bine realizate în concert). Muzicienii de pe scenă au reușit să traseze într-o manieră cuceritoare o punte între mișcarea a II-a și finalul simfoniei; au evocat cu frenezie și pasiune atmosfera plină de lumină și bucurie evocată de compozitor. Mișcarea a IV-a, *Finale. Allegro molto*, a fost un nou prilej de a dezvălui viziunea interpretativă matură a dirijorului, precum și valoarea incontestabilă a orchestrei - materializate în calitatea de excepție a prestației artistice. Muzica, remarcabilă prin pregnanță, varietatea expresivă și impetuoșitate întruchipează bucuria de a trăi, îmbogățită de substanța ideatică profundă, specifică autorului.

Daniel Ciobanu

ce stă la baza elaborării primei mișcări *Allegro con brio*, în care autorul dezbate cu mijloace muzicale, probleme esențiale, precum eroismul și lupta pentru libertate a omenirii. Am apreciat contrastele expresive realizate sub bagheta sigură a dirijorului; imaginile muzicale cu conținut eroic (transmise în tema I și în prelucrările acesteia) s-au îngemănat firesc cu momentele lirice, de nostalgie și meditație (din tema a doua). A urmat mișcarea a doua, *Marcia funebre. Adagio assai*, care a evocat cu mult har tragismul provocat de suferință, precum și sentimente de

Simfonia "Eroica" încununează drumul spre lumină, sugerând aspirația compozitorului către bine, frumos și adevăr. Prin intermediul muzicii *Titanului de la Bonn*, artiștii de pe scenă Ateneului Român au reușit să întruchipeze eternitatea într-o lume trecătoare. Publicul a fost captivat de succesiunea ingenioasă de teme, de repetiții, de ecouri, de imagini și simboluri, desfășurate convergent, divergent, ori cumulativ (asemenea valurilor), îmbogățindu-și substanța progresiv, amplificând fiecare percepție proaspătă cu muzica întregului trecut, ce o umple, o înconjoară și o duce mai departe.

În seara memorabilă, afirmația că "muzica începe acolo unde încetează înțelesul cuvintelor", mi s-a părut mai actuală ca oricând.

Carmen MANEA

Muzici de (tip) Brâncuși

Un recent concert/recital (desfășurat, desigur, virtual) s-a numit *Sunetul Formelor*. Declarat drept „inspirat de Constantin Brâncuși”, a fost mai degrabă „inspirat” de către compozitorii înșiși, așa cum orice ins de cultură profundă, când se inspiră din ceva/altceva (din trecut), este nu atât insufolat submisiv și mimetic de către maeștri din odinioară, ci de către propriile/personalele racorduri și rezonanțe strict imaginare. Compozitorii și muzicienii de acum s-au raportat mai degrabă la excelența exemplară a marelui Brâncuși, parcă sau mai degrabă fixându-și gândul la propria desăvârșire sau deplinătate artistică, chiar toate lucrările muzicale prezentate aici fiind impecabile, de maturitate limpede, satisfăcătoare, convingătoare.

Recomandându-mi-se mai întâi titlul „inspirației brâncușiene” nu am putut evita să nu-mi imaginez compozitorii lăsându-se pătrunși de tevatura declanșată de criza de conștiință care s-a creat în jurul evenimentelor retrocedării unor opere brâncușiene înspre proprietari de drept și, mai ales, a eșecului de a se recupera prin achiziție, în fondul de patrimoniu public, statal, respectivele capodopere mondiale. Sigur că, în deceniile trecute, la fel ca toți oamenii de cultură, și muzicienii români s-au frământat și chiar vor fi compus ori măcar schițat piese muzicale cu apropouri la arta brâncușiană (N. A. - *În ciuda filoistorismului tradițional (parcă o „obligație” a muzicologilor de a cita istoria cu orice prilej)*, aici las la o parte pe cei câțiva clasici (gen Olah), autori de notabile poeme simfonice „după Brâncuși”).

Poate că un asemenea concert („omagial”) ar fi fost oportun să fie pus în scenă și circulat prin săli de concert, tv și radio mai ales în anii în care Cumințenia Pământului, Rugăciunea, Cap de Copil sau Supliciu își luau adio din MNAR-ul bucureștean (N. A. - *un asemenea expozeu special a avut loc în 2018 - când/din care am luat imaginile prezente*) și se expuneau rușinii triste de-a nu fi putut fi cumpărate de către Statul Român. Oportunismul componistic și

emotiv în chip adecvat și foarte consistent. Putem să-l vedem aici pe sculptor, recreierea acestuia din memorie, mai ales într-o temă de profunzime a tramei umane, prinzând o concretețe sensibilă, senzorială chiar. Un Brâncuși adâncit și dramatizat, așa cum exegeții literaturizanți ori hermeneutici al operei și gândirii sale abia de-au atins, ușor ori substanțial, în nenumăratele lor eseizări livrești, filosofice.

Roman Vlad, în *Negresa blondă* (vioară solo), face o amplă melopee contemplativă, de sonatină monopartită nu fără segmente variate ritmic sau tehnic (pizzicato median). Similar filmării care traversează lin peste picturi, muzica e ca o privire care înconjoară mereu, cu mirare și stranietate ceva egal bizar și fascinant (de altminteri exact așa cum și este oul dublu, de aur, al sculpturii lui Brâncuși). Fără îndoială, veșnic-foarte-

concertistic ar fi fost binevenit, deși mult mai multe spectacole, poliartistice, ar fi meritat să încerce să impresioneze și să sensibilizeze mediul social și politic al vremii. Muzicienii însă nu s-au grăbit, ori poate n-au avut parte mai devreme de managementul corespunzător al punerii în act a partiturilor. Iar acum, în cu totul altă criză, concertul acesta a putut trece neobservabil (N. A. - *încă rămâne postat online (https://www.youtube.com/watch?v=B4DGV ONHjX8)* și merită recomandat cam oricui). Dar să revenim la inocenta speranță că arta merită făcută/performată și „de dragul artei”. Și ca atare, să aflăm acum măcar printr-o modestă semnalare despre concertul cel discret, dar de artă majoră, ce intră „fără teamă și fără prihană” în actul de rezistență a Culturii în paralelism inocent cu Natura.

tânărul compozitor a fantazat muzical din preaplinul unei „fixații orale”, reacționând înaintea cele două ovoide suprapuse (plus buze) ca înaintea unei generalizate idealizări a maternalismului nutritiv. Dincolo de această alură, matrice și atmosferă egal inconștientă și mentală, lenta melopee reprezintă și un discurs de foarte specială ofrandă adusă complexităților, paradoxurilor, versatilităților și varietăților/diversităților feminine.

Pentru pian solo, cele *Patru inscripții sonore* semnate Adrian Iorgulescu (*Molto capriccioso, Molto piu mosso, Lento quasi parlato, Scherzando*) leagă riffuri iuți și suspensii minimaliste, exploatând toată registrarea instrumentului.

Sunetul Formelor este un recital cameral oferit de violonista Diana Jipa și pianistul Ștefan Doniga, un duo deja bine afirmat și perfect rodat în prezentarea de piese contemporane, acum într-o filmare foarte onorabilă, când împletită cu peisaje picturale de atmosferă, când de austeră (respectiv barocă) sală de concert, când de medii muzeale clasice (în postarea primelor zile de pe YouTube, ICR-ul a apărut pe dreapta unui carton de prezentare, pe stânga fiind figurat și logo-ul InnovArt, al companiei celor doi muzicieni.).

Recitalul e introdus cu mica piesă a Felicie Donceanu, *Pașii* (din cele *Trei cântece*, în reducția interpreților de acum) - un număr de candoare, cu sonoritățile unui vag citat sau reminiscență de coral, cantilenă ori pean trubadur.

Numărul secund: *Schezo*, de Vlad Răzvan Baci, e de un complex vitalism tânăr (amintind de Dan Dediu al primelor sale decenii), exersând intrarea și ieșirea din melodicitate prin disonanță frenetică, extinsă. Și dacă devine acum inevitabil să ne lășăm fantezia să zboare spre Brâncuși, trupul sculpturii numită *Sacrificiu*, cel cu dramă și cu un scheunat de cântecel de copii, se materializează

Ștefan Doniga, Diana Jipa

Ele efectuează „vorbiri” ca de Wittgenstein, când sensibile, când logice, când impenetrabile, mai mult sau mai puțin ermetice, despre amplori spațiale și sugestii complexe referitoare unui peisaj imaginar și-a unei peregrinări care surprind nonstop. Poate că cea de a 3-a piesă surprinde cel mai mult prin echilibrul original dintre ceva și nimic, dintre liniște și șoaptă, căci avem aici o rostire de elemente/sintagme care nu abuzează nici de lentoare, nici de efect sonor, realizând o „vorbire” de tip Logos, în care parcimonia sau laconismul dau claritate și profunzime „spuselor”. Nimic mai diferit de bavardaj sau

parlamentare, în acest *parlato*, și nimic mai revelator ca această lentoare, piesa dovedind bogăția puținului, a ființării ca rostire umilă, serenă, liniștită. *Parlato*-ul acesta e ca o cuvântare de evanghelie minimă sau sutră coranică. Terța *Inscripție* a lui Iorgulescu fiind una dintre puținile muzici cu care un înțelept (de-ar fi să fie!) ar fugi pe o insulă misterioasă, secretă, pustie, finală, nirvanică.

Revenind la androginia de duet, *Satya* Violetei Dinescu discursivizează un melodism atonal, calm/temperat (vioară), peste varii efecte pianistice (clape și corzi libere). Peste un „adevăr” personal și modernist, titlul lucrării dă de gândit, de căutat (sau *căutare*) fără răspuns, fără concluzie, de drum/parcurs ori înscris pur.

Pințesa X, de Roman Vlad, recurge la lucrarea brâncușiană ignorând orice anecdotic sau biografic, imaginând/descriind și însuflețind o muză personală: naturistă, de subiect panteist. Inspiratoarea și sugerata prințesă e parcă statuia lui Pygmalion, depusă ori ieșită

și un traseu dialogic, vioara uneori și „ascultând” motive (și explicații) de o „rigoare” sau disciplină ceva mai ferm structurată a masculinului pian. Distribuirea ritmicii, agogicii, materialului melo-armonic și a intensităților între cele două genuri discursive, între cele două instrumente, produc sau inventează aici un parteneriat ideal, un echilibru cum în viață nu prea e. Așadar, pe de o parte, similar altor „tablouri florale” redate muzical de către Ulpiu Vlad, această lucrare face un balet printanier, delicat și tandru, zglobiu pe alocuri, oricum mângâietor de suflet. Pe de altă parte, ea face un alt „portret” sau instantaneu de parteneriat marital. Pian + vioară: îngânând sau picturalizând un alt Adam și Eva în dialog ideal/idealizant, adică frumos, consistent, „divin” echilibrat.

După un mic respiro, piesa aceasta are un act secund (care poate fi foarte bine individualizat, evitând sau eliberând opusul de orice „formă de sonată”). Începe cu un moment de tocată, urmat de momentul unei doine aerate, transfigurate, ca de aulos lin peste puncte (și punctații) de orgă. Iar filmarea – tot timpul un discurs în sine – sare și ea... parcurgând câteva manuscrise enesciene. Un final frumos, de estete și de mulțumire sufletească.

Revin încheind cu sugestia că e o bucurie reală să dai peste un asemenea opus – o culegere de piese, de autori diferiți, devenind aici „mișcări”, momente, segmente sau părți ale unui întreg înedit; așadar alcătuiind lucrarea unei unități, cursivități și coerențe deloc frecvente (ba chiar rare), a unei solidarități sau solidarizări foarte bine intuite și aplicate/realizate tocmai prin succesiune, prin fluentă, prin performare.

Sigur că, reținându-te întru această coerență de discurs și spirit, ajută mult faptul că nu există întreruperi, pauze, dar mai ales

Ștefan Doniga, Diana Jipa în Aula Palatului Cantacuzino

într-o grădină de bucolism floral, plină de o vitalitate împărtășită alături de elementele naturii. Nimfă zglobie (muzica având și mici accente ludice) pe un fundal paradisiac (muzica sugerând și crâmpie de joc infantil). Măruntul gângurit vocal, de peste pedalele violonistice dinspre final, comite ceva inedit, de mesaj abscons, cu efect și impact. Prințesa brâncușiană de aici este, fără îndoială, așa cum a dovedit deja bătrânul Freud în legătură cu opera plastică, „o amintire din copilărie” a compozitorului Roman Vlad.

Tocata pentru pian (solo) a lui Remus Georgescu martelează dramatic întreaga claviatură, reținându-te prin valuri succesive în prizele/reprizele tensiunii. O piesă din mici secvențe tematice și de virtuozitate tehnică, redând teme marelui sau furii oceanice, de trâmbiți și clopote, rostogoluri de minte, tulburând sau exorcizând orice așterneri/comodități simpliste.

Sonorități și nu-mă-uita, duo de Ulpiu Vlad, parcă preia – de altminteri toate piesele din recital se leagă, fiecare oarecum poruzând din anterioara și conducând altundeva – toate spusele anterioare. Oricum, piesa face parte din amplul „bucet” de dialoguri simfonice aflate sub semnul muzicalizării unor florilegii tandre, amicale, care a și devenit un gest tipic – de fapt, chiar un bogat repertoriu specific/caracteristic – lui Ulpiu Vlad.

Peste un constant primplan de feminitate (vioară), cu „cadențe” asertive (când peste acorduri, când solo), se țese

aplauze – aceste brutale distrugerii ale muzicii, aceste barbare suprimări a stării de spirit. Hotărât lucru, detaliul acesta – aparent mic, în realitate plin de semnificație și eficiență – constituie unul din foarte puținile favoruri și lecții bune/sănătoase pe care nenorocita asta de pandemie și reclusiune ni le oferă. Poate că, audiind mai mult în tăcere și singurătate, vom rămâne măcar cu acest plus al păstrării preț de măcar un ceas a ceea ce compozitori și interpreți se străduie și reușesc să realizeze în noi atunci când uităm de trupul nostru (biologic și zănatic) cel de toate zilele.

Am spus deja, duetul Jipa-Doniga a făcut colajul recitalului său din piese alese... una și una. Laolaltă și în succesiunea aranjată alcătuiesc o operă organică, un amplu discurs coerent, o stare de spirit extrem de bogată, consistentă.

Filmarea este și ea una de artă. Modernă, adăugând/încărcând mult. Dar chiar de n-ar fi fost și aportul videografic, de profesionism foarte onorabil, succesiunea pieselor tot ar fi creat un film (acustic) foarte bun, original, coerent.

De forme și durate relativ mici, piesele sunt impecabile din punct de vedere compozițional. Interpretarea e perfectă și ea, iar asocierea amândurora (material virtual plus execuție auditiv-acustică) este brâncușiană și enesciană la nivel de clasă, de măiestrie, de pisc.

Marin MARIAN

Ansamblul Archaeus – Călătorie prin componistica feminină românească (VI)

De cele mai multe ori, atunci când un proiect este viabil și valoros acesta continuă să existe în peisajul artistic chiar și după dispariția inițiatorului său, pe care îl menține astfel prezent în conștiința melomanilor și îl poartă mai departe prin trecerea anilor.

Așa se întâmplă și cu proiectul seriei de concerte *Componistica feminină românească* inițiat de regretatul compozitor Liviu Dănceanu ca un buchet de flori sonore dedicat sărbătorii eternului feminin plasate, poate deloc întâmplător la debutul anotimpului renașterii naturii, în primele zile ale lunii martie.

Însuflețit încă de la început de membrii ansamblului Archaeus, concertul dedicat componisticii feminine autohtone a ajuns în 2021 la cea de-a șasea ediție, tradiția continuând chiar și în această complicată perioadă pandemică, ca un vestitor al unor vremuri mai bune pe care

autoarei pentru melodie și pentru un discurs muzical cu accente neo-romantice inspirat integrate într-un limbaj modern, contemporan, moderat însă. Această caracteristică a fost subliniată și de versiunea interpretativă audiată, care a accentuat profilul melodic al partiturii unde, ca și în opusul anterior, am putut remarca o anumită predilecție pentru conturarea unor idei tematice de factură folclorică cu o fină patină pastorală.

Cea mai extrovertită și mai modernă creație inclusă în programul interpretat de membrii Archaeus coordonați de la pupitrul dirijoral de Mircea Pădurariu, a fost *Silence is ornament*, un septet compus de Diana Rotaru și interpretat de membrii ansamblului Archaeus. Scrisă chiar pentru ansamblul fondat de Liviu Dănceanu, *Silence is ornament* ilustrează atracția compozitoarei pentru ideea de visare lucidă, de hipnagogie, translatată în limbajul muzical, unde din punct de vedere expresiv accentuează starea specială a momentului complex de la „granița” dintre vis și realitate, de pre-onirism, în care deși pare a se îndrepta spre libertatea visării, totul este controlat în ceea ce privește structura de bază. De asemenea, lucrarea Dianei Rotaru abordează evident și conceptul de tăcere, liniște în muzică

pe care îl asimilează ornamentelor expresive, tânăra muziciană neevitând nici valorificarea unor tehnici tipice muzicii noi precum slow vibrato, repetările ultrarapide ale unui grup de sunete, triluri, mordenturi, irregular bisbigliando, yellow tremolo, efecte coloristice de rotație a clopoșeilor din ceramică și metal, incrustări delicate în fluctuațiile micro-dinamicii și ale tempoului, etc.

Concertul s-a încheiat cu unul dintre opusurile uneia dintre decanele de vârstă ale componisticii feminine românești, Carmen Petra Basacopol, din a cărei creație am ascultat septetul *Măiastra*, interpretat de Anca Vartolomei (violoncel), Rodica Dănceanu (pian), Ion Nedelciu (clarinet), Șerban Novac (fagot), Marius Lăcraru (vioară) și Vlad Polgar (percuție, invitat al ansamblului Archaeus pentru acest concert). Cu o destul de evidentă trimitere la celebra sculptură brâncușiană, *Măiastra* se remarcă prin clasicitatea sa în contextul muzicii contemporane românești și prin tenta descriptivă a unui discurs muzical ce izvorăște din grațioasele volute ale clarinetului și se încheie, după un „zbor” în care rând pe rând restul instrumentelor i s-au alăturat inițiatorului, tot în sonoritățile aceleași voci instrumentale, întreaga desfășurare muzicală ilustrând, o dată în plus, coeziunea celor din Archaeus, calitate care alături de cele individuale ale fiecărui interpret fac din acest ansamblu una dintre cele mai apreciate formații de muzică contemporană românești.

La capătul prezentării atractivului program am putut remarca pe de o parte inspirația continuării proiectului dedicat compozitoarelor din România, care alături de alte astfel de inițiative, reușesc să evidențieze valoarea creației acestora, iar pe de alta, emoția ce plutea în aer atât din partea spectatorilor cât și a muzicienilor, această stare fiind determinată de reîntâlnirea, pentru a doua oară în mai puțin de o lună, după aproape un an, cu muzica bună

le așteptăm toți cu nerăbdare. Astfel, sub egida Centrului Național de Artă Tinerimea Română, muzicienii din Archaeus ne-au invitat pe 7 martie, în foyerul Palatului Tinerimea Română, la o succintă călătorie prin componistica feminină românească în care am remarcat varietatea stilistică dar și reprezentarea mai multor generații de compozitoare oferită de opusurile create de Liana Alexandra, Laura Mânzat, Diana Rotaru și Carmen Petra Basacopol, unite totuși de o anume preocupare pentru includerea în stilul personal a unor aluzii, trimiteri la etosul folcloric autohton.

Pentru început, concertul ne-a propus prin *Sonata pentru clarinet solo* de Liana Alexandra o incursiune în lumea catifelată dar cu momente irizante a muzicii pentru clarinet, într-o interpretare convingătoare a lui Ion Nedelciu, care a evidențiat tocmai alternanța dintre liniile melodice de factură lirică și momentele de virtuozitate prin care sunt valorificate procedee tehnice specifice muzicii contemporane într-un discurs bine dozat și adaptat partiturii ce face trimitere în scurte izbucniri și la sonorități de sorginte folclorică.

În schimb, lucrarea *Fancy...for quattro* a Laurei Ana Mânzat, scrisă pentru clarinet, pian, vioară și violoncel și interpretată de Ion Nedelciu, Rodica Dănceanu, Marius Lăcraru și Anca Vartolomei, a atras atenția prin preferința

interpretată de „archae-ii” recunoscuți pentru performanțele lor de un înalt nivel artistic. De aceea, sper că noua întrerupere ce se arată la orizont să fie una mai scurtă, astfel încât iubitorii artei în general, atât de dornici să reintre în ritmul stagiunilor, să se bucure de frumos, de emoția estetică a creațiilor și de calitatea interpretărilor ce le potentează.

Herstory – Recital Eliza Puchianu și Aron Cavassi

Început sub forma unei întreruperi sperată de toți ca fiind de scurtă durată, anul pandemic pe care l-am traversat și care pare a se prelungi ne-a oferit ocazia poate neașteptată de a descoperi, pe lângă simptomele negative ale izolării, închiderii sălilor de concerte și ale unei situații complicate brusc pentru majoritatea muzicienilor, și câteva pozitive ce ne fac să credem că arta va ieși, paradoxal, câștigată dintr-o perioadă atât de tulbură și în multe privințe imprevizibilă.

Un astfel de simptom pozitiv îl constituie apariția sau dezvoltarea platformelor puse la dispoziția tinerilor interpreți care pot fi protagoniști ai unor evenimente organizate online la un nivel tehnic foarte înalt, astfel încât muzica lor să fie receptată de spectatori în cele mai bune condiții. O astfel de inițiativă a avut-o asociația SYNC, care a pus la dispoziția tinerilor muzicieni platforma cu același nume în proiectul “SolMates” (de altfel, primul al asociației) - o serie de concerte în regim de *livestream*, realizată împreună cu o echipă tehnică profesionistă, ce a reușit să creeze cele mai bune condiții de desfășurare a evenimentelor care propun și o altă perspectivă asupra conceptului de spațiu cultural în țara noastră, aducând idei promovate deja la nivel internațional.

Printre tinerii promovați în proiectul “SolMates” se află și pianista Eliza Puchianu, care în 5 martie 2021 ne-a adus în atenție într-un alt simptom al acestor timpuri, cel de Hauskonzert (aș spune că acest simptom este poate și cel mai interesant prin ideea de a apropia artiștii și publicul aflați la distanță prin organizarea unor concerte private transmise *online*, unde ambele „părți” se află într-un mediu primitiv, cald, natural ca stare transmisă, reprezentat de casele proprii atât ale publicului cât și ale interpreților, sau de acele spații ce pot recrea ideea de spațiu personal, de „acasă”), în cadrul

concertului intitulat *Herstory* (titlul sugerează chiar definiția din dicționarele internaționale: istoria scrisă din punctul de vedere al femeii, acordând importanță experiențelor și activităților femeilor), în care l-a avut invitat pe violonistul Aron Cavassi, câteva mostre de artă componistică feminină. Cei doi tineri interpreți, activi chiar și în acest început de an – Eliza Puchianu a susținut un concert alături de violonistul Florin Negreanu în ‘Stagiunea Palatelor Brâncovenesti’, iar Aron Cavassi a putut fi remarcat pe scena Ateneului Român în cadrul seriei ‘Stagiunea de marți seara’ la începutul lunii februarie, dar și în mediul *online* chiar într-un alt proiect al SYNC, ‘Methamorphoses’ – ne-au propus, așadar, un foarte incitant excurs, prilejuit de începutul de martie dedicat eternului feminin, în creația compozitoarelor din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, care, deși încă nu puteau scrie în genul simfonic sau de operă, au lăsat un semnificativ repertoriu instrumental a cărui valoare este redescoperită astăzi și prin intermediul inițiativelor de tipul celei a Elizei Puchianu, care chiar și-a făcut un deziderat din promovarea acestei muzici.

Astfel, rând pe rând, au fost interpretate *Nocturna în Si bemol major* pentru pian de Maria Szymanowska, *Nocturna pentru vioară și pian* de Lili Boulanger, *Le captive*, *Berceuse* și *Mazurka* de Amy Beach, *Sonata nr. 3 pentru pian* de Ethel Smith, *Le passe* de Cecile Chaminade, *Romanța op. 35* de Louise Adolpha Le Beau și *Adagio și Scherzo din Sonata nr. 2 op. 39* de Louise Farrenc. În toate aceste opusuri, veritabile mărturii ale măiestriei autoarelor lor, am remarcat tușeul elegant, rafinamentul nuanțelor, precizia momentelor de virtuozitate și lirismul ce au caracterizat interpretările pianistei Eliza Puchianu, ca și acuratețea intonațională, calitatea unor procedee precum vibrato-ul, căldura sunetului și naturalitatea frazărilor ce au definit evoluția lui Aron Cavassi, violonist ce a dovedit și de această dată calități remarcabile în abordarea

repertoriului cameral, una dintre cele mai semnificative fiind buna comunicare artistică avută cu Eliza Puchianu în partiturile interpretate împreună în cadrul acestui inedit concert.

De altfel, ca o concluzie, aș putea nota că evenimentul a reliefat trei aspecte: valoarea opusurilor interpretate ce demonstrează că încă de la sfârșit de secol XIX doamnele ar fi putut avea un cuvânt de spus în arta componistică, valoarea celor doi tineri interpreți și viabilitatea acestui nou tip de eveniment muzical – Hauskonzert – care poate deveni o interesantă alternativă în epoca digitalizării și într-o perioadă încă pandemică, în care muzica trebuie să fie o prezență simptomatică în viața oamenilor, și nu asimptomatică.

Pagini de **Mădălin Alexandru STĂNESCU**

Comuniune prin muzică SonoSofia – Conferința concert Consonanță vs. Disonanță

Proiectul SonoSofia a redevenit itinerant. Dacă primul concert din proiect a avut loc la Piatra Neamț, de data aceasta evenimentul a avut loc la Iași, la Biserica Adventistă de ziua a Șaptea – Sărărie. Cele două coordonatoare, violonista Sara Stroici și pianista Andreea Dobia au adus în fața unui public numeros, iubitor de muzică și foarte divers, pe compozitorul ieșean Ciprian Ion. Acesta este decanul Facultății de Interpretare, Compoziție și Studii Musicale Teoretice din cadrul Universității de Arte „George Enescu” din Iași, un compozitor tânăr, apreciat în multe competiții de

specialitate pentru lucrările sale și cu o preocupare constantă pentru cunoașterea artei muzicale în cele mai diverse forme ale ei, domnia sa fiind licențiat și în dirijat, completând cu o activitate considerabilă la pupitrul orchestrelor și teatrelor muzicale românești.

Accesând o latură complementară calităților artistice enumerate mai sus și anume cea a pedagogiei muzicale, compozitorul Ciprian Ion ni s-a înfățișat în ipostaza de lector (fără nicio referire la gradul didactic ci doar la cel de vorbitor), cu o conferință cel puțin interesantă care a tratat subiectul cuplului atât de discutat în secolul XX, *consonanța și disonanța*. Tonul prelegerii a fost unul bine ales, relaxat dar plin de informații interesante, pornind de la simpla definire a celor doi termeni până la exemplificarea în lucrări muzicale a teoriilor expuse. Cum te poți bucura de consonanță dacă nu ai cunoscut disonanța? În cele trei fragmente muzicale folosite de compozitorul Ciprian Ion publicul a fost condus pe nesimțite către o concluzie cât se poate de naturală: nevoia și atracția pe care aceste două concepte le manifestă unul față de celălalt. În sală au fost prezenți și studenți ai domniei sale și mare mi-a-

fost bucuria să le văd interesul pentru un subiect atât de greu de disecat în totalitate. Publicul nu a fost unul neapărat format din specialiști ci mai degrabă din iubitori de muzică, frumos și subiecte incitante dar care, la sesiunea de întrebări, au ridicat probleme cât se poate de concrete, interesante, cu analogii din cele mai diverse, inclusiv în zona de teatru.

Partea a doua a evenimentului a fost rezervată concertului celor două organizatoare care, cu efervescența atât de proprie lor au reușit și de data aceasta să electrizeze publicul. Au ales ca punct de plecare Barocul italian, compozitorul Tomaso Vitali cu, poate, cea mai cunoscută lucrare a sa pentru vioară, *Ciaccona*, lucrare în care se simte totuși dragostea lui Vitali pentru orgă, instrumentul pentru care a creat cu precădere. *Ciaccona* a venit ca imaginea perfectă pentru descrierea relației consonanță-disonanță iar solistele au dat exemple concrete din lucrare și au construit momente inspirate, realizate cu răbdare și pricepere. Sara Stroici și Andreea Dobia au făcut un salt spectaculos către muzica iberică a lui Manuel de Falla, iar după un intermezzo - sesiunea de întrebări și răspunsuri pentru prelegerea compozitorului Ciprian Ion - au încheiat evenimentul cu o lucrare a compozitorului George Enescu, o adaptare pentru vioară și pian a Adagio-ului din *Suita în stil vechi*.

Este surprinzător modul în care aceste conferințe se reinventează, se transformă și se adaptează parcă

publicului prezent, nu pe loc ci mai degrabă ghidate de o intuiție inspirată a celor două muziciene coordonatoare ale proiectului. Aștept cu mare interes următorul eveniment, atât subiectul conferinței cât și repertoriul cu care Sara Stroici și Andreea Dobia ne vor completa tabloul muzical.

Andra APOSTU

Ruxandra Arzoiu (7 mai 1961 – 24 martie 2021)

A fost una dintre cele mai *subtile* și *rafinate* exponențe ale Muzicologiei românești din ultimii 30 de ani. Absolventă a Universității Naționale de Muzică din București în 1984 (clasa de muzicologie Viorel Cosma), doctor în Muzicologie din 1999, o personalitate de o eleganță și delicatețe rare, cu un verb distins, sugestiv și, în același timp, percutant.

A evitat - cât a putut, limbajul comercializat al presei, deși a făcut presă - publicând zeci de cronică muzicale în

Revistele "Muzica", "Actualitatea Muzicală", "România literară" etc. - și a lucrat timp de aproape 35 de ani în radio - secția Muzică Simfonică a Redacției Emisiuni Muzicale din cadrul Societății Române de Radiodifuziune - exercitând ea însăși, zilnic, întregul arsenal al jurnalistului obișnuit să iscodească și să emită judecăți de valoare. Dar, niciodată nu s-a manifestat supralicitându-se pe sine. Sau cu o curiozitate "ieftină". Ci aruncând peste orice subiect o lumină caldă, chiar și când evidenția anumite zone de penumbră ale acestuia și dovedind un interes fervent, mai ales pentru *realitatea profundă* a problemelor și pentru *mesajul artistic* al celor despre care a scris sau pe care i-a intervievat.

În același timp, nu pot să spun că Ruxandra Arzoiu a fost vreodată *îngăduitoare* cu materia ei verbală. Semnul său distinctiv fiind *precizia cuvântului* și *conturul perfect al ideii*, în tot ceea ce a publicat. Fie că au fost recenzii, studii sau eseuri publicate în revistele de specialitate autohtone sau de peste hotare, ca de pildă: *Musical folclor as a vehicle?* (Serbian Musicology Society, Belgrad 2008); *Aurel Stroe și tradiția muzicală europeană* (Glissando, UNMB, 2011) sau *George Enescu-another kind of portret* (Zwischen Zeiten und Welten), Oldenburg, Hanse-Wissenschaftskolleg, 2011). Fie

volum precum: *Mihail Andricu. Schiță monografică* (Editura Muzicală, 1999); *Opera românească de cameră* (Editura Muzicală, 2002); *În universul simfoniilor lui Gustav Mahler: dialoguri cu compozitorul Aurel Stroe* (Editura Muzicală, 2003); *Viorel Cosma. Schiță monografică* (Editura Muzicală, 2005) sau *Paradigme culturale în muzica lui Aurel Stroe* (Editura Institutului Cultural Român, 2007) - distins cu *Premiul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România* în 2007. Toate și fiecare dintre acestea, rod al constanței concentrări a Ruxandrei Arzoiu asupra muzicii contemporane și ilustrând o admirabilă acuitate în domeniul investigației muzicologice.

Am apreciat-o enorm! - aparțineam de altfel, aceleași generații și ... aceluiași loc "de muncă". Îi admiram: *tenacitatea* prin care a investit cu *universalitate* cotidianul nostru de jurnaliști-angajați într-o instituție care - ca orice instituție de presă, consumă enorm fără să ofere mare lucru la schimb, *naturalețea* cu care se apleca peste orice fel de activitate, *demnitatea* cu care a știut să treacă prin unele situații de viață, până și prin boală ... dar, mai ales, am admirat-o pentru că a găsit timp pentru *scris*. Pentru

primind Meritul cultural - în ordin de Cavaler (2008)

frazarea de largă respirație a cuvintelor ei și zborul înalt al ideilor, respingerea echivocului și acea senzație pe care o transmitea... cum că avea întotdeauna "pământ ferm" sub picioare...

Nu știu cât au însemnat pentru Ruxandra Arzoiu premiile: *Premiul "Mihai Moldovan"* - din partea UNCER (1992); *Premiul Uniunii Criticilor Muzicali* (1995), *Premiul Radio România Muzical pentru originalitate radiofonică* (1998) sau *Meritul cultural - în ordin de Cavaler* - oferit de Președintele României în 2008. Știu bine însă că le-a meritat. Și că ele au pecetluit efortul și meritele ei în direcția promovării creației muzicale românești.

Așa că, pierzând-o pe Ruxandra Arzoiu, Muzicologia românească a pierdut, din păcate, un exeget dedicat și de mare finețe umană...

Luminița ARVUNESCU

Jubileu la jumătate de mileniu 1521-2021 (I)

– “O stea se înalță... ..”

“O stea se înalță... Altă stea – va străluci tot mai tare” ... așa păreau a arăta prezicerile astrologilor pentru anul 1521, când muzica europeană se scâldea în lumina Renașterii și când schimbul generațiilor de madrigaliști concura ca faimă cu creatorii de Motete aflați în căutarea stabilizării liniei stilistice a melodiei pe care, la câteva decenii distanță le va impune – în acord cu normativul tridentin – acel „prinț” al muzicii sacre care a fost **Giovanni Pierluigi da Palestrina**.

Din cauza viziunii diversilor tipografi muzicali care au propus grafii ale numelor după cum au dorit diverși

Philippus/Philippe de Monte

comanditari pe tipărituri sau a diversității acestor forme pe alte documente ale timpului, poate și din cauza informațiilor contradictorii (uneori doar aparente, alteori evidente) ori din cea a penuriei multor documente esențiale pentru a determina cu precizie locul și rolul creatorilor, cercetătorii se confruntă cu opțiunea de a alege acel nume a cărui circulație pare a fi fost agreeată de cei mai mulți; o vom face și noi, îndreptându-ne către una sau două dintre cele mai „rulate” versiuni onomastice.

Născut în 1521 și cunoscut ca **Philippus/Philippe de Monte** (1521-1603), a fost activ pe întreg teritoriul centr-european cu preferință declarată inițial pentru Neapole sau Roma, apoi pentru Londra și, în cele din urmă, pentru curtea lui **Maximilian II**: Viena și Praga; faimos pentru madrigalele sale, al căror număr va fi întrecut doar de creația unui alt flamand a cărui stea se va înalța în deceniul următor (în aceeași măsură călător prin Europa muzicală a

vremii sale, **Orlande/ Orlando/ Roland de Lassus/ Lasso/ de Lattre**), **Philippe de Monte** a parcurs calea tuturor celor împătimiți de muzică; a pornit ca băiat de cor în catedrala ținutului natal, Mechelen, apoi a plecat către cetățile italiene în care a căutat disciplina ca muzician, în tripla calitate în care îl va cunoaște posteritatea: cântăreț, compozitor, profesor.....

La mijlocul distanței în timp între generațiile *Ars subtilior* și *Lassus-Gesualdo*, prin știința sa a dominat ceea ce se numea *muzica reservata*, o muzică în care emoția este la ea acasă; jocul secret al elansărilor ori al căderilor de “cascadă” ale melodicii, cel al întâlnirilor între cuvânt și sunet trebuia să nască idei deloc întâmplătoare, supuse temei enunțate în titlu, mesajului ce se dorea exprimat; acest joc era menit a fi înțeles, admirat și comentat de cunoscători cu aleasă educație, capabili să prindă cu antenele științei și sensibilității lor rafinatele vibrații ale muzicii, textului, interpretării.....

Succesul nu a întârziat să vină și, odată venit, nu l-a mai părăsit; în muzica sa, nimic nu părea a fi întâmplător: vorbea unei societăți elitiste în limba metaforelor inteligent presărate și transpuse din textul poetic în cel muzical. De altfel, avea un gust literar imbatabil și o preferință declarată către nume care astăzi spun mult în această direcție, fie contemporani ai săi, fie intrați în legendă: **Francesco Petrarca** (1304-1374) – model al poeziei lirice care va rodi în *Renaștere*, **Jacopo Sannazaro** (1458-1530) – poetul-cântăreț care a promovat tema unei „Arcadii” idilice, **Pietro Bembo** (1470-1547) – cardinalul savant care a pus în operă viabilă visul limbii literare italiene.....

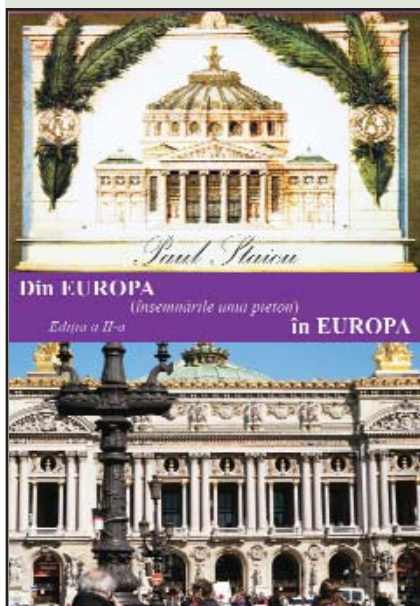
Pretențios cu sine, **Philippe de Monte** s-a situat pe poziția de „prim critic” neiertător, motiv pentru care până la 33 ani nu a publicat nimic; după această vârstă, și-a reconsiderat ucenicia și, apelând la venețianul **Antonio Gardano**, i-a încredințat spre publicare atât lucrări sacre: *Sacrarum Cantionum* (sute de *Misse*, *Misse de Requiem*, *Motete*, *Madrigali spirituali*) cât și seculare (peste 1100 *Madrigale*). Parte dintre acestea s-au pierdut, parte vorbesc și acum despre prețioasa sa grijă la întâlnirea cuvântului/ideii cu sunetul. În acest sens, doresc să atrag atenția asupra *Motetelor* centrate pe text psalmic, în care a experimentat tehnica alternării secțiunilor fugate cu cele omofone ce cucereau un teren din ce în ce mai generos. Stilul său avea un farmec melismatic, cu ușoare unduiri cromatice; era dinamic, mult subliniat prin asimetria secțiunilor și a articulărilor interne.

Ca formă de prezentare, a cultivat atât maniera de dublare a *Motetelor* cu *Misse* pe același text psalmic (*Si ambulavero in medio tribulationis*, Ps. 138:7), cât și revenirea la texte deja valorificate sonor; a utilizat formații corale ample: 8 voci (dublu cor mixt), dar și 6 sau 5 voci (în această din urmă ipostază cu triplă geometrie vocală: SSATB, SAATB, SATTB), în acest fel efectele vocale fiind ușor de obținut și de remarcat.

Iată și câteva titluri din diferite cărți psalmice, publicate, de regulă, în caiete ce conțineau lucrări pe același număr de voci: *Cartea Întâi – Domine, quid multiplicati sunt* (Ps. 3), *Usquequo Domine, oblivisceris me* (Ps. 13/12), *Clamavi de tribulatione mea* (Ps. 18/17), *Cartea a Doua – Venite et videte* (Ps. 46/45), *Miserere mei, Deus* (Ps. 57/56), *Cartea a Treia – Beati qui habitant* (Ps. 84/83), *Cartea a Cincea – Super flumina Babylonis* (137/136).....

Carmen STOIANOV

Paul Staicu: „Din Europa în Europa – însemnările unui pieton” Un nou volum semnat de Paul Staicu

Recent, la Editura Muzicală a apărut un volum în mod cert interesant pentru un larg cerc de cititori, cu titlul **Din EUROPA în EUROPA, din însemnările unui pieton** de Paul Staicu. Este a II-a ediție a acestei cărți datată 2018.

Textul dezvoltă de la pagină la pagină, o autobiografie existențială de la anii copilăriei sale - Paul Staicu s-a născut în anul 1937 la București - și **gradus ad parnasum**, până la vârstele de superioară condiție spirituală și de apreciere **in excelsis** a performanțelor sale și în viața de concert românească și internațională.

Contururile acestei autobiografii multispațiale sunt reliefate cu o bogată iconografie, cu fotografii felurite, cu reproduceri de documente diverse și de cronici muzicale.

Narațiunea specifică a acestui volum derulează un itinerar prin reinserarea continuă a unor florilegii de succese de artă interpretativă în calitatea de cornist concertist, cât și de șef de orchestră, repurtate în țară cât peste hotare și distinsă cu numeroase diplome și medalii de neîndoiebnic prestigiu.

Interesant este și setul generalist de condiție filozofică și literară reprezentat de cele 474 de aforisme laconice sau relativ mai extinse unde se dezvoltă o cunoaștere și o contopire creionată a universului cu intensitatea pe care o resimțim la acei gânditori care depășesc cu mult stadiile de promisiuni atrăgătoare.

De mai mult timp Paul Staicu este rezident în Franța, unde, la Montbeliard, a constituit o orchestră simfonică pentru care a fost deosebit de apreciat de autoritățile

locale, cât și de melomanii care îl elogiau entuziaști în postura sa de dirijor.

Acest volum este cartea vieții lui Paul Staicu.

Paul Staicu are două patrii, Franța și România. Cum altă dată, dintre cei mari, Enescu și Brâncuși.

Revenind la acest volum tipărit recent de Paul Staicu este relevantă străduința autorului de a se autodefini și de a fi identificat cu elita, (n.n.) ceea ce este și frumos și admirabil.

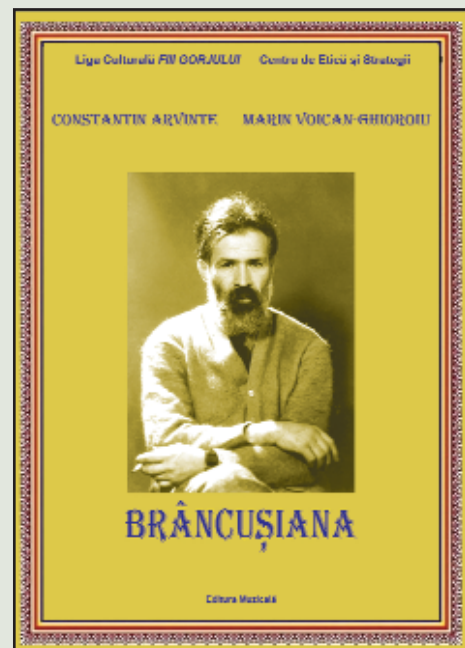
Cartea de față este substanțială, sentențială și fin empatică. Și în plus este o dovadă, că indiferent de impactul evenimentelor politice de o natură sau alta, spiritul poate răzbi întotdeauna spre lumină.

Mircea ȘTEFĂNESCU

„Brâncușiana” - o transpunere lirică a unei povești cu doi uriași exponenți ai spiritualității noastre

Am fost de curând impresionat de faptul că o prosperă țară nordică a propus pentru competiția de acordare a Premiului Oscar, un film în care un profesor de muzică își educă elevii să promoveze melodii în care este prezentată elogios țara lor. Este un exemplu de educație cu adevărat strategică, de prețuire a celor care se pun în slujba edificiului denumit identitate culturală națională, de înțelegere corectă a devizei Uniunii Europene „*uniți în diversitate*”. În universitatea noastră se crează și se diseminează cunoaștere avansată, se formează specialiști în domeniul economiei și administrării afacerilor dar se modelează și caractere, sădindu-le tinerilor convingerea că reușita depinde tot mai mult de talent și de atitudine. Aceste gânduri mi-au fost activate și cu ocazia lecturării lucrării intitulată „*Brâncușiana*” elaborate de doi oameni de cultură, în general, și de cultură muzicală, în particular, Constantin Arvinte și Marin Voican-Gheoroiu și publicată de Editura Muzicală. Este un adevărat regal pentru mine, un om din lumea cifrelor, fenomenelor și proceselor economice și sociale, care au vibrația lor specifică, să mă înfiorez citind libretul și ascultând rezultatul punerii pe note meșteșugite a unei feerii în care se pot regăsi reverberații ale identității românești, efuziuni spirituale și poziționări ale oamenilor dedicați în raport cu momentele și fazele care compun viețile românilor.

Chiar dacă cei care și-au propus să evidențieze anumite secvențe din universul brâncușian, au constat că nu este ușor să scrii despre „*sculptorul sufletului românesc*” dând dovadă de elocință, sensibilitate, dedicare și talent, maeștrii Constantin Arvinte și Marin Voican Ghioroiu oferă cititorilor poemul vocal-simfonic „*Brâncușiana*” în care juxtapun din două perspective interferente o parte din trăirile sufletești ale marelui Constantin Brâncuși în momente de mare încărcătură emoțională, cum este idila sa de o vară cu „*Pasărea Măiastră*” a meleagurilor gorjene, fascinanta, dar enigmatică Maria Tănase. Dialogul artistic la care s-au angrenat cei doi autori are la bază un alt dialog, cel al artelor, care îi are ca actori principali pe dăltuitorul în materiile primordiale, Constantin Brâncuși, și privighetoarea cântecului popular românesc, Maria Tănase, în prezența „*destinului*” care le face și le desface pe toate, uneori rânduindu-le cum s-ar dori, alteori nu.

Libretul este expresia unei călătorii surprinse în logica existențialismului care conține de toate: iubire, pasiune, frământări, durere, regrete și satisfacții.

Acest demers literar-muzical are și o importanță ritualică, cei doi autori, prin marcarea aniversării a 144 ani de la nașterea marelui creator de geniu, aducându-i un meritoriu prinos de respect și recunoștință pentru prețioasa moștenire lăsată neamului românesc și umanității în ansamblul său. Cititorul regăsește în această lucrare fascinația pentru viața și opera marelui nostru sculptor (exemplară pentru etosul brâncușian), umanismul special al creatorului de geniu și reverberațiile muzicale ale operei și vieții acestuia. Muzicologul Marin Voican Ghioroiu oferă libretul pentru o nouă și valoroasă lucrare, oferindu-le celor care încă mai citează ceea ce este relevant pentru nația română și au răbdarea să asculte muzică autentică compusă de maestrul Constantin Arvinte. Și această arhitectură lirică inedită este expresia unei prestigioase activități derulate de autori în peisajul cultural, preocuparea lor principală rămânând surprinderea unui univers divers, complex, stratificat, nuanțat plasat pe mai multe planuri interferente.

Lucrarea aduce în peisajul analitic aspecte cum ar fi: punerea într-un creuzet de argint a „Destinului” și transformarea acestuia într-un personaj vibrant, cu care se poate sta de vorbă așa cum stau locuitorii satelor după ce și-au terminat treburile cotidiene sau în vreme de sărbătoare; condensarea unei întregi vieți în „minutul suprem” în care autorul ne transmite mesajul că omul vede pe ecranul memoriei cele mai importante momente din viața sa, înainte ca să treacă în lumea celestă. Trebuie apreciată convingerea autorilor că sunt creatori de geniu, iar Constantin Brâncuși fiind cel mai exemplar dintre aceștia, care face saltul de la clasic la modern, care se bucură dar se și întristează, care iubește cu patimă dar și dojenește cu blândețe, care fiind departe de plaiurile natale le iubește cu pasiune...

Preluând ceea ce i-a caracterizat pe protagoniștii poveștii de iubire de oameni și de neamuri, autorii suprapun mai multe planuri, navighează cu dibăcie prin universuri cosmogonice, adaugă amprenta personală și se străduiesc a ne arăta că încă mai există oameni cu convingeri profunde în valorile neamului nostru cărora să le închine întreaga viață, cu inițiativă creatoare, cu măsură în tot ce fac, cu pioșenie față de simboluri, gestionari abili ai emoției, delicați în fața autenticului observabil. Cei care vor audia această combinație de sunet și nuanțe semantice nu pot decât să se considere norocoși și să le mulțumească autorilor.

Dumitru MIRON

***Simfonia Sălbatică* de Dan Brown - O minunată carte muzicală pentru copii**

De la autorul bestseller-urilor *Codul lui Da Vinci* și *Îngeri și Demoni* vine, de această dată, o poveste muzicală perfectă pentru a apropia copiii de universul complex al muzicii clasice, ce poate părea destul de intimidant pentru prichindei.

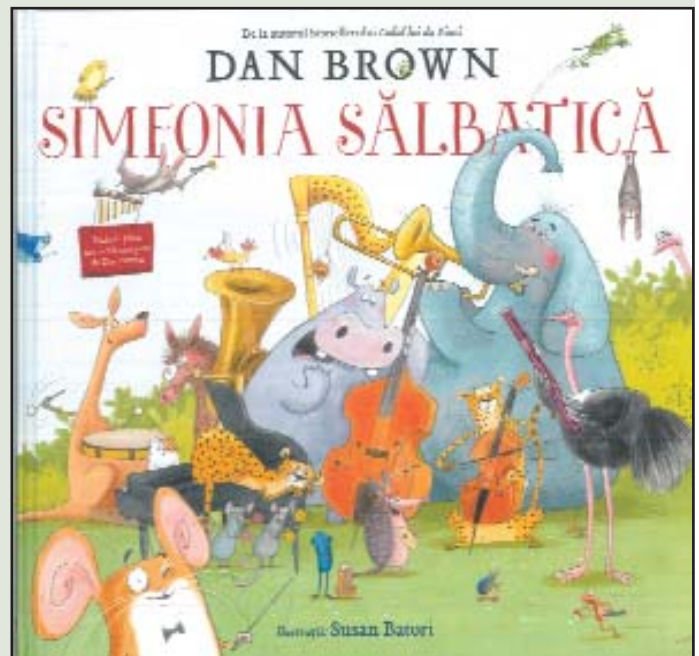
Simfonia sălbatică a apărut pe piața românească în 2020 prin intermediul editurii Rao (editură ce se ocupă, de altfel, de distribuirea tuturor lucrărilor autorului Dan Brown în România). Această cărticică ilustrată vine la pachet cu o aplicație de telefon (ce poate fi găsită foarte ușor prin intermediul unui cod QR din carte). Această aplicație conține mai multe melodii orchestrale ce pot fi ascultate pe parcursul citirii acestei cărți. Melodiile pot fi accesate pe rând în ordinea

paginilor sau se pot alege dintr-o listă a meniului. De asemenea, mai există și varianta scanării unei pagini cu camera telefonului mobil prin care aplicația recunoaște instant pagina și cântecul său corespondent.

Povestea este destul de simplă și distractivă. Maestrul dirijor Chiț, șoricelul protagonist, pregătește un concert alături de prietenii săi din toată lumea, de la căluți, canguri, lebede și pisicuțe la hipopotami, lilieci, păianjeni și calcani. Fiecare animaluț simpatic are asociată câte o poezie ce vine la pachet cu un slogan înțelept. Spre exemplu, lângă poezia „Pisicuțele năzdrăvane” avem sloganul „În viață se întâmplă să cazi, dar cel mai bine e să te ridici și să mergi mai departe”.

Ilustrațiile acestei cărți au fost realizate de către graficiană de origine maghiară Susan Batori. Prin desenele sale minunate, vii colorate și originale a dat viață acestor personaje simpatice. Trebuie remarcat faptul că în fiecare ilustrație a fost ascunsă câte o anagramă de către Dan Brown. Literalele acestor anagrame sunt răspândite în toate imaginile iar la fiecare ilustrație se poate găsi câte un cuvânt ascuns ce formează numele unui instrument muzical.

Fiecare animal prezentat în această carte are câte un cântecel asociat cu acesta, ce poate fi accesat prin intermediul aplicației menționate mai sus. Melodiile, deși complexe, sunt

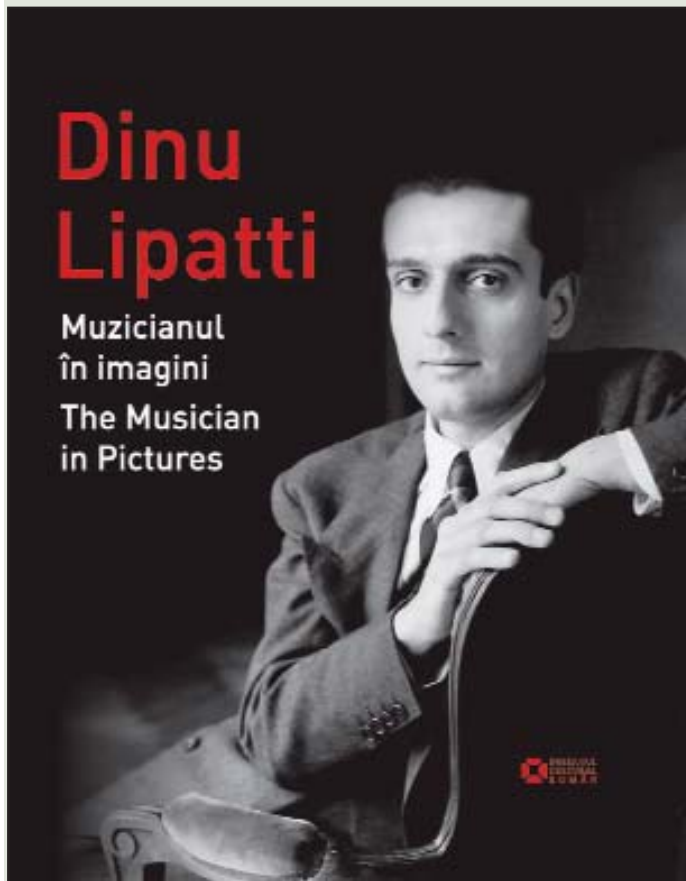
destul de captivante, fiind parcă desprinse din coloana sonoră a unui desen animat. Fiecare cântecel are elemente muzicale ce se potrivesc cu animalul reprezentat și cu abilitățile sale native. Spre exemplu melodia ghepardului este rapidă și energică, pentru a scoate în evidență abilitatea sa de a fugi la viteze extraordinare. Aceste cântecele, fiind fără versuri, au o deschidere internațională destul de mare, fiind universal valabile pentru toate naționalitățile. Este important de menționat faptul că muzica din această aplicație a fost compusă de însăși scriitorul cărții, Dan Brown. Cele 21 de piese au fost înregistrate în Croația de către orchestra Zagreb Festival.

Din punctul meu de vedere această carte ilustrată este potrivită pentru copiii de toate vârstele. Aplicația este ușor de folosit și poate fi descărcată gratuit de oricine. Menționez că aceste piese muzicale pot fi ascultate și prin intermediul platformei Youtube (pe canalul Zagreb Festival Orchestra – Topic). De asemenea, se pot găsi multe detalii despre această carte pe www.wildsymphony.com.

Sabrina GRIGORESCU

„Dinu Lipatti – Muzicianul în imagini”

„Muzica este respirația lui Dumnezeu. Ea trebuie să trăiască sub degetele noastre, sub ochii noștri, în inima și mintea noastră, cu tot ceea ce noi, cei în viață, putem să-i aducem ca ofrandă” - Dinu Lipatti (1917-1950)

Lansat recent în mediul online (de pandemie), albumul bilingv dedicat celebrului muzician Dinu Lipatti conține fotografii și documente inedite scoase la lumină prin efortul, entuziasmul și demersurile unor pasionați și dedicați cercetători ai unei impresionante cariere de pianist și compozitor. Muzicianul stins prematur din viață la vârsta de 33 ani este considerat unul dintre cei mai mari pianiști ai secolului XX și o personalitate plurivalentă a muzicii românești și internaționale. Marele dirijor Herbert von Karajan, cu care Dinu Lipatti concertase la Victoria Hall, spunea că, prin arta pianistului român, nu a mai auzit sunetul pianului, ci „muzica în cea mai pură formă a ei”.

Acest volum de 120 de pagini editat în condiții grafice de excepție, apărut la Editura Institutului Cultural Român, prezintă în patru capitole distincte biografia marelui artist.

Textele sunt semnate de Ștefan Costache („Prima ascensiune: anii formării și afirmării în România” - „From Student to Star: Romania, the First Breakthrough”), Monica

Isăcescu („Dinu Lipatti în atmosfera pariziană” - „Lipatti and the City of Lights”), britanicul Orlando Murrin („Dinu și Madeleine” - „Dinu and Madeleine”) și canadianul Mark Ainley („Înregistrările lui Dinu Lipatti” - „The Recordings of Dinu Lipatti”).

Traducerea în limba engleză a fost realizată de Maria Monica Bojin, moderatoarea lansării live a cărții, pe paginile de Facebook „Zilele Lipatti”, „Radio România Muzical” și „Dilema veche”. La evenimentul transmis online au participat cei patru autori, alături de pianista Mara Dobrescu și de Sever Voinescu, redactor-șef revista „Dilema veche”,

„Povestea dramatică și emoționantă a vieții lui Lipatti i-a atras pianistului o mulțime de admiratori și l-a transformat într-un erou înconjurat de o aură de mister, dar adevăratul renume de care se bucură azi muzicianul se datorează felului său de a cânta” - scria Mark Ainley, vechi și pasionat cercetător al discografiei lipattiene. „Ca interpret, Lipatti era venerat încă din timpul vieții sale atât de public, cât și de colegii de breaslă: abundența de culori, nuanțele atent executate, extraordinara precizie și textura sonoră ireal de limpede erau mijloacele de expresie artistică ale unui talent de vrăjitor, ale unei capacități supraomenești de a reda atât structura, cât și conținutul de emoții al fiecărei piese”.

4 autori în căutarea unui mare muzician

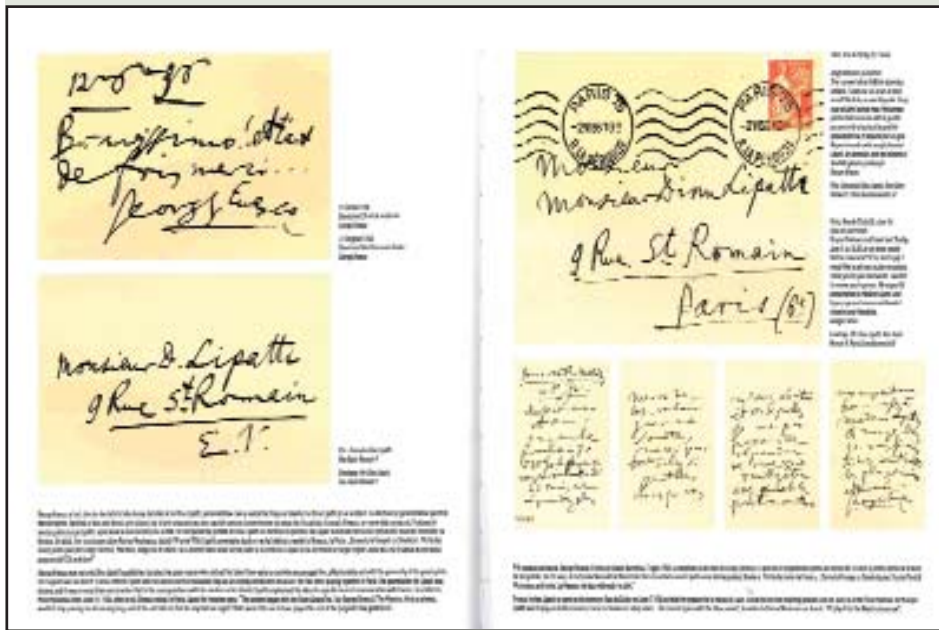
Monica Isăcescu, Mark Ainley, Orlando Murrin și Ștefan Costache s-au intersectat de mai multe ori pentru a-l evoca pe marele muzician. Să nu uităm că în “anul centenar” 2017, sub titulatura „Dinu Lipatti – 100”, la Muzeul Național “George Enescu” s-a desfășurat un concert-simpozion dedicat activității și vieții sale. Tot atunci a fost proiectat în premieră primul film în care apare Dinu Lipatti, însoțit de prezentarea jurnalistului britanic Orlando Murrin, cel care are meritul de a fi scos la lumină acele secvențe. Acesta a aflat despre Dinu Lipatti de la profesoara lui de pian; fascinat, a făcut cercetări la Geneva, unde a constatat că legenda celor doi

soți a existat și s-a consumat, asemeni poveștii lor adevărate, unice și profunde de iubire. Pianista Madeleine Cantacuzino i-a fost soție, confidentă, prietenă, infirmieră, iar muzicianul nu ar fi reușit să fie ce a fost, fără ea. Autorul a găsit la Geneva un văr al Madeleinei care i-a oferit o mulțime de fotografii inedite.

„Biografia lui Lipatti este foarte ofertantă pentru un scenariu de film” – spunea cu ocazia lansării Maria Monica Bojin.

La sfârșitul lui 2017 Casa „Marston Records” din SUA a lansat un CD cu înregistrări nou descoperite ale lui Dinu Lipatti aflate într-o colecție particulară și prezentate

de cercetătorul Mark Ainley. Tot atunci, în arhivele Fundației „Paul Sacher” din Basel, muzicologul Monica Isăcescu a descoperit un lied pentru voce și pian scris și compus de Dinu Lipatti. Piesa intitulată „Scrisoare valsantă”, o „glumă muzicală” a muzicianului, a fost interpretată în premieră absolută în decembrie 2017 de soprana Irina Ionescu și de pianista Raluca Ouatu. Au fost prezentate și scrisorile dintre Dinu Lipatti și Clara Haskil, George Georgescu, Paul Sacher, Nikita Magaloff și Henri Gagnebin.

În vara anului trecut avea loc (fără spectatori, din cauza pandemiei) concertul live online „Mari compozitori români – Enescu, Silvestri, Lipatti”, transmis de pe scena Ateneului Român. Lucrările celor trei compozitori au fost interpretate de soprana Gabriela Iștoc, pianistii Iosif Ion Prunner (dirijorul Corului Filarmonicii „George Enescu”) și Cristian Niculescu, mezzosoprana Andreea Ilie, violonistul Rafael Butaru, violoncelistul Octavian Lup, acompaniați de un grup de zece instrumentiști ai Filarmonicii „George Enescu”. Tot atunci a fost prezentată expoziția cu același nume, dedicată perioadei 1920-1958, când muzica românească s-a impus în contextul celei universale prin contribuția celor trei mari artiști, recunoscuți drept unii dintre cei mai importanți muzicieni ai secolului XX, George Enescu (1881-1955), Constantin Silvestri (1913-1969), Dinu Lipatti (1917-1950). „Concertul a fost dedicat centenarului UCMR, cu lucrări reprezentative compuse, timp de 38 de ani, de către acești iluștri muzicieni”, spunea pianistul și dirijorul Iosif Ion Prunner care a interpretat la pian și *Nocturna în fa # minor* de Dinu Lipatti.

După o grea suferință datorată bolii nemiloase care l-a măcinat rapid, muzicianul s-a stins din viață la numai 33 de ani, cu partitura *Quartetului în fa minor* de Ludwig van Beethoven în mână. Se spune că ultimele cuvinte ale clasicului pianisticii mondiale au fost: „Nu-i de ajuns să fii mare compozitor ca să scrii muzica asta, trebuie să fi fost ales ca instrument al lui Dumnezeu”.

„Cosit din viață în plenitudinea unui avânt creator, concertele lui sunt un exemplu grăitor al respectului ce-l purta marilor compozitori, aducându-le prin splendidele sale interpretări cel mai nobil omagiu” – scria Cella Delavrancea.

Oana GEORGESCU

Inițiativă

Ne bucură, mai ales în aceste vremuri atât de speciale, apariția unei noi publicații culturale, în care firește muzica își are locul ei. De această dată reprezentanta muzicii este Marina Voica, renumita artistă locuind de ani buni în acest oraș, unde i-a fost conferit de altfel titlul de „Cetățean de onoare”. Marina Voica declară că „se simte iubită la Breaza” și așa este cu siguranță. În acest prim număr al publicației trimestriale „Breaza culturală”, editate de Centrul cultural „Ion Manolescu”, ea ne reamintește talentul remarcabil de autoare de proză satirică-umoristică (aflăm că de curând și-a reunit scrierile într-un volum, „Fantezie și umor”, după ce ele au fost incluse în cartea biografică „Marina Voica – drum spre legendă”, scrisă de colegul nostru Octavian Ursulescu), cu schița intitulată „Nici în glumă, dar nici în serios”. Revista include și un articol elogios la adresa artistei semnat de protoiereul Grigore Melnic. Principalii responsabili pentru această frumoasă apariție editorială: Viorel Domenico (senior editor), Alexandru Cazan (redactor-șef), Marius Mihai Cojocar (secretar de redacție). (M. G.)

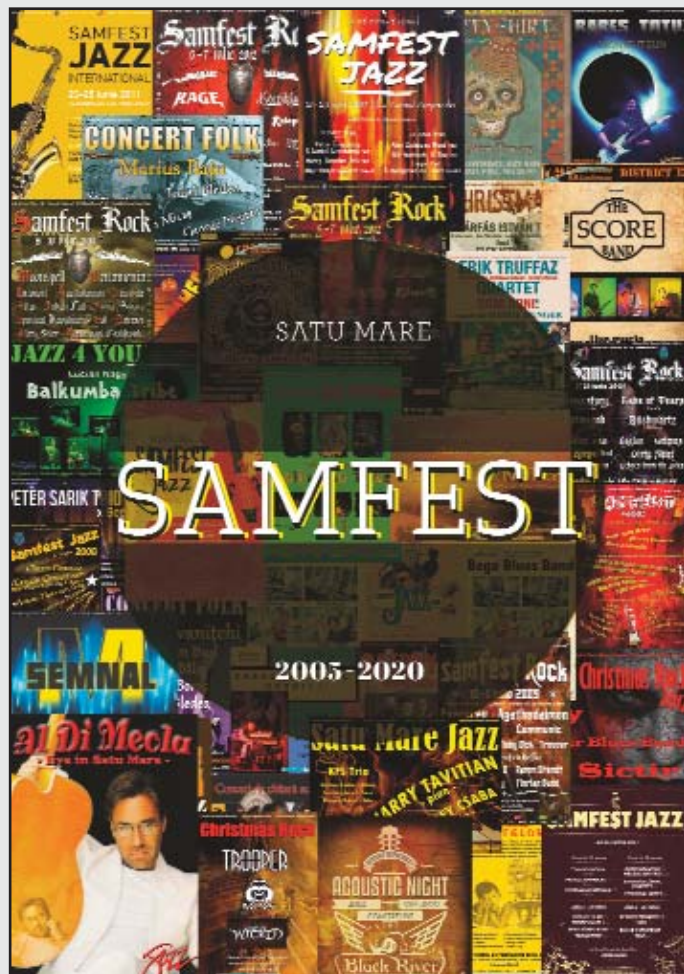

Satu Mare: un album – unicat

Intitulam deunăzi un articol cu binecunoscutul dicton „*Omul sfîntește locul*”. Iată, pentru rândurile care urmează, s-ar cuveni să reiterez acest proverb, dar la plural: „*OAMENII sfîntesc locul*”. Aforism cu adresă nemijlocită la domnii și doamnele Gigi Molnar, Maria-Magdalena Matei, ai lor vrednici coechipieri Ionel Bledea, Ciprian Muntean, Radu Lup, Cserey Csaba, Tatiana Vaida și alții din cadrul *Centrului Cultural „George Mihail Zamfirescu”* de sub egida *Primăriei Municipiului Satu Mare*. Oraș integru, civilizată, multiethnic, multicultural, cu al său înfrunzită perimetru central în zona relativ restrînsă a căruia sălășluiesc lăcașurile câtorva culte religioase coexistente. Ne referim la acest burg în care – cei înainte numiți o afirmă nu fără o legitimă mândrie – funcționează într-o perfectă consonanță „teatru, filarmonică, muzee, centru cultural, școală de artă, bibliotecă, centru de creație, asociații culturale”, toate aglutinînd, într-o tumultuoasă viață artistic-culturală, activitățile creative ale pictorilor, sculptorilor, scriitorilor, poezilor, slujitorilor marii muzici, ca și ale folkiștilor, rockerilor!

În ceea ce ne interesează, pe mine și pe melomanii compartimentului sonor caracterizat prin utilizarea travaliului improvizatoric, la Satu Mare, pe lângă *Samfest International (Folk, Rock, Folclor – 2005 - 2012)* și alte manifestări precum *Christmas Fest (Folk, Jazz, Rock – 1996 - 2017)*, *Festival de Teatru Scurt (1996 - 1998)*, *Samus Rock Alive (1996 - 2004)*, *Smart Days (2014 - 2015)*, *concerte de gitară acustică (2004 - 2018)*, *Ziua Orașului (1996 și între 2004 - 2019)*, au avut loc nu mai puțin de douăsprezece ediții de notabilă ținută ale sărbătorii muzicale *SamFest International Jazz*, în perioadele 2005-2012, 2017-2020. Ambiția acestui festin muzical de a fi comparabil, ca valoare și ca notorietate a participanților, cu evenimentele festivaliere similare de la Sibiu, Timișoara, Ploiești, Iași, Gărâna, București, s-a concretizat în aparițiile pe scenele sătmărene ale unor muzicieni prestigioși de pe firmamentul internațional al jazzului, precum ghitariștii Al di Meola, Larry Coryell, Philip Catherine, Gyárfás István, trompetiștii Tomasz Stańko, Erik Truffaz, László Sallai, Arve Henriksen, pianiștii John Taylor, Leszek Możdżer, Bugge Wesseltoft, Nik Bärtsch, Mike Krstić, Stavros Lantsias, Sárík Péter, Helge Lien, Francesco Kekko Fornarelli, organistul trompetist și vocalist Joey DeFrancesco, acordeonistul Fausto Becalossi, saxofoniștii Tore Brunborg, Pawel Smorag, Trygve Seim, Wolfgang Puschnig, violonistul Adam Bałdych, basistul violoncelist Lars Danielsson, basiștii Mike Parker, Fonay Tibor, Trond Frones, bateriștii Billy Cobham, Trilok Gurtu, Alphonse Mouzon, Gálfy Attila, Kőszegi Imre, percuționistul Kornel Horvath, iar dintre artiștii autohtoni, pianiștii Johnny Răducanu, Mircea Tiberian, Harry Tavitian, Puiu Pascu, Ion Baciú Jr., Andrei Tudor, Petrică Andrei, Sorin Zlat, Albert Tajti, Toni Kühn, Elena Gacín (și vocalistă), Alex Racoviță, Teo Pop, Serghei Ivanov, Laura Orian, saxofoniștii Nicolas Simion, Garbis Dedeian, Liviu Butoi, Lucian Nagy, Cătălin Milea, trompetistul Petre Ionuțescu, tromboniștii Liviu Mărculescu (cântînd și la buciom, basflugelhorn), Nelu Petcu, Vlad Faur, tubistul Ioan Teofilat, ghitariștii Sorin Romanescu, Capriel Dedeian, Alex Man, Marius Pop, Mircea Bunea, Gabriel Almași, Eugen Toboș, Dan Alex Mitrofan, Sergiu Vătavu, banjo-istul Dan Oswald, basiștii

Răzvan Cojanu, Johnny Bota, Adrian Flautistu, Zoltan Hollandus, Uțu Pascu, Alex Calancea, Ciprian Parghel, Mihai Moldoveanu, Alex Mike, Florian Nicolau, Giani Amarandei, bateriștii Dinu Simon, Tudor Parghel, Csaba Csongor Zsolt, Marcel Moldovan, Vali Potra, Gabi Matei, Iulian Nicolau, Constantin Stavrat, percuționiștii Cserey Csaba (din Satu Mare), Sergiu Cătană, vocalistele Aura Urziceanu, Anca Parghel, Teodora Enache, Luiza Zan, Nadia Trohin, Irina Sârbu, Maria Chioran, Cătălina Beta, cei șase cântăreți ai formulei din 2012 a grupului vocal *Jazzappella – Raluca Stoica, Ana-Cristina Leonte, Elena Moroșanu, liderul Zoltan Andras, Mircea Mutulescu, Bogdan Tudor*; dar și formațiile combo, străine – *Bohem*

Ragtime Jazz Band, Molnár Dixieland Band, Storyville Jazz Band, Special Providence, Barabás Lőrinc Quartet, New Soul Band, Djabe (Ungaria), Meadow (Norvegia / Marea Britanie), Paul de Castro Sextet (SUA), Portico Quartet, Shakatak (Marea Britanie), Mathias Eick Quintet (Norvegia), EABS (Polonia), Skopje Connection (Macedonia / Italia); și din România – Orient Express, Bega Blues Band, Snako Dixie Jazz Band, Mike Godoroja & The Blue Spirit, Mario and the Teachers, Fusioncore, Junetrip, Exit Oz, Trompetre, JazzyBIT, Cosmic Q, Blazzaj, Essential Notes din Satu Mare, Balkanamera Jazz Q etc. Ediția a noua din anul 2017 a cuprins în deschidere un concert simfonc dirijat de Franz Lamprecht.

De relevant ținuta ediției a douăsprezecea (august 2020), cu o participare artistică *exclusiv autohtonă* – în condițiile greu suportabilelor restricții impuse de pandemie – dovedind odată în plus că jazzul românesc deține acel *potențial expresiv* apt a satisface fără tăgadă preferințele în plan estetic ale publicului. Ca și înfățișările anterioare, un festival organizat impecabil!

Între realizările de seamă, de rememorat de asemenea concertele de blues / jazz cu ghitaristul vocalist, Hanno Höfer (lider al celebrului grup *Nightlosers*), bateristul Liviu Pop, saxofonistul Mihai Iordache, cântăreața Ruxandra Zamfir, vocalista compozitoare Harcsa Veronika din Ungaria, grupul *Orient Express* al lui Harry Tavitian și mulți alții.

În concluzie, vom evidenția că, sub zodia performanței, a realmente lăudabilor împliniri, *SamFest Interațional Jazz* a reușit să ofere melomanilor sătmăreni, în cele douăsprezece ediții ale sale derulate între anii 2005-2020 (cu o stagnare de patru ani, între 2013-2016), ofrandele de sunet ale celor aproape treisutecincizeci de muzicieni „urcând pe podium” în optzecișicinci de apariții interpretative, altfel spus tot atâtea recitaluri solistice și de grup, cu artiști din optsprezece țări: evoluții finalizate cu incontestabil succes!!!

Performanțe similare au jalonat deopotrivă prezențele scenice corespunzând manifestărilor dedicate iubitorilor *rockului*, speranțele fanilor fiind împlinite de aparițiile trupelor *Rotting Christ*, *Crematory*, *Moonspell*, *Pain*, *Lake of Tears*, *Manticora*, *Orphaned Land*, *Edda*, *Rage*, *Uriah Heep*, *Dirty Shirt*, *Alphaville*, *Moby Dick*, *Omega*, *Altar*, *Phoenix*, *Luna Amară*, *Kumm*, *Cargo*, *Iris*, *Iod*, *Trooper*, *Bucovina*, *Negură Bunget* (black metal), ale trupei sătmărene *Frozen*, dar și ale admiraților Cris Norman ori Goran Bregovici și mulți alți artiști care au venit și au revenit cu plăcere pe meleagurile Sătmăruului.

Fanii *folk* au fost, la rândul-le, răsfățați prin privilegiate întâlniri „pe viu” cu reprezentanți români din liga întâi a genului – Doru Stănculescu, Sorin Minghiat, Adrian Ivanițchi, Ducu Bertzi, Zoe Alecu, Vasile Șeicaru, Mircea Baniciu, Mircea Florian și Nicu Alifantis. Generozitate de altfel firească, atâta timp cât însuși Gigi (Gheorghe) Molnar, principalul organizator al acestor concerte s-a afirmat și ca un pasionat interpret de *folk*...

SamFest cu ale sale multiple fizionomii – acest amplu, substanțial prinos spectacular încredințat nemijlocit sensibililor degustători de frumos ai chipeșului municipiu transilvan, datorează mult primarului Ilyes Gyula, mărturisit cultivator / promotor de cultură și de artă.

Menționatele izbânzi ale spiritului dăruite generos beneficiarilor muzicii din Satu Mare și-au aflat o reflectare mirabilă – totodată un *document-memorandum* peste timp, modă, uitare: un *fabulos album* cu 282 pagini color de o condiție grafică excepțională, imaginile surprinse pe hârtie velină fiind însoțite de sugestive adnotări explicative și de reflecții asupra artei sunetelor preluate de la gânditori și artiști celebri. L-am denumi un hrisov (pe măsura numeroaselor concerte și spectacole de marcă) de o elevată postură conceptuală și de așternere în pagină, datorat *Centrului Cultural G.M. Zamfirescu* și minunaților săi lucrători.

Un *album unicat* – somptuos atu al profesionalismului, numit simplu SAMFEST!

Florian LUNGU

Albumul cu amintiri

✦ Cu fotografia alăturată chiar am putea lansa un concurs-ghicitoare! Cu tot felul de întrebări: în ce an a fost surprinsă imaginea, cum se chema formația, cine este domnișoara? Un prim indiciu ar putea fi furnizat de primul din stânga, pentru că Adrian Pleșca, deși mult mai slab pe atunci, nu s-a schimbat chiar atât de mult. Este vorba de formația *Timpuri Noi* în anul 1986, formulă în care îl puteți descoperi, lângă Pleșca, pe Marian Ionescu, liderul de azi al formației *Direcția 5*. În schimb pe micuța domnișoară vă va fi cam greu s-o recunoașteți, pentru că de când o întruchipase pe celebra “Veronica” în filmele Elisabetei Bostan trecuse ceva timp. Lulu Mihăescu (acum stabilită în străinătate) se orientase către muzică și era în acei ani pianista formației *Timpuri Noi*.

✦ Până să apară grupul vocal *Choralis* condus de Voicu Enăchescu, momentele de backing vocal (dar nu numai) în muzica ușoară românească cădeau în sarcina grupurilor “*Studio 8*” (Dudu Atahanasiu) și mai ales “*Cantabile*”.

Acesta din urmă era condus de Smaranda Toscani (în dreapta pe rândul din mijloc) și îi includea, alături de alții, pe contratenorul Mircea “Mache” Mihalache (blondul din prim-plan, s-a stins din viață la Viena) și pe Titus Andrei (primul din stânga, sus, cu părul încă negru!). În cartea “*Marina Voica, drum spre legendă*” de colegul nostru Octavian Ursulescu, Titus Andrei își amintește amuzat cum a fost cooptat în “*Cantabile*”. Era student la Conservator, colegul lui de cameră, component al grupului, dispăruse de câteva zile (se pare că fugise din țară), așa încât Smaranda Toscani a sunat la căminul studențesc, iar portarul l-a chemat pe Titus. Un scurt interviu telefonic (“Cum stai cu cititul la prima vedere?”) și “convocarea” chiar în acea seară la un concert alături de Marina Voica! Și de atunci a rămas în *Cantabile*... (M. G.)

Un interviu regăsit

La începutul anilor '80 îl vizitam des pe Adrian Enescu în apartamentul său, situat la etaj într-un bloc vechi de pe str. Nikos Beloiannis (acum cred că se cheamă Take Ionescu), colț cu bd. Magheru, bloc în care locuia și Laurențiu Profeta. Eram un tânăr gazetar frenetic pe atunci, iar pe lângă publicațiile din țară („Contemporanul”, „Muzica”, „Scânteia tineretului”, „Femeia” și multe altele) trimiteam articole la câteva reviste de peste hotare, cum ar fi „Billboard”, „Jazz Forum”, „Melodie”. Muzician în plină ascensiune, pionier al muzicii electronice, artist consacrat, deși încă tânăr (se născuse în 1948), Adrian Enescu mi-era prieten, apreciam mult tot ceea ce compunea, așa încât nu o dată făceam adevărate audiții în laboratorul lui muzical. Mereu aveam la mine un caiet în care notam discuțiile noastre, în ideea că într-o bună zi ele vor vedea lumina tiparului, altelei veneam cu un reportofon. Profitând de pandemie, mi-am făcut ordine în hârtii și în casete și am descoperit acest dialog inedit din 1980, pe care îmi face plăcere să-l fac cunoscut acum, chiar dacă unele abordări țineau de contextul politic al acelor ani. Până în acel moment el semnase muzica la filmele „7 zile” (debut, în 1974), „Urgia”, „Dr. Poenaru”, „Întoarcerea lui Magellan”, „Profetul, aurul și ardelenii”, „Tufă de Veneția”, „Artista, dolarii și ardelenii”, „Râul care urcă muntele”, „Tănase Scatiu”, „Bietul Ioanide”, „Septembrie”, fiind premiat la festivaluri de gen. Așadar iată-mă față în față cu Adrian Enescu în mai 1980, ambii „tineri și neliniștiți”...

– Datorită complexității artei sunetelor, în domeniul compoziției muzicale maturitatea artistică se dobândește greu, după ani și ani de trudă asupra hârtiei cu portative. Mai ales atunci când un creator își propune să abordeze genurile cele mai variate, cum este cazul tău. În afara muzicii de film, care crezi că sunt lucrările care te reprezintă cel mai bine, de care te simți cel mai apropiat?

– Mă reprezintă cu siguranță acele lucrări potrivite vârstei noastre tinere, apelând la un limbaj muzical modern, direct, care să le ofere o cale sigură către inima, către sensibilitatea ascultătorului. În această categorie intră toate piesele de pe albumul meu discografic „Basorelief”, un poem pop pe versurile lui Ioan Alexandru, și în primul rând „Slavă” și „Cei ctitori”. Primirea călduroasă din partea publicului a fost o dovadă a faptului că am reușit să găsec un corespondent muzical adecvat pentru inspiratele versuri ale poetului. Tot aici aș aminti piesa „Flori de mină”, precum și cele câteva cântece pe versuri de Victor Brătulescu.

– Ne-ai oferit până acum numeroase lucrări de excepție, îndeosebi pe tărâmul muzicii de film și al muzicii progresive. În egală măsură ești un aranjor de mare rafinament, precum și un instrumentist foarte bun, interpretându-ți nu o dată (la pian, pian electric, clavinet, mellotron, Moog synthesizer) propriile lucrări. Care este, totuși, genul muzical pe care îl preferi?

– Încă din facultate am fost atras de jazz, de muzica modernă, în formele sale experimentale, chiar în cadrul exprimărilor simfonice, cu instrument solistic, în trio, cvartet sau cvintet. Lucrarea mea de diplomă a fost o „Cantată” pe vechi teme bizantine pentru cvintet de jazz, cor mare și o secție de corzi. Ulterior, m-am apropiat de instrumentele ultramoderne cu claviatură, încercând să integrez în muzica de jazz synthesizer-ul și mellotron-ul,

căutând timbre noi, dornic să descopăr combinații timbrale specifice acestor instrumente electronice. Este evident pentru oricine că jazz-ul, la ora actuală, se apropie mult de muzica simfonică, de formele „perfecte” ale muzicii, în care soluțiile tehnice, de echilibru, de compoziție, de estetică muzicală și mai ales mesajul sînt primordiale. Indiferent că este etichetat jazz-rock, jazz-funky, jazz-progresiv, pulsația ritmică și construcțiile sonore sînt cele mai importante în această muzică pe care eu o consider a viitorului.

– Ai participat, în calitate de instrumentist, la câteva din edițiile festivalului de jazz de la Sibiu. Este limpede că aceste forme, să le zicem, mai subtile ale jazz-ului te preocupă. M-ar interesa să ne prezinți câteva din lucrările tale cele mai importante purtând aceste caracteristici.

– Urmând o ordine cronologică, ar fi mai întâi o piesă pentru big-band, „P 6”, imprimată acum câțiva ani la Radio. Concepută în stil tradițional, ea este vădit influențată de ritmica populară românească, cu o orchestrație amplă, cu pianul solist. Din punct de vedere al formei, am plecat de la o tonalitate și, printr-o modalitate tehnică anume, am completat cercul armonic inițial, ajungând din nou la punctul de plecare. Aș menționa apoi piesa „Inscripție”, ce figurează pe discul „Panoramic jazz-rock” al lui Marius Popp. Este o lucrare mai deosebită, de atmosferă, o piesă în 7 părți pentru pian electric, pian acustic, synthesizer, cvartet de coarde, secție ritmică și voce, riguros construită, deși desigur nu lipsesc momentele improvizatorice. Pe același

disc am orchestrat piesa lui Popp, „Baladă”. Tot o „Baladă” am orchestrat pe discul lui Johnny Răducanu, de această dată pentru formație mare, cu momente de improvizație – chitară, saxofon (sopran, alto, tenor), trompetă și pian. Din cuprinsul discului meu „Basorelief” aș nota piesa „Porțile Danubiului”, cu vioară electrică, sitar și tablă. Într-o altă lucrare de mari dimensiuni înregistrată la Radio, „Cele 12 luni ale visului”, am intenționat o sinteză a muzicii progresive, a jazzului modern, rock și progresiv, precum și a rock-ului propriu-zis, în care momentele de improvizație sunt foarte prezente. Aș mai aminti, pentru a încheia, cele câteva piese din ciclul „Mecanisme și Aripă”.

– Nu știu dacă îți propui în mod expres să compui pentru tineri, cert este că publicul tânăr te simte foarte apropiat, îți apreciază în mod deosebit lucrările, foarte moderne în concepție. Este ceea ce caracterizează și muzica ta de film.

– Am scris până acum muzica la 15 filme artistice de lung-metraj. Iubesc muzica de film, îmi este extrem de apropiată, permițându-mi să acopăr o gamă sonoră variată, de la muzica simfonică, așa cum a fost spre exemplu la „Tănase Scatiu” (unde am utilizat un cvartet de viole da

gamba, precum și, ca instrumente soliste, naiul și țambalul, iar pentru culoare – flautul alto și clarinetul bas) până la muzica experimentală, ușoară și de jazz, cum a fost cazul filmului „Septembrie”. În acest domeniu este edificator, cred, și faptul că am colaborat în general cu realizatori tineri.

– Pentru filmul „Bietul Ioanide”, a cărui premieră a avut loc de curând, ai compus o muzică de o factură aparte în creația ta, în manieră Wagner sau Bruckner, apelând pentru interpretare la orchestra Filarmonicii și la corul Madrigal. Îmi permit s-o consider una din marile reușite ale acestui film.

– Ca experiență sonoră, muzica la „Bietul Ioanide” marchează o nouă treaptă în creația mea. Are la bază o idee muzicală unică, orchestrată în mai multe variante, încercând să redea fațete diverse ale acțiunii filmului. Este o temă-personaj, o temă a schimbărilor sociale, de unde ponderea ei în secvența finală. Alături de această muzică, eminentamente simfonică, pentru secvențele cu material de arhivă am compus o muzică electronică, încercând să redau o culoare timbrală în aceeași tonalitate. Munca la acest film, alături de regizorul Dan Pița, a fost deosebit de interesantă, pentru că am gândit împreună această muzică-personaj, încercând să creăm acest simbol al victoriei, al împlinirii. Semnatarul coloanei sonore, Bujor Suru, un adevărat artist în meseria sa, a utilizat cu măiestrie fantastica lume a zgomotelor, care creează atmosfera secvențelor filmului, combinând-o perfect cu muzica, realizând un echilibru ideal între ele. Rezultatul: o coloană sonoră foarte densă, foarte unitară. Aș putea, de altfel, să servesc și un argument în favoarea continuității în colaborare: cu Pița m-am aflat la al 5-lea film împreună, iar cu Suru la al 8-lea. În aceeași echipă am lucrat la alt film la care țin foarte mult, „Tănase Scatiu”.

– Și înțeleg că această colaborare atât de fructuoasă continuă chiar în aceste zile...

– Da, acest trio va figura și pe genericul celei de a treia pelicule din seria aventurilor ardelenilor noștri în Vestul Sălbatic. Ea se va intitula „Pruncul, petrolul și ardelenii” și va avea scenariul scris tot de Titus Popovici. Mă aflu în prezent în perioada de concepție a muzicii acestui film, pentru care voi apela atât la genul simfonic, cât și la muzica electronică și la solistul vocal Mircea Romcescu. Voi prelucra, în acest sens, câteva teme ale folclorului transilvănean, într-o manieră care le va spori atractivitatea și savoarea.

„Nea Gică”

Toate popoarele au avut cântăreți longevivi, pe care i-au respectat și divinizat până în ultima clipă a vieții lor, dar și după moarte, indiferent că vorbim de Frank Sinatra, Maurice Chevalier, Claudio Villa, Charles Aznavour, Domenico Modugno, Charles Trenet, Peter Alexander, Lucio Dalla, Al Martino, Dean Martin... Numai noi n-am știut să-l prețuim cum se cuvine, să-l respectăm la senectute pe Gică Petrescu al nostru, peste care (vă amintiți?) televiziunile dădeau buzna în casă, surprinzându-l în ipostaze jenante, dar firești, de om bătrân și singur, cu părul în dezordine (evident că nu și-l mai vopsea...), cu o pijama modestă pe el, uitând că toți vom ajunge așa într-o zi. Gică

Petrescu a fost o mare, o uriașă legendă a muzicii românești, un artist cu adevărat național, repertoriul său incluzând melodii de muzică ușoară, cântece de petrecere, dar și piese de muzică populară interpretate cum numai el știa. Au trecut 106 ani de la nașterea lui, chiar dacă pe seama vârstei reale au circulat atâtea glume (eterna „miștocăreală” mioritică) și versiuni, unele din ele întreținute chiar de „nea Gică” în scheciurile de la Teatrul de revistă „Constantin Tănase”, în spectacolul „Nimic despre elefanți”. Dar, cum a debutat la 15 ani, înseamnă că a stat 76 de ani pe scenă, de aceea ni se părea că-l știm de când lumea, părinții noștri fiind contemporani cu el. L-am prezentat de multe ori, pe scene sau pe micul ecran, de

neuitat fiind emisiunea realizată la TVR de buna sa prietenă Ioana Bogdan, „Muzica e viața mea” (redactor muzical Nicoleta Păun, fostă componentă a formației pop-rock feminine Venus). Emisiunea a fost difuzată pe 2 aprilie 1999, după ce artistul împlinise 84 de ani. Timp de 90 de minute a fost un adevărat regal, nea Gică avându-i alături pe mulți dintre cei dragi lui, între care neuitații Henry Mălineanu, Aurel Giroveanu, George Sbârcea. Acesta din urmă, autor al celebrului șlagăr „Ionel, Ionelule”, sub pseudonimul Claude Romano, s-a așezat la pian și l-a acompaniat pe sărbătorit. Ioana Bogdan a fost una din foarte puținele persoane acceptate de Gică Petrescu în anturajul său, el fiind extrem de selectiv, dar Ioana i-a fost o adevărată prietenă și e evident că doar ea ar putea scrie cândva o carte documentată despre fabulosul artist. În afara scenei mă întâlneam adesea cu nea Gică, mândru că-mi permitea să folosesc acest apelativ în ciuda diferenței de vârstă, la faimoasele „serate video”, acasă la Stela Popescu. Evident, asta se petrecea înainte de 1989: vizionam câte 3 filme pe seară, cu scriitorul Mihai Maximilian, soțul Stelei, cu compozitorul Vasile Veselovschi, cu Nicolae Apostol, vecinul Stelei, director la PECO, cu muzicianul Nicolae Licareț. Nea Gică venea, făcea schimb de casete, dar nu zăbovea mult, pleca repede, niciodată după ora 22, așteptat acasă de soția iubitoare Cezarina Moldoveanu, care avea grijă de el ca de un copil. Nu bea, nu fuma, se culca devreme, adevărat regim sportiv și sănătos, pe când noi, învăluiați în aroma desfătătoare a tutunului de pipă olandez al lui Puiu Maximilian, abia ne învioram după ora 22, când venea Stela de la spectacol! Am fost, cu siguranță, unul dintre foarte puținii care au reușit să filmeze o emisiune TV întreagă în apartamentul lui nea Gică, de care după moartea lui s-a făcut atâta caz, cum că ar fi acumulat... datorii imense, deși nu mai locuia nimeni acolo (aberație tipică birocrăției și legilor noastre strâmbe). E vorba de emisiunea consacrată lui din seria „Portret în oglindă”, realizată împreună cu Nicoleta Păun și difuzată doar pe TVR2, probabil nea Gică nu merita mai mult, în viziunea isteșilor din Calea Dorobanților! Dacă mai există, așa cum sper, ar merita redifuzată, pentru că reprezintă un document unic, cu interiorul apartamentului (pe pereți fotografii și diplome, aranjate astfel de Cezarina și de care Gică nu se atinsese), cu protagonistul cântând o melodie acompaniat de micuța sa chitară veche... Tot așa ar trebui redifuzată emisiunea „Muzica e viața mea”, dacă tot n-a făcut nimic special TVR nici măcar atunci când s-a împlinit un secol de la nașterea sa. Ce trist și ce revoltător: la noi, la posturile publice de radio și de televiziune, deținătoare ale unei arhive uriașe în ce-l privește, numele lui Gică Petrescu nu pare a mai spune ceva...

Suflet candriu/ De papugiu/ Cine să-l înțeleagă?/ Râde plângând/ Plânge cântând/ Viața o ia în șagă!/ Rău l-a blestemat norocul/ E sărac lipit/ Dar mereu, bătu-l-ar focul/ E îndrăgostit.

Artistul provenea dintr-o familie bună, a fost o persoană elegantă, civilizată, manierată, un om cuminte, fără vicii, politicos, dedicat în întregime carierei și soției sale, cu respect față de autorități, de aceea ar fi de dorit să se evite invențiile și exagerările, așa cum am citit acum câțiva ani într-o revistă de tiraj. Derapajele, poveștile brodate cu ață albă nu pun într-o lumină corectă personalitatea și cariera unui artist atât de valoros, adevărat „monstru sacru”. E foarte bine că se scrie, e de dorit, cum spuneam, dar să nu facem din el dizidentul care i-ar fi

insultat pe Elena și Nicolae Ceaușescu! Ca să schimbăm puțin tonul, trecem la un registru amuzant. Îmi amintesc cum povestea cineva că la un spectacol din București, cu o pânză prinsă în fața scenei! (idee total neinspirată) și cu reflectoarele în ochi, Gică a căzut în fosă! Toți au înlemnit, așteptându-se la tot ce era mai rău, dar nemuritorul interpret s-a ridicat ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, scuturându-și hainele, urcând din nou pe scenă și continuând să cânte! Nu știu dacă a fost chiar așa, n-am fost de față, am în schimb personal o amintire simpatică. Primarul din Panciu, pe care-l chema Fănică... Panciu (care mi-a tras niște „țepe” monumentale în plan financiar, dar asta e altă poveste), a tot insistat să-l conving pe Gică să cânte în oraș, mai ales că titluri cum ar fi „Of, of, of, măi șprițule!” (repet, Gică, paradoxal, nu bea) sau toate celelalte de pahar și voie bună din repertoriul lui mergeau perfect într-o zonă viticolă celebră. Dar strădaniile mele au fost în zadar, ultimul lui argument, arătându-mi niște zgârieturi pe tocul ușii, fiind: „Dragă Tavi, uite, cineva a încercat să-mi intre în casă, nu pot pleca mai mult de câteva ore! Nu că așa avea cine știe ce valori, doar amintiri de la Cezarina...”. Am acceptat, zâmbind în sinea mea, fiindcă Gică, se știe,

era, ca să folosim un eufemism, mai... econom. Dar pe de altă parte mă felicit că m-a refuzat, deoarece, așa cum spuneam, primarul cu pricina a înșelat multă lume (pe mine, cântăreți, dar și... Circul de stat din Capitală!), iar cum Gică era foarte „cumpătat”, nu m-ar mai fi spălat toate apele dacă o pățea și el!

Aminteam mai sus că nici măcar centenarul nașterii sale n-a fost marcat în mod corespunzător. În Capitală erau atunci în schimb afișe mari anunțând un concert aniversând 100 de ani de la nașterea lui... Frank Sinatra! Foarte frumos, nume uriaș, dar vedeta noastră națională? Îmi amintesc că la începutul aceluiași an 2015 mă contactase un așa-zis impresar, care chipurile intenționa să organizeze în luna mai un „Festival Gică Petrescu” (nu s-a ținut niciodată, era de așteptat), dar m-am lămurit rapid că omul nu avea nici pregătirea, nici cunoștințele sau potența financiară necesare unui asemenea eveniment atunci când m-a sunat să-mi comunice că-l va face, timp de 3 zile, la Sala Palatului, și că vrea să invite... formația Iris! Probabil nea Gică zâmbește trist acolo Sus, văzând că nu suntem în stare să-i cinstim memoria așa cum se cuvine, dar sunt sigur că știe cât de mult l-a iubit marele public, care nu-l va uita niciodată. Nu

există petrecere la români, în țară sau peste hotare, unde să nu răsună cântecele sale, iar un artist tânăr, cum este Paul Surugiu-Fuego, include nu o dată în repertoriul de concert refrenele nemuritoare pe care le-a consacrat jivialul „nea Gică”: „Du-mă acasă, măi tramvai/ Du-mă acasă, ce mai stai/ Du-mă la căsuța mea/ Cu porțiță și cișmea.../ Noaptea se lasă în mahala/ Pe strada noastră e pustiu/ La o porțiță stă cineva/ Și mă așteaptă ca să viu...”.

Mână, birjar! Și du-mă-n noapte!/ Cât mai departe/ Oriunde-ai vrea!/ Iubirea mea/ I-o nebunie/ Nici în beție/ N-o pot uita./ Aș vrea în goană/ Să uit ce-i suferința/ Și vechea rană/ S-o vindec c-un pahar!

Legenda Sincron

În anul 1964 se lansa un grup legendar, care avea să facă istorie în muzica pop-rock românească, Sincron. Cei care l-au „prins” în perioada de glorie nu pot uita tot ce a însemnat Sincron pentru tineretul acelei perioade: frondă (a fost suspendat de autoritățile comuniste pentru comportament „occidental” și nesupunere, încălcând rigorile epocii), concerte incendiare (turneul alături de formația libaneză Samson Boys a creat o adevărată isterie), spectacole memorabile alături de regretata Anda Călugăreanu și de alte vedete ale timpului, dar mai ales un stil inconfundabil, cu acea sămânță folclorică datorată personalității incontestabile a liderului trupei, compozitorul, pianistul și solistul vocal Cornel Fugaru. După decenii, iată că regăsim acest filon folcloric în repertoriul trupelor etno de azi. Dar cine mai știe, în prezent, de pildă, că primele concerte îl aveau drept prezentator pe cunoscutul om de radio și televiziune, ulterior un respectat director la postul Național TV, Liviu Tudor Samuilă? Sau că din grupul de backing vocal făceau parte colegi de Conservator ai lui Cornel Fugaru – nume pe care nu le putem asocia nicidecum, astăzi, cu o scenă pop-rock: compozitorul și dirijorul de muzică clasică Sabin Păutza (după aceea, în postura de cadru didactic la Conservatorul din Iași, i-a avut studenți pe câțiva dintre membrii formației Roșu și Negru), dirijorul Voicu

Enăchescu, director artistic al Ansamblului „Tinerimea Română” (la un moment dat a făcut parte și din C. A. al TVR) sau Gabriel Purdea, binecunoscut membru al redacției „Ilustrație muzicală” de la TVR, unde era coleg cu Ileana Popovici? Cariera fabuloasă a formației se regăsește în cele două cărți pe care colega noastră Oana Georgescu le-a dedicat regretatului compozitor, sub titlul „Fugar(u) prin lumea muzicii”, prima din ele fiind lansată în decembrie 2004 la concertul aniversar „Sincron – 40” de la Sala Radio. Au urcat atunci pe scenă foști componenți, veniți din toate colțurile lumii, dar și colaboratori ocazionali, iar din public n-au lipsit cele mai cunoscute nume ale muzicii noastre ușoare, într-o seară a amintirilor și nostalgiei... Înainte de acest concert a existat o emoționantă reîntâlnire în casa impresarului din anii de glorie, Emil Kost, acum un apreciat designer. Au depănat amintiri, cu o lacrimă în colțul ochilor, dar n-au ocolit nici detaliile amuzante, foști colegi sosiți, cum spuneam, din

întreaga lume: frații Cobârzan au călătorit tocmai din SUA, unde locuiesc în prezent – Antonio (chitară bas) și Constantin „Coco” (chitară armonie), iar Alexandru Arion (chitară solo) a bătut un drum mai scurt, din Grecia. Încă din acele timpuri Arion meșterea cu îndemănare instrumente și aparatură electronică, ceea ce a continuat să facă și la Atena. A fost prezent și Dan Voinescu (chitară armonie), despre care din păcate Emil Kost ne-a comunicat că s-a stins între timp din viață. În perioada marilor succese baterist al formației era compozitorul Ionel „Ucu” Bratu Voicescu, actualmente membru al U. C. M. R. și încă profesor de percuție, la o vârstă venerabilă. N-au lipsit, alături de „părintele” formației, Cornel Fugaru, Liviu Tudor Samuilă, și el plecat dintre noi (care a și realizat cu acea ocazie un amplu reportaj pentru Național TV, pe care tare ne-am dori să-l mai revedem!), textierul Vasile Tudose și firește gazda, sufletul acestei reuniuni, Emil Kost, impresarul frenetic de altădată, pe când aceasta meserie, de fapt, nici nu exista. În memoria celor care nu uită acei ani romantici, legenda Sincron nu moare...

Pagini de Octavian URSULESCU

Premiile Grammy 2021

Considerat unul dintre cele mai importante evenimente muzicale din lume, Gala Premiilor Grammy a celebrat în data de 14 martie 2021 cea de-a 63-a ediție. De peste șase decenii, realizările celor mai importanți artiști, compozitori sau producători ai vremii au fost ovaționate la scenă deschisă în cadrul ceremoniilor Grammy. Încă de la prima ediție, care a avut loc în anul 1959, nume mari ale muzicii jazz, blues și rock au împărțit scena Premiilor Grammy, denumite pe atunci „Gramophone Award”. Printre primii câștigători s-au numărat Ella Fitzgerald, Frank Sinatra, Count Basie, Domenico Modugno sau Henry Mancini. Doar un an mai târziu, în 1960, la prima ediție

pandemiei. Marile evenimente artistice care au avut loc în ultimele luni, precum „Rock’n’Roll Hall of Fame 2020” sau „Globurile de Aur”, s-au manifestat sub forma unor gale virtuale, atrăgând critici din partea publicului pentru lipsa de emoție a momentelor artistice. Însă, organizatorii Grammy-urilor au găsit o soluție de compromis,

H.E.R.

Harry Styles

propunând fanilor o împletire a scenelor pre-înregistrate cu momentele live. Ceremonia, prezentată de celebrul realizator al emisiunii „The Daily Show”, Trevor Noah, a avut loc la Los Angeles Convention Center. Dacă în alte ocazii eram obișnuiți cu o sală plină în cadrul galelor Grammy, anul acesta au putut participa numai artiștii invitați, fiecare având dreptul să fie însoțit de o singură persoană. Pe de altă parte, constrângerea fizică i-a

televizată, marii câștigători ai serii au fost Frank Sinatra și Bobby Darin, acesta din urmă învingându-l pe Elvis Presley la categoria „Record of the Year”, atunci când piesa „Mack the Knife” s-a plasat peste „A Fool Such As I” în preferințele votanților.

De-a lungul anilor preferințele muzicale s-au schimbat în rândul publicului și astfel principalele categorii ale Premiilor Grammy („Record Of The Year”, „Album Of The Year”, „Song Of The Year” și „Best New Artist”), dominate de artiști jazz sau pop-rock, au fost cucerite în ultimii ani de artiști care excelează în genurile electropop, dance sau rap. Cu toate acestea, deși importanța comercială reprezintă un factor crucial, criteriul calității nu a fost neglijat.

Ediția din acest an a marcat un nou moment însemnat în istoria Premiilor Grammy. În data de 14 martie a avut loc prima festivitate desfășurată sub semnul

Anderson .Paak, Bruno Mars

determinat pe organizatori să ofere publicului șansa fără precedent de a vizualiza întreaga gală într-o transmisiune live pe contul de Facebook al Premiilor Grammy și pe GRAMMY.com.

Debutul ceremoniei a marcat aniversarea a 50 de ani de la lansarea iconicului cântec al lui Marvin Gaye, „Mercy, Mercy Me (The Ecology)”, printr-o reinterpretare spectaculoasă propusă de ansamblul Afro-Peruvian Jazz Orchestra. În prima parte a evenimentului au urcat pe scena artiști din sfere muzicale și geografice diverse, precum cântărețul pop Rufus Wainwright, pianistul rus Igor Levit sau rapper-ul nigerian Burna Boy. În a doua parte a zilei, după decernarea premiilor

Beyoncé

Maren Morris, John Mayer

incluzând trofee pentru numeroase genuri muzicale și pentru realizări deosebite ale compozitorilor, producătorilor, instrumentiștilor, textierilor sau artiștilor graficieni. Numărul categoriilor premiate a ajuns înaintea de anul 2012 la un număr record de 109 trofee, la ultima ediție fiind acordate nu mai puțin de 84. În pofida faptului că fiecare categorie are ca scop recunoașterea excelenței în domeniul muzical, până în prezent trofee acordate pentru „Albumul Anului”, „Cântecul Anului”, „Înregistrarea Anului” și „Cel mai bun artist debutant” au rămas cele mai râvnite în rândul artiștilor. În 2021, categoria „Album Of The Year” a fost câștigată de Taylor Swift cu noul său album: „Folklore”. Billie Eilish s-a impus în categoria „Record of the Year” cu piesa „Everything I Wanted”, în timp ce Megan Thee Stallion a plecat cu trofeul pentru cel mai bun debut („Best New Artist”).

pentru categoriile dance, muzică clasică, muzică de film, jazz, rock, rap și country, fanii au urmărit recitalurile oferite de câștigătorii serii, dar și de către noile staruri ale muzicii pop și artiști consacrați precum Beyoncé, John Mayer, Taylor Swift, Post Malone, Dua Lipa, Megan Thee Stallion, Black Pumas, Cardi B, Brandi Carlile, DaBaby, Doja Cat, Haim, Brittany Howard, Miranda Lambert, Lil Baby, Chris Martin sau Bad Bunny. Billie Eilish și fratele ei, Finneas, au prezentat publicului o versiune inedită a cântecului „Everything I Wanted”, în timp ce Harry Styles, câștigător al trofeului pentru „Best Pop Solo Performance” („Cea mai bună interpretare pop solo”) și-a surprins fanii cu o interpretare jazz a piesei „Watermelon Sugar”.

Încă din 1959 Premiile Grammy au acoperit o arie vastă de categorii muzicale,

Billie Eilish și fratele ei, Finneas

Categoria „Song Of The Year” a fost câștigată, în mod surprinzător, de tânăra artistă R&B H.E.R., a cărei melodie „I Can't Breathe” a reușit să se impună în fața numelor mari din industrie precum Beyoncé, Taylor Swift, Dua Lipa, Billie Eilish sau Post Malone.

Beyoncé a devenit artista cu cele mai multe Grammy-uri, după ce cântecul său „Black Parade” a câștigat categoria „Best R&B performance”. Beyoncé are în palmares 28 de Premii Grammy, la trei Grammy-uri distanță de recordul absolut deținut de compozitorul Georg Solti. În același timp este artista cu cele mai multe

Van Halen, care au dispărut dintre noi în ultimul an, au fost comemorați printr-o ceremonie impresionantă, care a debutat cu o înregistrare a cântecului „Ain't No Sunshine”. Voci importante din lumea muzicală au adus un omagiu muzicienilor care au făcut istorie de-a lungul carierei lor. Bruno Mars și Anderson .Paak au readus la viață cântece celebre din repertoriul lui Little Richard. „Long Tall Sally” și „Good Golly, Miss Molly” au răsunat încă odată peste tot în lume pe micile ecrane ale milioane de urmăritori ai festivității. Lionel Richie l-a elogiat pe bunul său prieten și legendă a muzicii country Kenny Rogers, interpretând

nemuritorul cântec de dragoste „Lady”. Chris Martin (solistul trupei Coldplay) și Brittany Howard, câștigătoarea trofeului pentru cel mai bun cântec rock al anului, au cântat piesa „You'll Never Walk Alone” în amintirea lui Gerry Marsden, cunoscut în întreaga lume pentru succesul înregistrat împreună cu formația Gerry and The Pacemakers.

Gala din 2021 a Premiilor Grammy a fost prima ediție care a fost susținută în era COVID-19. Numărul fotografiilor a fost limitat, iar participanții au asistat disciplinați, purtând măști și respectând normele de distanțare impuse de organizatori. Cu toate acestea, seara de 14 martie a fost considerată de presa internațională un succes. Atmosfera intimă în care s-a desfășurat ceremonia a învăluit evenimentul într-o aură aparte. Energia obișnuitei săli pline a fost suplinită de vigoarea carismaticului prezentator Trevor Noah și de entuziasmul artiștilor care au avut

privilegiul să se afle pe lista celor nominalizați. Festivitatea a beneficiat de o acoperire media fără precedent și a reușit să readucă în prim-plan muzica live, în detrimentul momentelor pre-înregistrate sau al interviurilor virtuale, iar acest fapt a depășit așteptările publicului. În ciuda restricțiilor, cea de-a 63-a ediție a Premiilor Grammy a fost un eveniment viu, dinamic, intens, care a oferit o perspectivă optimistă asupra rolului muzicii în următoarele luni, anticipând cu speranță mult așteptata reuniune dintre public și artiști.

David LAPADAT

nominalizări, egalându-l pe Paul McCartney, fiecare având un număr impresionant de 79 de nominalizări. Colaborarea sa cu Megan Thee Stallion a primit trofeul pentru „Cel mai bun cântec rap”, Megan devenind prima artistă care să câștige acest trofeu. Lady Gaga și Ariana Grande au câștigat cu piesa „Rain on Me” categoria pentru cel mai bun duo („Best pop duo/group performance”), stabilind o nouă premieră în cadrul ceremoniei Grammy 2021, fiind pentru prima oară când un duo feminin câștigă acest trofeu.

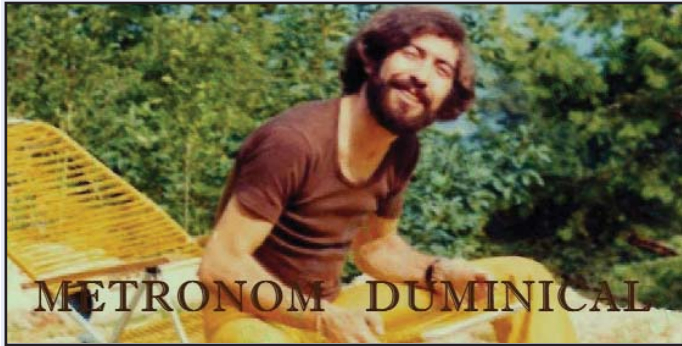
Ediția Grammy din acest an s-a desfășurat într-adevăr sub semnul premierelor. Recordul lui Georg Solti, care a obținut 31 de trofee Grammy, este foarte aproape de a fi răsturnat. Jay-Z și Quincy Jones, care împart locul întâi în topul nominalizărilor (cu 80 de nominalizări fiecare), pot fi detronați cu ocazia următoarei gale Grammy. Probabil, însă, că recordul pentru cele mai multe trofee câștigate într-o singură seară va fi cel mai greu de doborât în viitorul apropiat. Stabilite de Michael Jackson în 1984, atunci când a fost premiat cu 8 Grammy-uri, devansându-l pe Paul Simon care câștigase șapte trofee în 1971, recordul a fost egalat doar de trupa chitaristului Carlos Santana în anul 2000.

Secțiunea „In Memoriam” a ocupat un loc special în desfășurarea Premiilor Grammy. Mari artiști precum Bill Withers, Ennio Morricone sau Eddie

CORNEL CHIRIAC. Metronomul libertății – A Song of Freedom

Revendicat deopotrivă de melomanii rock, jazz ori folk ca întâistător al muzicii românești în libertate, Cornel Chiriac exercită la peste 45 de ani de la dispariția sa prematură o atracție unică. În urmă cu 20 de ani, emisiunea „Remix” debuta cu un documentar despre Cornel Chiriac. În termenii de astăzi, un influencer din anii de explozie a

genurilor jazz și rock – cu o viață scurtă, dar intensă, demnă de un film artistic. După varii cercetări și investigații, am ajuns la o masă critică, demnă de o nouă emisiune, difuzată în 8 mai la TVR 3, așadar cu o seară înaintea zilei sale de naștere (ar fi împlinit 79 de ani).

Fanaticii admiratori ai muzicologului, strânși din urmă cu 50-60 de ani, au rămas cu amintiri de neșters, în ciuda trecerii sale meteorice. Unul dintre ei, regretatul Mircea Udrescu, prieten și coleg de școală și liceu, i-a cinstit memoria prin trei volume publicate, dedicate perioadei jazz, până când studenția i-a despărțit. Istorie orală, dar și studiu în arhivele Securității... La rândul meu, am strâns în câteva din cărțile publicate în ultimii cinci ani numeroase depoziții ale celor care l-au cunoscut personal pe Chiriac: Camil Petrescu jr, Florian Lungu, Ovidiu Dumitru, Geo Limbășanu, Octavian și Florin Silviu Ursulescu, Andrei Voiculescu, Trudi Dumitrescu, Nicolae Covaci, Moni Bordeianu, Mircea Florian, Mugur Winkler, Andrei Ignat, Șerban Ciurea, Dimitrie Cădere, Paul Grigoriu, Alex Vasiliu, Cristian Teodosiu, Marius Popp, Wolfgang Güttler, Mircea Udrescu, rudele Florina și Cornel Chiriac jr.

Dar și arhive video / audio: un generic al unei emisiuni jazz la TVR prezentată de Cornel, o melodie compusă de Moni Bordeianu la emigrarea din 1970, înregistrată cu Chiriac la tobe la Radio Europa Liberă („A Song of Freedom”), celebra „Vocea oilor” de la invazia Cehoslovaciei (semnată Mircea Florian – debutul său înregistrat și difuzat pe ascuns de redactorul radio), imagini cu el filmate în preajma primului festival național de jazz de la Ploiești, filmări din două emisiuni TVR, inclusiv un videoclip Phoenix - „Miezul nopții” - regizat de el (care au însoțit pentru puțin timp celebra „Metronom” de la Radio București), articole (publicate, dar și în manuscris), plus un soi de dicționar scris de mână în anii liceului.

Enigmaticul mare fan Janos Nevenincs (Carpați fără filtru din Timișoara / Power Play Rock) mi-a pus la dispoziție numeroase fotografii și filmări din vacanțe. Peste tot în emisiune, plutește în acestea figura angelică a Lindei Schuster, prietena româncă a lui Cornel de la München (pe care am cunoscut-o personal în 2010), sursă a celor mai multe dintre artefactele rămase de pe urma sa, inclusiv patru volume rock din care se documenta. Am ilustrat firește cele două înregistrări realizate cu Sideral Modal Quartet de Chiriac la Hamburg, imediat după ce au emigrat și aceștia, primite de la Andrei Stanciu, fiul altui mare și împătimit fan.

Dacă astăzi sunt postate zeci de emisiuni realizate la Radio Europa Liberă, am pus în pagină video și istoria salvării lor, involuntare, de către colegul Max Bănuș, care le-a difuzat în România după 1990, la Radio Tinerama! Din anii '70, la mormântul unde a fost adusă urna cu cenușa sa, la cimitirul Reînvierii din București, admiratorii lui Cornel Chiriac se adună anual. Fan Clubul care îi poartă numele s-a reunit de zeci de ori în ședințe publice în cluburile bucureștene, în ultimul deceniu girate de Florin Silviu Ursulescu. Tot la insistențele acestora, o stradă din Piteștiul natal îi poartă numele. Emisiuni, fotografii și imagini în mișcare sunt în continuare postate, din România ori Germania.

Atunci cand instituția prezidențială de la Cotroceni a pupat Piața Independenței și a premiat personaje importante de la Radio Europa Liberă, numele lui Cornel Chiriac a fost trecut cu vederea, deși el a fost cel care a crescut popularitatea postului cum nu știu să o fi făcut alți redactori cu nume sonore. În schimb, fiul fostului coleg de la München, Patrick Bănuș, a realizat după câțiva ani un documentar audio, fără să-l fi cunoscut, premiat în Germania și Italia. Strângând câteva din artefactele

esențiale rămase de pe urma sa, mulțumită nepotului Cornel Chiriac jr, între care magnetofonul, manuscrisul traducerii în limba română după „Jesus Christ Superstar” ș.a., echipa „Remix” le-a propus într-un muzeu românesc al muzicii altădată interzise. O instituție necesară pentru evoluția genului rock, cu particularitățile sale de aici, a cărei anticameră nu poate să se numească altfel decât Cornel Chiriac... DJ-ul tinereții noastre, care, iată, trăiește!

Una dintre cele mai influente personalități din diaspora, în rândurile muzicienilor ori ale simplilor melomani, considerând istoria culturală a românilor una care transcende granițele țării dintr-o epocă ori alta.

Doru IONESCU

100% muzică românească la „Te cunosc de undeva”

Ajunsă la cel de-al 16-lea sezon, emisiunea de succes și de maximă audiență a „Antenelor” este o provocare pentru artiștii noștri, actori și soliști de muzică ușoară, populară și lăutărească, muzică pop sau rap, soliști de operetă și contratenori, care au ocazia să probeze dovada talentului lor. Nu este deloc simplu și nici la îndemâna oricui să cânte, să danseze și mai ales să joace roluri și travesti-uri, imitând, uneori „unu la unu”, mari artiști români și străini, grupuri, trupe în vogă ale anilor '70, '80, '90 și 2000, dar și scene din musicaluri celebre.

În acest sezon, concurenții sunt Pepe (cu două ediții câștigate), Mirela Vaida, solistă a Teatrului de Revistă „Constantin Tănase”, loc unde se filmează pregătirile și antrenamentele (canto cu Ozana Barabancea, actorie cu Cristi Iacob și coregrafie cu Ioana Macarie), Cristina Vasiliu, Radu Ștefan Bănică și „cuplurile” Andrei Ștefănescu - Liviu Vârciu (cu o ediție câștigată), Adriana Trandafir - Romică Țociu (la al doilea sezon consecutiv), Ana Baniciu - Raluka. La prima ediție Ana Baniciu a făcut echipă cu Andrei Ștefănescu, în timp ce Raluka l-a avut drept coechipier pe Liviu Vârciu, deci practic, redutabilele echipe au fost inversate!

Primul sezon al emisiunii prezentate de Cosmin Seleși și Alina Pușcaș a debutat pe 17 martie 2012, aceasta fiind versiunea românească a reality show-ului „Your Face Sounds Familiar”. De atunci, de două ori pe an, primăvara și toamna, au participat 33 de concurenți, câțiva dintre ei la două, trei și chiar patru sezoane (Maria Buză). Monica Anghel și Pepe s-au aflat de ambele părți ale baricadei, adică au fost și jurați, și concurenți de top. CRBL, Jorge, Pepe, Alex Velea, Maria Buză, Cezar Ouatu, Florin Ristei, Liviu Teodorescu, Șerban Copoț, Andrei Ștefănescu și Liviu Vârciu, Alin Pascal, Barbara Isasi, Bella Santiago și Ami au fost, pe rând, câștigătorii celor 15 sezoane de până acum.

Top 10 „transformări” pe YouTube

Și pentru că suntem la statistici, potrivit canalului de YouTube al emisiunii momentele care au avut până acum cele mai multe vizualizări, de ordinul sutelor de mii, au fost în patru sezoane din cele 16 de până acum.

Patru ediții ale penultimului sezon, al cinsprezecelea (cel mai bun, în opinia publicului), ocupă podiumul (și nu numai!) în clasamentul general, cu Liviu Vârciu - Andrei Ștefănescu, transformați în Dhurata Dora și Soolking (piesa „Zemer”), Ami, care s-a transformat în Lara Fabian, interpretând piesa „Je suis malade”, respectiv Liviu Vârciu - Andrei Ștefănescu, transformați în Goran Bregović și Florin Salam, cu piesa „Omule”. Sunt urmași de Bella Santiago care s-a transformat în Etta James și a interpretat

piesa „Purple rain” (sezonul 14, ediția 13), Pepe care a devenit Adrian Copilul Minune pentru a cânta piesa „Of, of, of, mor toți țigani” (sezonul 12, ediția 2), Adriana Trandafir și Romică Țociu în rolurile Mariei Ciobanu și al lui Ion Dolănescu, cântând piesa „Nu e bine niciodată” (sezonul 15, ediția 1), Liviu Vârciu și Andrei Ștefănescu transformați în Raj Kapoor și Nargis, care au cântat „Suntem îndrăgostiți” (sezonul 14, ediția 3), Liviu Vârciu și Andrei Ștefănescu care s-au transformat în Mirabela Dauer și Pepe și au cântat „Fotoliul din odaie” (sezonul 15, ediția 1), Radu Ștefan Bănică care s-a transformat în Dan Ciotoi și a cântat „Banii n-aduc fericirea” (sezonul 16, ediția 2) și din nou Liviu Vârciu și Andrei Ștefănescu care s-au transformat în Sarah Brightman și Andrea Bocelli, interpretând emoționanta piesă „Time to Say Goodbye” (sezonul 15, ediția 4).

„Nostalgii” de primăvară

Câteva ediții din acest sezon, al șaisprezecelea, s-au bucurat de mare succes și în rândul concurenților și al telespectatorilor și au dat de furcă juriului alcătuit din Aurelian Temișan, Ozana Barabancea, Andreea Bălan și Cristi Iacob. Pentru că, pur și simplu, artiștii au fost foarte buni și foarte aproape de... adevăr! Și mai ales pentru că le-a plăcut ceea ce au avut de făcut!

La ediția a cărei temă a fost „Nostalgia” și ca slogan „Cei mai mari artiști români din toate timpurile la Te

cunosc de undeva”, consacrată în exclusivitate muzicii ușoare românești, muzicii lăutărești și șlagărului, în adevăratul sens al cuvântului, concurenții au fost

Ana Baniciu și Raluka în chip de Anca Parghel și Tudor Ionescu

impecabili, iar cifrele înregistrate au făcut din postul TV lider de audiență în intervalul orar respectiv. Explicația este una simplă: cu toții, aproape fără excepție, suntem dornici să ascultăm muzică românească, să fredonăm șlagărele perene ale vremii și vremurilor pe care le-am trăit, să ne amintim de marii interpreți și de vocile lor nemuritoare, vedete autentice de atunci și de acum.

Adriana Trandafir și Romică Țociu au fost câștigătorii Galei “Nostalgia”, cei doi artiști impresionând cu o interpretare de excepție. Transformați în Maria Tănase și Fărâmiță Lambru și acompaniați de taraful “Silvian Voicu”, rolurile li s-au porivit mănușă. “Maria Tănase, adică eu, la un moment dat am spus, lemn rău, lemn bun - tot cenușă. Importantă e flacăra”, a spus actrița care, de ani, joacă rolul marii interprete în spectacolul „Pasărea Măiastră – Maria Tănase”.

„Ce gală, ce temă ați avut, ce emoție! Adriana chiar a adus-o în platou pe Maria Tănase, atât de doamnă, atât de somptuoasă. Ea a fost Maria Tănase unu la unu și știu că i-a fost greu”, a declarat Ozana Barabancea, impresionată de spectacolul oferit de cei doi artiști, în timp de actorul Cristi Iacob le-a spus emoționat: „Frumusețea va mântui lumea și voi ați dăruit lumii un moment foarte frumos, pentru care vă mulțumesc!”.

Radu Ștefan Bănică a devenit Mihai Constantinescu

Cristina Vasiu a devenit Mihaela Runceanu, Emilia Popescu a „portretizat-o” pe Stela Popescu, Radu Ștefan Bănică a fost Mihai Constantinescu, iar Mirela Vaida a devenit Doina Badea și a interpretat „unu la unu” „Ploaia și noi”, emoționanta piesă compusă de Vasile V. Vasilache, pe versurile Flaviei Buref. „Am studiat acest personaj, am căutat toate filmările, am încercat să îmi iau repere. Dar am înțeles un lucru de la Doina Badea: că un artist mare se naște greu și moare târziu sau niciodată. Mie mi-au trebuit patru gale să mă nasc, dar pe cuvântul meu dacă eu mai mor vreodată”, a dezvăluit Mirela Vaida la finalul momentului său, clasat pe locul al doilea.

Pepe a fost Leo Iorga, Raluka și Ana s-au transformat în Anca Parghel și Tudor Ionescu, iar Liviu și Andrei i-au imitat pe Mircea Baniciu și Florian Pittiș cu hit-ul „Vinoștii fără vină”, un imn dedicat libertății și nonconformismului care a cucerit inimile generațiilor, aproape nelipsit de la festivalurile și concertele de muzică rock și folk.

Despre actrița Emilia Popescu se credea că este fiica Marii Doamne a Teatrului Românesc, Stela Popescu... Mai

Cristina Vasiu transformată în Mihaela Runceanu

ales că a făcut câteva cuplete de succes cu Ștefan Bănică Jr. Ea a avut dificila misiune nu doar de a o imita pe regretata actriță, dar și de a interpreta piesa de muzică populară „Am două fete mari”, acompaniată fiind tot de Taraful „Silvian Voicu”. „E nevoie de responsabilitate să o imiți pe Stela Popescu” - remarcă Ozana Barabancea. „Ea era perfecțiunea întruchipată, era echilibrul întruchipat, era plină de umor, plină de subtilitate. Toți românii o iubesc!”.

Mezinul concursului, talentatul Radu Ștefan Bănică, “moștenitor” de drept al ilustrului său bunic și al inconfundabilului său tată, a adus magia copilăriei cu piesa „O lume minună” a regretatului Mihai Constantinescu.

Ediție de ediție, Cristina VasIU, fostă concurentă la „X Factor”, demonstrează că are stofă de artist și că poate face față provocărilor lansate de Rully, simpatica ruletă care i-a încredințat pentru ediția muzicii ușoare românești rolul Mihaelei Runceanu. A interpretat piesa „De-ar fi să vii” (compozitor Alexandru Vilmanyi, versuri Roxana Popescu), laureată la Festivalul Melodii '85 de la Sala Polivalentă.

Un moment cu adevărat special în ediția 4 din sezonul 16 al emisiunii „Te cunosc de undeva” de la Antena 1 a fost atunci când pe scenă și-a făcut apariția Pepe, deghizat în Leo Iorga! Cu plete ușor cârlionțate și geacă de piele, cântărețul a reușit să îi „păcălească” pe toți că pe scena îndrăgitudului show al transformărilor se află adevăratul Leo Iorga, interpretând piesa „După ani și ani”. Ozana Barabancea, Aurelian Temișan, Andreea Bălan și Cristi Iacob, alături de ceilalți concurenți, au dansat și au aplaudat ridicați în picioare, emoționați și cu gândul la regretatul artist. „Unele personaje îți ies, altele nu prea. Dar de data asta nu pot să

viitor prezentatorii să anunțe compozitorul, textierul și interpretul versiunii originale.

De adăugat și faptul că acompaniamentul artiștilor este asigurat de trupa „The Colours”, condusă de Laurențiu

Liviu Varcu și Andrei Ștefănescu transformați în Florian Pittiș și Mircea Baniciu

Niculescu: „Ne bucurăm că avem o astfel de ocazie, mai ales că este pentru prima dată, în toate țările în care este

Dana Badu întruchipată de Mirela Vaida

produs, când acest format emisiune se face cu bandă 100%, live. E o muncă grea, dar foarte frumoasă, lucrăm cu artiști minunați și avem schimburi de experiență și de energie fantastice. <<Te cunosc de undeva!>> nu e doar muzică, este un show care aduce laolaltă muzică, distracție, talent, dăruire și prietenii! Să vezi cum o vedetă este scoasă total din zona sa de confort, încercând să își facă rolul perfect, simți cumva că e de datoria ta să fii acolo, live, alături de ea, să o susții și să dai totul!”. (Foto: a1.ro)

Oana GEORGESCU

îți spun că nu ți-a ieșit personajul. Asta și pentru că l-ai cunoscut personal și ți-a rămas impregnată în suflet atitudinea și felul în care a cântat. Ai fost fantastic!”, a spus „juratul” Aurelian Temișan.

Ana Baniciu și Raluka au făcut show deghizate în Anca Parghel și Tudor Ionescu. Au interpretat piesa „Brasil”, un hit celebru, cu sute de mii de vizualizări. „Anca Parghel este un adevărat etalon. Mi-a fost profesoară sau, mai bine zis, i-am fost învățăcel. Extraordinar de talentată era. Sincer, este foarte greu să faci tema asta. Este greu să o imiți pe Anca Parghel, avea o voce complexă, plină de culori timbrale. Vă felicit pe amândouă”, a mărturisit Ozana Barabancea. E de dorit ca pe

Pepe a fost Leo Iorga

Să nu uităm trandafirii

Versuri: Ovidiu Dumitru

Muzica: Florin Bogardo

Tango

Să nu ui - tăm nici-când Să iu-bim tran - da - fi - rii,
am tră-dat Ju - ră-mân-tul iu - bi - rii

Ei sunt pe-a-cest pă - mânt Un sim - bol al iu -
Și-o cli - pă am ui - tat Să iu - bim tran - da -

- bi - rii. Și to - tuși de-om ui - ta Să iu-bim tran - da -
- fi - rii. Nu es - te-a - de - vă - rat Că sunt flori tre - că -

fi - rii, Ei nu ne vor ier - ta Cli pe le ră - tă
- toa - re, Su - ră - sul lor cu - rat Nici - o - da - tă nu

- ci - rii... Și pen - tru as - ta, Nu, des - ti - nul nu e vi - no -

- vat, De vi - nă sun - tem nu - mai noi, Noi a - mân -

- doi... Cei ca - re moa - re.

Dal Sol m Do m Sol m Re 7 Sol m
la Coda

Alexandru Vilmanyi

Născut pe 16 noiembrie 1943 la Debrecen, în Ungaria, cunoscutul compozitor, pianist și șef de orchestră decisese cu mulți ani în urmă să părăsească Bucureștii în favoarea tihnei pe care i-o oferea noua postură de „fermier”, cu atât mai mult cu cât piața muzicală se îngustase vizibil. Noua reședință aleasă a fost

în comuna Recea Cristur din județul Cluj, avînd-o alături pe soția sa Sanda Vilmanyi, care a cântat alături de el 25 de ani.

Compozitorul a absolvit liceul „Brassai Samuel” din Cluj-Napoca, după care între 1962-1965 a urmat cursurile facultății de muzică din același oraș, pentru ca între 1974-1977 să-și desăvârșească pregătirea muzicală la Conservatorul „Ciprian Porumbescu” din București. Încă

de la 19 ani a cântat în diverse formații de jazz și de muzică ușoară, iar între 1965-1968 a fost dirijor la Palatul Culturii din Cluj-Napoca. Odată cu venirea în Capitală, în 1974, se angajează la Ansamblul artistic „Rapsodia Română”. Anul consacrării poate fi considerat 1983, din acest moment fiind angrenat alături de formația sa la toate festivalurile naționale de muzică ușoară, pentru ca în 1988 să devină membru al U. C. M. R. La festivalul „Melodii '83” (desfășurat după cum se știe la începutul anului următor) este distins cu premiul al II-lea pentru melodia „Pentru tine”. La acea ediție a susținut un recital cu formația sa, în componența: Alexandru Vilmanyi - clape, Capriel Dedeian - chitară, Gheorghe Popescu - chitară bas, Constantin Herescu - tobe, Doru

Căplescu, Paul Marian - trompete, Cristian Ghetz - trombon și Garbis Dedeian - saxofon, acestuia din urmă formația interpretîndu-i atunci piesa instrumentală „Centaurul”. Peste doi ani, la „Melodii '85”, avea să obțină Premiul juriului pentru creația care-i va fi ca o carte de vizită din acel moment, „De-ar fi să vii...” (versuri Roxana Popescu, interpretă inegalabilă Mihaela Runceanu). Este laureat și la festivalul „Melodii '86”, la

toate aceste manifestări fiind și pe scenă cu formația sa, acompaniind vedete și cântece din concurs. Romantic prin excelență, melodist apreciat, n-a compus foarte mult, dar mai toate creațiile sale se mențin și azi în arhiva muzicii ușoare românești: „Când vei veni”, „Azi”, „În urma ta” (Silvia și Mircea Dumitrescu - Mamaia '84), „Oamenii mării” (Elena Cârstea), „Zbor spre lumină” (Florina Cupșa), „Cât aș fi vrut să te chem” (Mihaela Runceanu - mențiune Mamaia '88), „Cineva te iubește”, „Vreau să cred”, „Vom dansa din nou”. Cum spuneam, a acompaniat cu formația sa toate vedetele muzicii ușoare românești, cu unele din acestea avînd legături strânse: i-a orchestrat lui Dan Spătaru melodia sârbească devenită marele șlagăr „Drumurile noastre”, a fost alături de Elena Cârstea la primele sale concerte și l-a acompaniat pe Gil Dobrică pe singurul album (vinil) al acestuia. Este prezent de

asemenea în coloana sonoră a celebrului film „Nea Mărin miliardar”, care a bătut toate recordurile de audiență. A fost prezent pe scenă cu formația sa la multe din festivalurile de la Mamaia. La ediția 1985 componența formației „Wilmany” (grafia mai occidentală pe care o alesese atunci) era, înafara liderului (claviaturi): Paul Atanasiu - trompetă, Cristian Ghetz - trombon, Nicolae Simion - saxofon, Titi Herescu - baterie, Picolini - chitară

bas, Nicolae Iovin – chitară, solist vocal, Adina Ilie – solistă vocală. Un an mai târziu rămâne doar Ghetz, componența fiind în rest total nouă, compozitorul

– saxofon, Ion Duma – saxofon, Vali Dogaru – trombon, Petrișor Stănculescu, Paul Atanasiu – trompete.

Deși retras la țară, departe de lumea dezlănțuită și de luminile reflectoarelor, compozitorul n-a fost uitat de interpretele noastre valoroase, care i-au solicitat și i-au înregistrat cele din urmă (deși nu bănuiau la acea oră...) creații. Este vorba de Ioana Sandu („Aproape de noi doi” – versuri Mala Bărbulescu, orchestrație Francisc Reiter) și de Camelia Florescu (Taină fără leac”, pe versuri proprii). Ele vor păstra cu sfințenie aceste două piese în repertoriul lor, în amintirea bunului, blândului „Șoni” Vilmanyi, care a plecat dintre noi pe 21 martie 2021.

Marius GHERMAN

Adrian Bărar

Adrian Bărar a fost liderul Cargo – formația rock timișoreană care timp de aproape patru decenii a funcționat neîntrerupt. Cu o moștenire semnificativă din rockul bănățean (fondatorii Adi Bărar și Tavi Iepan cântaseră înainte vreme cu Progresiv TM, Metamorf ori Autostop), grupul trecea de momentul decembrie 1989 din underground direct pe cele mai mari scene ale țării. Primele înregistrări au fost de altfel efectuate la Paris și au constituit baza întâiului album discografic. A urmat o sarabandă de hituri, concerte și înregistrări de pe poziția de lider al mișcării rock timișorene, deopotrivă un nume respectat și premiat cu cele mai importante distincții muzicale.

Într-o industrie a spectacolului în care nu e deloc ușor de supraviețuit, Adi Bărar a rezistat unor provocări greu de asumat: plecarea unor piese de rezistență precum solistul Leo Iorga, chitaristul compozitor Tavi Iepan ori claviaturistul Dinel Tollea, mai târziu a basistului violonist Ramon Radosav, culminând cu accidentarea, apoi emigrarea charismaticului solist Ovidiu Ioncu Kempes, un simbol al formației. Sosirea chitaristului solist Adrian Igrășan a echilibrat una dintre formațiile etalon ale

rockului românesc de după 1989, conferindu-i nu doar continuitate, ci și o nouă strălucire. În jurul său, membrii Cargo și cohorțele de fani au de făcut față celei mai mari provocări...

Mimo Obradov (TVR Timișoara):
„Cel despre care s-a spus că a ținut sus steagul rockului românesc de peste patru decenii, cel care i-a îndemnat pe rockeri să danseze Batacanda, pe tinerii îndrăgostiți să ignore ploaia, pe bikeri să zboare călare pe motoare, cel care a fost și la bine și la greu aproape de voi / noi, Adrian Bărar și-a schimbat adresa cosmică.”

Cele două emisiuni „Remix” realizate în 2005 / 2006, sub egida Integrala „Cargo – destine bănățene. Ieri la Timișoara... / ...azi în toată țara”, rămân astăzi, la plecarea lui Adi Bărar, un document important într-un panteon al rockului românesc. Dumnezeu să îl odihnească în pace!

Doru IONESCU

„recrutând” alți instrumentiști de valoare: Doru Căplescu – trompetă, Laurențiu Băcanu – baterie, Călin Leu – chitară bas, Mihai Capverde – chitară, Dorin Ciobăcă – claviaturi. Alexandru Vilmanyi a căutat să aibă alături cei mai buni instrumentiști, așa încât la festivalul de la Mamaia din 1988 componența formației sale este din nou alta: George Natsis – clape, Tudi Zaharescu – tobe, Capriel Dedeian – chitară, Mihai Ilie – chitară bas, Garbis Dedeian

Protocoloalele succesului (1)

Mulți sunt cei care se întreabă azi de ce nu se mai lansează, ca pe vremuri, șlagăre de muzică ușoară românească. Totul pornește de la principiul „cerere și ofertă”: înainte vreme Radio-ul și Televiziunea făceau înregistrări, comandau compozitorilor melodii pentru diversele programe, existau spectacole, festivaluri (Mamaia, ce amintire!), concursuri, totul sub semnul unei

Camelia Dăscălescu

emulații și chiar al unei concurențe amicale între compozitori. La ora actuală, pe de o parte numărul marilor creatori de refrene memorabile, fatalmente, s-a subțiat, iar pe de alta aceștia se întreabă, pe drept cuvânt: pentru cine, pentru ce să mai compună, unde să fie difuzate piesele respective? Dar a existat cândva o competiție în cadrul căreia s-au lansat zeci și zeci de refrene aflate și azi pe toate buzele, competiție prezentă încă în memoria publicului, dovadă că un cunoscut jurnalist de la „Gazeta sporturilor”, Alin Buzărin, care avea vreo 12-13 ani pe vremea manifestării, și-a titrat un articol, referindu-se la numele unui fotbalist străin, „Schlager-e în devenire”. Termenul „șlagăr”, ca piesă muzicală de succes, provine evident din limba germană, în limba engleză el fiind asociat cu „hit”, iar francezii numindu-l „tube”.

„Șlagăre în devenire” a fost un proiect monumental, ce a însemnat enorm pentru muzica ușoară românească, mai ales că în acea perioadă (prima ediție a fost în decembrie 1980, iar ultima peste exact 7 ani) festivalul de la Mamaia era întrerupt din 1976, fiind reluat abia în 1983. Practic, toate melodiile lansate la acest concurs inițiat de Titus Munteanu și pe care am avut onoarea să-l prezint se regăseau apoi în „recolta” festivalului „Melodii” de la Sala

Polivalentă (titulatura exactă: Palatul Sporturilor și Culturii), care „reexamina” producțiile muzicale ale anului precedent. Așa cum Carlo Conti, Claudio Baglioni sau Amadeus au fost în egală măsură producători, „selecționeri” și prezentatori ai festivalului de la Sanremo, Titus Munteanu era mintea limpede și omul cu gust muzical desăvârșit care alegea piesele finaliste. Doar la prezentare... n-avea loc de mine! Mă voi ocupa de cele 21 de ediții în serialul de față, fiindcă s-a scris atunci o pagină luminoasă a cântecului românesc, cu refrene care trec ușor proba timpului. Păcat că atunci casa Electrecod nu s-a gândit să le reunească pe câteva discuri, așa cum făcea cu piesele de la Mamaia și „Melodii”...

La prima ediție, din 27 decembrie 1980, au fost reținute zece creații, aceasta fiind de altfel cifra oficială, de fiecare dată. Palmaresul, în ordine: „Pentru tot ce-a fost” (Horia Moculescu-Eugen Rotaru) - Corina Chiriac (Premiul juriului); „Taina nopții” (Ion Cristinoiu-Mihai Dumbravă) - Mirabela Dauer (Premiul de popularitate); „Nu te lăsa” (Marius Țeicu-Sașa Georgescu) - Trison (Premiul tinereții), Trison fiind un grup vocal feminin cu câteva succese în epocă. Pentru a vă da seama cât de aprigă a fost concurența încă de la prima ediție, au rămas înafara palmaresului cântece care au devenit la rândul lor mari șlagăre: „Lasă-mi, toamnă” - muzică și interpretare Margareta Pâslaru, „Mă rog” (Marcel Dragomir) - Angela Similea, „Lasă lumea să vorbească” (neuitatul „Vava”, V. V. Vasilache, alias Vasile Vasilache junior, seniorul fiind la rândul-i compozitor de marcă, dar și actor talentat, alături

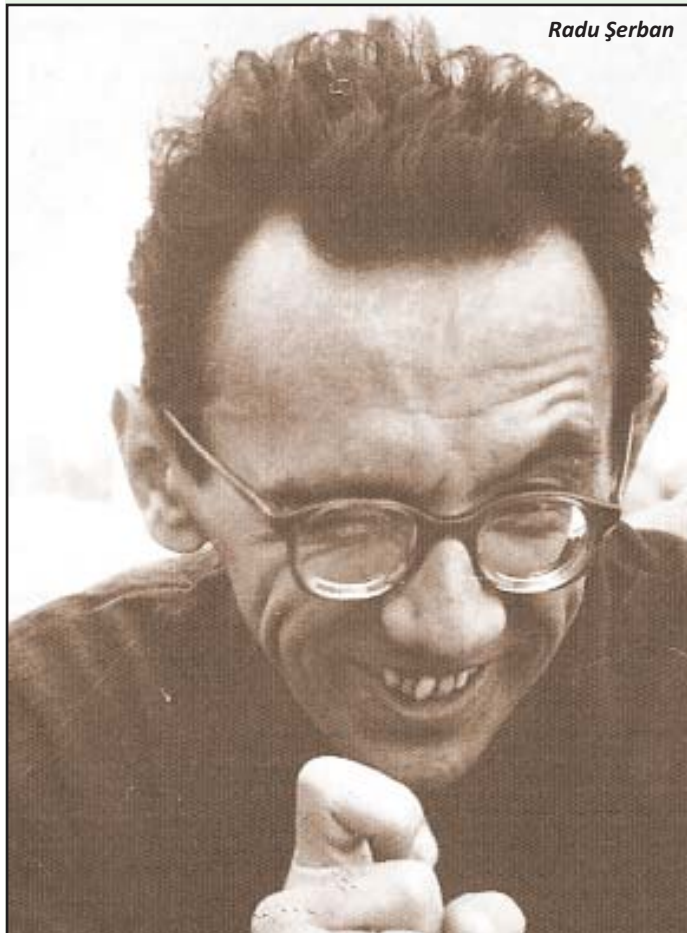
Sabin Păutza

de N. Stroe) - Cornel Constantiniu sau „Am ales nemărginirea” de Cornel Fugaru, cântată atunci de Corina Chiriac, ulterior compozitorul consacrand piesa în interpretare proprie. După cum se poate constata, nu existau nici un fel de favoritisme (cum s-a întâmplat nu o

dată la Mamaia...). Încă de la ediția inaugurală a intrat în finală tânărul compozitor Mircea Romcescu, al cărui nume va reveni adeseori pe genericul concursului, inclusiv cu performanțe deosebite. Recitalul de după concurs a fost susținut de fostul coleg de armată al lui Titus Munteanu, deveni un artist apreciat, Tudor Gheorghe.

La ediția a II-a (1 februarie 1981) a continuat încurajarea compozitorilor din noua generație, rezervându-se „greilor” mai în vârstă fotoliile din loja Sălii Radio. Eu, ca prezentator, stăteam ca la „Steaua fără nume” la o masă pe

Radu Șerban

care erau așezate trofee, în colțul scenei, cu un monitor în față, legătura cu juriile din studiourile teritoriale Radio făcându-se nu video, ci audio, ceea ce era oricum o performanță și o premieră pe atunci. Între tinerii autori din finală s-au numărat Elena Cârstea, Dumitru Lupu, Mihai Constantinescu, Liviu Tudan, nemaivorbind că nici Marcel Dragomir sau Ionel Tudor nu absolviseră de multă vreme Conservatorul, așa cum puțini cunoscuți erau Gabriel Mărgărint, dirijor la Casa de cultură a studenților din Cluj-Napoca, sau Dan Pavelescu din Brașov (peste ani acesta avea să câștige Trofeul la Mamaia cu o piesă cântată de... Horia Moculescu). Și la categoria interpreți de asemenea multă prosepțime (Elena Cârstea, Doina Limbășanu cu două piese – brașoveanca era în vogă, apoi a plecat din țară, Grupul vocal 5T, Mariana Ritz, Trio Expres), singurele nume consacrate fiind cele ale Margaretei Pâslaru (cu o compoziție, dar și cu versuri la piesa lui Mărgărint), Corinei Chiriac sau formației Roșu și Negru. La această ediție Mircea Romcescu, cu piesa „Nu știi cine ți-a spus”, versuri Diana Turconi, interpretă Corina Chiriac, a reușit o performanță neegalată ulterior, cucerind toate cele trei Trofee! Asta deși a avut rivale puternice, cum ar fi „Haideti la joacă!” de Mihai Constantinescu (cântată atunci însă de

5T, nu de autor) sau „Eu și timpul” de Margareta Pâslaru. În recital: Cornel Constantiniu, alături de formația Savoy condusă de Marian Nistor.

Interesul publicului, atras de orice formă de competiție, a fost major încă de la început, dar meritul lui Titus Munteanu a fost că a reușit să-i convingă și pe „monștrii sacri” să concureze (ceea ce azi nu mai fac la Eurovision sau Mamaia, până să dispară festivalul), să accepte înfruntarea cu cei mai tineri, riscând înfrângerea în fața acestora. Ceea ce la ediția a III-a (14 martie 1981) s-a și întâmplat, neintrând în palmaresul final Camelia Dăscălescu, Radu Șerban, Jolt Kerestely (dar „Într-un oraș, într-un tramvai”, cu Dorin Anastasiu, s-a impus ulterior), Horia Moculescu (cu Angela Similea), destul de cunoscut fiind și Dan Beizadea. Două debuturi interesante: cunoscutul om de televiziune Alexandru Stark cu o piesă pe text propriu, cântată de Crina Mardare și Ligia Oancea, și tânăra Marcela Frățilă (muzică, text, interpretare). Au debutat în concurs solistele Angela Ciochină și Mihaela Oancea, în timp ce premiile au fost câștigate de cântece care s-au bazat, indiscutabil, și pe valoarea interpreților: „Brad bătrân” de Sabin Păutza, pe versurile lui Nicolae Iorga (Premiul juriului) – Cornel Constantiniu, „Voi râde iar” de Marius Țeicu (Popularitate) – Angela Similea, „Darul copiilor” de Marcel Dragomir (Tinerețe) – Mirabela Dauer. Aceasta din urmă și-a tras sufletul în pauză, după care a susținut un recital alături de formația Post-Scriptum. Într-o cronică pe marginea acestei ediții, semnatul anonim („telespectator”) nota în revista „Săptămâna”: „Pe lângă

Corina Chiriac

atmosfera de suspans specifică oricărui concurs, concertul a mai avut un punct de atracție încărcat de... umor – și anume modul de notare al juriului, total imprevizibil și eterogen. Juriul, ce manifesta o componență selectă, prin numele de prestigiu ale personalităților sale, se pare că s-a vrut a fi cu totul și cu totul original. De la un cântec la altul

Dorin Atanasiu

am asistat cu surprindere la început, ca apoi să ne înveselim urmărind cum aparatul electronic indica la aceeași melodie note de la zece la... șase! Publicul sălii a sancționat și el surprinzătoarele notări prin modul hilar, pe drept, prin care se manifesta. Am mai urmărit noi evoluția unor jurii pline de fantezie, dar punctajele se învăteau cam în jurul acelorași note, sutimile hotărând victoriile. Fantezia juriului în cauză a întrecut orice așteptare! Am rămas nemulțumiți de faptul că a plutit un mister asupra semnatarilor notelor în cauză, bietul aparat electronic nu indica și cărui membru al juriului aparține nota 10 sau nota 6 și din această cauză acuza noastră se îndreaptă poate pe nedrept asupra întregii componențe a juriului! Acest bizar mod de notare credem că se datorează în primul rând necunoașterii noțiunii de șlagăr. Am fi propus ca după încheierea concursului, care a indicat „Brad bătrân” ca principal șlagăr (melodie de altfel deosebit de frumoasă) fiecare membru al juriului să fie obligat să ne fredoneze cântecul respectiv, spre a constata cum s-a reținut drept șlagăr această compoziție. Se confundă „șlagărul”, accesibil oricui, cu

melodia plăcută, interesantă. Și mai e ceva: indiferent de calitățile ce indică un șlagăr, apare admirația îndreptățită pentru semnatarul versurilor, în cazul de față un nume respectat al culturii noastre. Am dori ca pe viitor la acest concurs să știm și cui aparțin notele, pentru că atunci responsabilitatea celor ce le acordă credem că ar crește puțin. Și ar mai fi ceva de adăugat: poate că numai după acordarea notelor ar trebui indicat numele compozitorului și al textierului, în așa fel încât cei aleși să judece să se pronunțe numai asupra cântecului al cărui titlu e anunțat și să nu fie influențați de reputația compozitorului sau de cea a „textierului”.

Credem în succesul acestui concurs, în prestigiul lui și mai ales în eficiența sa în promovarea unor „șlagăre”, în sporirea calității muzicii noastre ușoare. Am urmărit cum de la o ediție la alta concursul s-a îmbunătățit, aparatul electronic devenind erou vizibil al emisiunii și sperăm în continuare într-o mai bună perfecționare a sa (a cui, a aparatului sau a concursului? – O. U.). De asemenea nu putem avea decât cuvinte de laudă pentru interpreți, dintre care s-au detașat Angela Similea, Mirabela Dauer și Cornel Constantiniu, a căror personalitate a contribuit și ea cât de cât la acordarea distincțiilor, în așa fel încât melodiile încredințate lor au obținut și râvnitele premii”. Am ținut să inseriez aproape în întregime acest articol în mare parte critic, pentru a vă convinge câte pasiuni stârnea competiția după numai trei ediții, ceea ce nu era deloc rău. În ce privește opiniile exprimate este evident că „telespectator” nu este nici specialist în domeniu, nici n-a urmărit cu atenția cuvenită, deoarece chiar în rândurile anterioare am consemnat nepremierea unor nume repute ale genului. Cât despre „aparatul electronic”, acesta nici nu exista, probabil s-a referit la monitorul pe care erau afișate punctajele, fiindcă eu eram... aparatul! Norocul meu că eram bun la matematică, pentru că trebuia să adun rapid punctajele, fără teama de a greși. Iar la ediția a IV-a chiar că a fost nevoie de concentrare maximă, fiindcă au fost, așa cum se va vedea, 4 premii *ex aequo* (la egalitate), datorită punctajului total..

Octavian URSULESCU

Mircea Romcescu

Turneu de succes

În timp ce alți artiști doar se plâng și nu fac nimic, iată că Paul Surugiu-Fuego n-a renunțat la turneul său tradițional de primăvară, chiar dacă a fost nevoit să-l mai ajusteze ca durată, doar șase zile în luna martie, în localități din Moldova. Astfel au fost susținute spectacole în Focșani (3 concerte în aceeași zi!), Iași (2 concerte), Buzău, Bacău și Târgu-Ocna. Concertul intitulat simbolic „Trăiesc” a respectat întrutotul măsurile impuse de autorități în pandemie, cu public doar la 30% din capacitatea sălilor

respective. Protagonistul a fost acompaniat de formația intitulată „Alternativ”, din care au făcut parte chitaristul, compozitorul (cu câteva creații proprii în spectacol) și liderul formației Supermarket, Vlad Crețu, pianistul și dirijorul Vicențiu Perniu, de la Teatrul „Al. Davila” din Pitești, precum și Marius și Mirela Pohodnicaru de la Iași. Repertoriul a fost extrem de divers și firește atrăgător pentru toate gusturile, incluzând multe piese noi sau mai puțin cunoscute, pe care Paul Surugiu-Fuego le promovează constant în ultima vreme în populara sa emisiune de la TVR2, „Drag de România mea”, multe din ele pe versurile poetului Narcis Avădănei. Între acestea: „Să readucem dragostea” de Luminița Dobrescu (cunoscuta cântăreață i-a trimis din Italia acest cântec foarte frumos, pe care Fuego l-a promovat și l-a transformat rapid în șlagăr), „Te regălesc, primăvară!” de Marian Mărgărit, „Inimă pribeagă” de Marius Borcoi (premieră), „Mamă, te iubesc!”,

„Casa de la țară” (ambele de Vlad Crețu), „Iubește-mă!” de Alin Neagoe (de la Supermarket). Artist al poporului în Republica Moldova, Paul Surugiu-Fuego nu putea ocoli creațiile unor compozitori importanți de dincolo de Prut, ce figurează la loc de cinste în repertoriul lui, cum ar fi „Lumina mea” de Eugen Doga și „Noroc” de Gheorghe Mustea, așa cum în recitalul său poetic (să nu uităm că este actor) a inclus versuri ale bunilor săi prieteni basarabeni dispăruți Grigore Vieru și Nicolae Dabija. Modest, protagonistul a oferit doar două compoziții proprii, dar ambele absolut remarcabile, vibranta „Patria mea” (versuri Narcis Avădănei) și „Ce bine-a fost!” (pe versurile regretatului acad. Nicolae Dabija). Aplaudat în urmă cu câțiva ani la festivalul național al romanței „Crizantema de aur” de la Târgoviște (iar directoarea artistică Alina Mavrodin Vasiliu anunță de pe acum prezența sa în galele ediției din acest an, în octombrie), Fuego a cântat cu patos și sensibilitate romanța „De-ai putea tu să vorbești, inimă!”, dar n-a ocolit nici șlagărul internațional („Strânge-mă-n brațe”), propria prelucrare etno-funk „Șapte câni” sau omagierea cântăreței de muzică populară Maria Butaciu, prin „Balada puiului de cerb”. De fapt, respectul față de marii compozitori, textieri și interpreți este la loc de cinste în toate producțiile semnate Paul Surugiu-Fuego, așa cum a dovedit-o în spectacolul său „Gramofon” sau în cele dedicate lui Florin Bogardo, Dan Spătaru sau Grigore Vieru. De această dată artistul i-a adus un omagiu Roxanei Popescu, cântând împreună cu Mirela Pohodnicaru

melodia pe versurile regretatei textiere „Am nevoie de tine” de Laurențiu Profeta. Așa cum șlagărul „Să cântăm chitara mea!” de Temistocle Popa, lansat de Dan Spătaru în filmul muzical „Cântecele mării”, a fost inclus în colajul latino

rememorând succesele, firește reorchestrate, din perioada afirmării tânărului solist temperamental Paul Surugiu, elev al lui George Grigoriu, venit de la Turda și care adoptase pseudonimul Fuego. Se înțelege că publicul aștepta la final refrenele celebre ce nu pot lipsi din nici un concert al artistului, așa încât acestea s-au înălțat apoteotic într-un colaj ce a alăturat titluri aflate pe toate buzele, cum ar fi „Iubirea înfloreste primăvara”, „Sărut femeie, mâna ta!”, „Cântați cu mine”, „Ce seară

minunată!”. Și chiar că au fost seri minunate în acest mini-turneu, la finalul căruia Paul Surugiu-Fuego a declarat: „A fost o încercare! Chiar nu puteam să stau efectiv fără să încerc, respectând însă toate măsurile din pandemie. Au fost concerte cu jumătate de sală sau cu 30% din capacitatea sălii. Publicul este dornic de frumos, avid de a asculta muzică, de a se bucura, de a uita câteva clipe de tot ce ne încarcă negativ, de stresul și frica față de virusul acesta nenorocit. Sigur că e complicat să stai aproape

doouă ore cu mască, dar am regăsit oamenii optimiști, liniștiți și înțelegători, dornici de a reveni cât mai repede la ce trăiau înainte. Am sesizat că publicul mi-a simțit lipsa, așa cum și eu am simțit lipsa lui. Mi-aș fi dorit să pot face mult mai mult, dar din păcate doar atât s-a putut, a fost și așa destul de complicat. Dar am încercat, am zis că trebuie să am curaj și să fiu alături de oameni! Cred că e nevoie de unitate și de o forță care să ne aducă mai aproape pe toți”.

Octavian URSULESCU

Premii pentru Teatrul Muzical AMBASADORII

Fondat în urmă cu patru ani de Smaranda Oțeanu Bunea, sub umbrela Ministerului Culturii, Teatrul Muzical AMBASADORII este cel de-al treilea ansamblu artistic dedicat copiilor și tinerilor creat de reputatul critic muzical, după Opera Comică pentru Copii și Teatrul „Stela Popescu”.

Premierele, turneele și succesele de casă nu au întârziat să apară, toate spectacolele având loc la Palatul Național al Copiilor. Misiunea acestei instituții de spectacole a fost de la bun început promovarea valorilor muzicale și coregrafice românești și universale în țară și în lume, cu un repertoriu divers, cu spectacole de operă, balet, musical și folclor. A fost îndeplinită promisiunea, respectată, iar inimoasa echipă a Smarandei Oțeanu Bunea înregistrează premieră după premieră și succes după succes, chiar și în timp de pandemie.

Așa cum s-a întâmplat în luna aprilie, când trupa Teatrului Muzical AMBASADORII a fost premiată de Asociația Europeană a Festivalurilor de Folclor, urmare a evoluției la International Vocal Competition “Golden Voice” competiție desfășurată online sub egida Euro Folk Academy, EAFF și WAFF, parteneri UNESCO. Frumoasa și talentata trupă s-a clasat pe locul I, obținând trei Medalii de Aur la Categoria „Golden Voice”, o Medalie de Aur la Categoria „Golden Dance”, titlul de campioană și propunerea de a participa ca invitată de onoare la un important concurs internațional. Colajul „Ritmuri Străbune” (coregrafia Alis Gheorghe) s-a bucurat de o largă audiență, iar baletul și Grupul Vocal „Ludovic Spiess” s-au distins prin virtuozitate, eleganță și profesionalism!

De altfel, în contextul pandemiei globale, instituția s-a adaptat situației, iar activitatea artistică s-a mutat pe scena virtuală, dar și în aer liber. În vara anului trecut, în cadrul parteneriatului cu Muzeul Național al Satului “Dimitrie

Gusti”, au participat la SAMER 2020 (Stagiunea Artistică Muzicală Estivală a României), un proiect inițiat de Ministerul Culturii. Artiștii au prezentat musicalul „Înșir’te Mărgărite” de Roman Vlad, o adaptare de Ivona Cristescu după celebrul basm al lui Victor Eftimiu. Regia a fost semnată de Dan Tudor, iar scenografia de Viorica Petrovici. A urmat premiera baletului „Frumoasa și Bestia”, adaptare după Gabrielle -Suzanne Barbot de Villeneuve, în regia și coregrafia lui Valentin Stoica; coloana sonoră cuprinde fragmente din creațiile compozitorilor Hector Berlioz, Paul Dukas și César Franck. Atelierele interactive de Actorie, Muzică și Dans au fost foarte bine primite de public în cadrul programului SAMER 20.

Teatrul Muzical AMBASADORII a reprezentat România la importante festivaluri naționale și internaționale. La începutul anului a participat la World Cup of Folklore 2020, eveniment organizat online de EAFF (European Association of Folklore Festivals), partener UNESCO, la care au evoluat peste 100 de grupuri din întreaga lume. La finalul acestei competiții, românii au cucerit Special Award, singurul premiu acordat de Euro-Folk Academy, coordonatorul festivalurilor internaționale organizate sub auspiciile European Association of Folklore Festivals, Laureate I-Gold, Diploma și invitația oficială la Balkan Championship of Folklore “Euro Folk” 2021. La Festivalul Internațional Copenhagen Stars 2021, aflat la prima ediție online, eveniment la care au participat peste 600 de artiști din 15 țări ale lumii, baritonul Silviu Alexandru Mihăilă a fost declarat câștigătorul Marelui

Premiu la secțiunea Classical Voice/Opera (Professionals), soprana Andreea Bucur Blidariu a obținut Premiul I la aceeași secțiune, iar Ansamblul de Balet a adăugat în palmares Premiul III la categoria Dance/Choreography (Professionals)!

Redutabila trupă condusă și manageriată de Smaranda Oțeanu Bunea are în palmares peste 25 de Premii Speciale și Premii de Excelență, a cucerit numeroase medalii

de aur, Placheta Discovery la World Cup of Folklore (Veliko Târnovo, 2019), Premiul de Excelență în Artă la Festivalul „Romanima” (Nürnberg, 2019), precum și Trofeul International Children’s Festival de la New Delhi, unul dintre cele mai importante festivaluri de profil din lume.

De remarcant și succesul premierelor prezentate online în Stagiunea curentă: „Povestea Florii Soarelui”, un spectacol de muzică folclorică românească autentică, musicalul „Păcală și Tândală” de Roman Vlad (regia Atila Vizauer), spectacolul muzical „Magia Crăciunului” și flashmob-ul opera „De la Rossini la Unionul lui Caragiale”.

Stagiunea online 2021 a fost deschisă de premiera baletului „La Piață”, adaptare după Mihail Jora, în regia și coregrafia lui Valentin Stoica și scenografia Vioricăi Petrovici, o poveste frumoasă, pusă în scenă cu mult umor, un spectacol cu și despre lumea pestriță a unui bălci din Bucureștiul perioadei interbelice. Seria de spectacole prezentate online continuă cu „Povestea Florii Soarelui”, un musical plin de culoare, dedicat iubitorilor basmului și folclorului românesc autentic. Conceptul spectacolului este semnat de Daniel Jinga, Manager General Interimar al Operei Naționale București, dirijor al Orchestrei Metropolitane București și Maestru de Cor al ONB, alături de Adrian Naidin, violoncelist, compozitor și interpret

vocal. Scenografia aparține Vioricăi Petrovici, iar coregrafia a fost gândită de Alis Gheorghe. „Povestea Florii Soarelui este o veritabilă operă de artă, un spectacol plin de vervă, de culoare, care, dacă va merge în lume, va face mare audiență.” - Smaranda Oțeanu-Bunea, Director Fondator.

„Dacă Legenda Florii Soarelui poate fi considerată un omagiu adus Vieții și Dragostei, atunci povestea ei, are toate atú-urile să cucerească inimile copiilor, adolescenților și tinerilor. Asta a reușit regizorul Dan Tudor, iar ansamblul de balet și soliștii au excelat învăluind totul în emoție. Este Povestea Florii Soarelui în care lacrimile se transformă în Raze de Soare, pe note muzicale”.

La jumătatea lunii mai, odată cu relaxarea restricțiilor COVID-19, Teatrul Muzical AMBASADORII și-a reluat spectacolele la Sala Mică a Palatului Național al Copiilor. Prima reprezentație a fost cu „Păcală și Tândală”, un musical de Roman Vlad, care aduce în fața publicului lumea satului românesc. A urmat musicalul „Povestea Florii-Soarelui”, dedicat iubitorilor basmului și folclorului românesc autentic. Spectacolul este semnat de

Daniel Jinga, Manager General Interimar al Operei Naționale București, dirijor al Orchestrei Metropolitane București și Maestru de Cor al ONB și de Adrian Naidin, violoncelist, compozitor și interpret vocal. Scenografia aparține Vioricăi Petrovici, iar coregrafia a fost gândită de Alis Gheorghe.

O nouă producție muzicală a Teatrului Muzical AMBASADORII a avut premiera în luna iunie. Este vorba despre „Figaro Style” (regia Dan Tudor), o adaptare după

opera „Bărbierul din Sevilla” de Gioachino Rossini care „îmbină o capodoperă muzicală cu una teatrală, într-o viziune modernă, conturând un spectacol foarte actual”. Dirijorul Ciprian Teodorașcu semnează aranjamentul muzical, iar la pian interpretează Andrei Ștefan Racu.

Oana GEORGESCU

The Kryptonite Sparks - „Doi / A doua undă de bruiaj”

Grupul The Kryptonite Sparks a fost fondat la Botoșani în urmă cu mai bine de un deceniu de frații Călin-Răzvan (voce, chitară, synth, percuție) și Rareș Diaconu (bass, voce, synth, programare), cărora li se alătură în prestațiile live bateristul Răzvan Anton.

O precizare care are nevoie de o primă explicație - nu numai în timpul pandemiei, activitatea trupei are două componente separate în postările videoclipurilor, respectiv concerte, aceleași piese având variante destul de diferite în cele două ipostaze.

Cu un serios background în rockul internațional din anii '70 încoace, cei doi frați compozitori combină cu dezinvoltură muzică alternativă, blues, funk, progressive. Firește, într-o matrice și cu o formă finală actuală, electro-pop-rock. Marele câștig de personalitate rezidă în videoclipuri, care ilustrează de minune un mesaj al versurilor care altfel s-ar pierde în orchestrațiile inovative, ținând urechea ciulită chiar și după prima audiție. Prin urmare, o exprimare fusion și dincolo de muzica intrinsecă. Acest EP (datat 2016), ca și precedentul, există în format fizic pus pe piață de Universal Music, dar epoca este aceea

postărilor pe diverse platforme digitale, direct din orașul de rezidență, Popești-Leordeni. Câte un video-single în medie la câteva luni, care vor ajunge în acest an la volumul unui prim album. (Doru IONESCU)

Brîndușa Covalciuc Ciobanu: „Hai la joc cu moldoveni”

Așa cum se menționează și pe copertă, este un album editat la aniversarea a 40 de ani de carieră a cunoscutei interprete născute pe meleaguri botoșenene, dar devenite în deceniile din urmă extrem de apreciate în țară și peste hotare, în special în SUA. De altfel realizările sale sunt comentate pe larg în booklet de interpreta

Valeria Arnăutu, președinte al Fundației Române de Folclor, și de un alt solist, în egală măsură realizator de emisiuni Radio și TV, Cătălin Maximiuc. Fiind vorba de un album cu caracter special, protagonista ne propune o colecție alcătuită din 20 dintre cele mai cunoscute piese din repertoriul ei, gravate pe un reușit album de casa de discuri Eurostar. Evident, orchestrele de acompaniament sunt numeroase, fiind alături de solistă și pe cele șapte albume anterioare: "Lăutarii" din Chișinău (dirijor Nicolae Botgros), cea a Ansamblului artistic "Ciprian Porumbescu" din Suceava (aranjamente: Nicolae Oloieru), formațiile conduse de Răzvan Mitoceanu și Dorel Crășmăreanu, ultimii doi fiind și semnatori ai unor piese. Discul ne propune 20 de cântece pline de viață, antren, umor, bucurie, în spiritul cunoscut al muzicii populare moldovenești.

Valeria Arnăutu, președinte al Fundației Române de Folclor, și de un alt solist, în egală măsură realizator de emisiuni Radio și TV, Cătălin Maximiuc. Fiind vorba de un album cu caracter special, protagonista ne propune o colecție alcătuită din 20 dintre cele mai cunoscute piese din repertoriul ei, gravate pe un reușit album de casa de discuri Eurostar. Evident, orchestrele de acompaniament sunt numeroase, fiind alături de solistă și pe cele șapte albume anterioare: "Lăutarii" din Chișinău (dirijor Nicolae Botgros), cea a Ansamblului artistic "Ciprian Porumbescu" din Suceava (aranjamente: Nicolae Oloieru), formațiile conduse de Răzvan Mitoceanu și Dorel Crășmăreanu, ultimii doi fiind și semnatori ai unor piese. Discul ne propune 20 de cântece pline de viață, antren, umor, bucurie, în spiritul cunoscut al muzicii populare moldovenești.

Larisa Nunvailer: „Dragu-mi-i ca să-ți cânt, lume”

Mărturisim că primul gând, când am luat în mână acest frumos digipack editat de casa de discuri Eurostar, ne-a zburat către celebrii frați Nunweiller, "câinii roșii" ai echipei de fotbal Dinamo București! Școlită la grupul "Balada" din Fălticeni, solista cântă de mică, repertoriul ei incluzând

pricesne, doine, colinde, cântece tradiționale de joc, înzestrările solistei reținând atenția Marioarei Murărescu, care a invitat-o în celebra ei emisiune de la TVR, "Tezaur folcloric". Acest prim album al interpretei conține 12 titluri ale căror linii melodice aparțin lui Viorel Leacă și Vitalie

Dorin, pe texte de Mariana Honceru. Vitalie Dorin semnează aranjamentele muzicale, el fiind și dirijorul orchestrei "Rapsodii Moldovei" din Chișinău. Înregistrările au fost realizate în studioul Ion Condrea din Chișinău, oraș în care există numeroase orchestre de mare valoare, cu activitate permanentă, finanțate de stat, pe când la noi... (Dorin MANEA)

Revistă lunară de informare, opinie și dezbateri editată de
UNIUNEA COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA
și finanțată cu sprijinul MINISTERULUI CULTURII

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactor șef:

Mihai COSMA

Redactori: Octavian URSULESCU

Norela-Liviana COSTEA

Secretar de redacție: Costin ASLAM

Correspondenți naționali:

Sanda HÂRLAV-MAISTOROVICI, Mariana POPESCU,
Vasilica STOICIU-FRUNZĂ, Cristina ȘUTEU, Alex VASILIU,
Petre-Marcel VÂRLAN

Semnează în acest număr:

Andra APOSTU, Corina BURA, Teodora CONSTANTINESCU,
Oana GEORGESCU, Sabrina GRIGORESCU, Doru IONESCU,
David LAPADAT, Florian LUNGU, Carmen MANEA, Marin MARIAN,
Mădălin Alexandru STĂNESCU, Carmen STOIANOV,
Mircea ȘTEFĂNESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect. 1, 010071,
România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro